

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

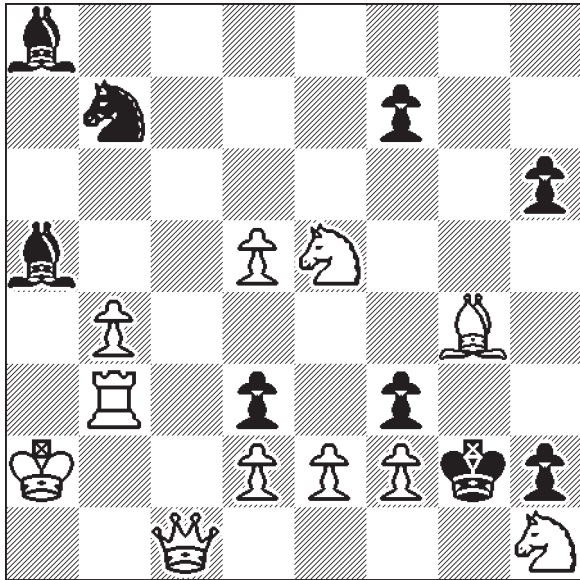
N:o 2 / 2005   8.4.2005   59. vuosikerta

Proceedings of the Finnish Chess Problem Society

Jan Hannelius
1. palkinto
Johannes Öhquist MT 1950

3 #

11+9

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	55
Jan Hannelius in memoriam	56
Jan Hanneliuksen tehtäviä	58
Vuosikokous 2005	60
Toimintakertomus 2004	60
Tilinpäätös 2004	64
ST 70 vuotta -juhlatilaisuus	64
Pikaratkaisemisen SM-kilpailu 2005 ..	65
Kansainvälinen ratkaisukilpailu	68
Henry Tanner 50 vuotta	69
Henry Tanner 50 -juhlakilpailu	70
Omistustehtäviä	71
Paha pähkinä 20	73
Runoratsu	73
RELO-pisteet	73
Rekonstruktio palsta	74
Kirja pohjoismaisista minimaalimattitehtävistä	75
Alkusiirto (osa 1)	76
ST 30 vuotta sitten	82

Muut tehtävälehdet	83
Valikoituja apumatteja	84
Lautamies	87
Maaottelu Sveitsi - Suomi	88
Ensipainokset	97
Ratkaisupisteet	106
Nelinurkkaprojekti XI	106
Summary	112

Muistilista

- ⌘ ST 3/2005 aineisto viimeistään 2.5.2005 päätoimittajalle.
- ⌘ Tämän numeron ensipainosten ratkaisut noin 7 viikon kuluessa päiväyksestä, ellei ensipainospalstalla toisin ilmoiteta.
- ⌘ Kevätpäivät Brobackassa 16.-17.4.: **uusi aika!**
- ⌘ ST:n 70-vuotisjuhla 14.5.
- Kansitehtävän ratkaisu on sivulla 57. / *The solution to the cover problem is on p. 57.*

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Julkaisija / *Publisher:*

Suomen tehtäväniekat ry.
<http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>
e-mail: stniekat@sci.fi

Puheenjohtaja / *Chairman:*

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / *Secretary:*

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki

Taloudenhoitaja / *Treasurer:*

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447

Satakunnan osasto: Veikko Valo,
PL 153, 28101 Pori

Turun osasto: Hannu Sokka,
Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

Vaasan osasto: Seppo Praski,
Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtäväshakki: Hannu Joentaus-
ta, Kunniatie 56, 15560 Nastola

54 Suomen Tehtäväniekat 2/2005

Päätoimittaja ja toimituksen osoite / *Editor in chief:*

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / *Editorial staff:* Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Joose Norri, Henry Tanner, Jukka Tuovinen, Marko Ylijoki

Taitto / *Layout:* Harkola, Ylijoki

Painopaikka / *Printed in:* Pikapaino Paatelainen, Helsinki 2005

Pankkitilit / *Bank accounts:*

Nordea Ylöjärvi 144330-41886
Sampo 800020-4659651

Jäsenmaksu 2005: 20 e

Vuositilaus ei-jäsenille 2005: 23 e

Subscription fee abroad 2005: 23 e
Irtonumerohinta / *Single issues:* 5 e

Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

Iloa ja surua

Maaliskuun alussa tuli Pirkanmaalta suruviesti, joka kosketti koko tehtävämaailmaa, erityisesti suomalaisia: Jan Hannelius kuoli 88-vuotiaana 7.3.2005. Pitkän linjan tehtävähakimies - ensimmäiset julkaistut tehtävät vuodelta 1932, viimeiset tältä vuodelta - oli monipuolinen ja vahva vaikuttaja. Hän ehti laatia, kirjoittaa tehtävähakista ja toimia aktiivisesti sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti.

Pirkanmaan shakkitehtäväkerhossa Janne oli pitkään primus motor ja esikuva nuoremmille laatijoille. Kansainvälisessä tehtäväorganisaatiossa merkittävin luottamustoimi on FIDE:n pysyvän tehtävähakikomission puheenjohtajuus. Tätä arvostettua työtä Janne hoiti pidempään kuin kukaan muu, peräti 12 vuoden ajan 1974-1986.

Jannesta kirjoittavat sisäsivuilla hänet hyvin tunteneet Kauko Virtanen ja Barry Barnes, lisäksi laadinnan kansainvälisen mestarin tuotannosta on valittu 12 näyte-tehtävää. Lukuisat omistustehtävät Jan Hanneliuksen muistolle julkaistaan seuraavassa lehdessä. Osanottomme Britale!

Surun lisäksi on onneksi myös syytä iloon. Yhdistyksemme täyttää tänä vuonna 70 vuotta, ja yhteistä juhlaa vietetään toukuun puolivälissä. Tässäkin kaikille jäsenille: lämpimästi tervetuloa 14.5. Karjalataloon Helsinkiin! Lisätietoja toisaalla tässä lehdessä.

Seuraava ST-lehti 70-vuotisjuhlanumero, ja sisältö poikkeaa jonkin verran tavanomaisesta. Esimerkiksi ensipainososat jätävät pois, ja tilalla on mm. katsauksia

yhdistyksen historiaan, tehtävähakin alkutaipaleeseen Suomessa, tilastotietoa sekä artikkeleita, jotka liittyvät enemmän tai vähemmän vahvasti kotimaiseen tehtävä-taiteeseen.

Tässä lehdessä huomioidaan yhtä viime vuosikymmenien aktiivisinta niekkaamme, Henry Tanneria, joka täyttää keväällä 50 vuotta. Henry on vuosien varrella ollut monessa tehtävääsiassa antaumuksella mukana ja tehnyt vakuuttavaa työtä. Aikaa on riittänyt laadinnalle, ratkaisemiselle, tehtävien tutkimiselle ja niistä kirjoittamiselle.

Tässäkin olisi yhdelle ihmiselle enemmän kuin kyllin, puhumattakaan siitä, että jälki on kauttaaltaan korkeaa tasoa. Lisäksi hänellä jollakin lähes ylliuonnollisella tavalla riittää aina aikaa toisten niekkojen avustamiseen. Moni tehtävä, lähdetieto, laatijan nimi sekä taustatieto on haettu Henryn arkistoista, ja näin varmasti tulevaisuudessakin. Tästä ja paljosta muusta kirjoittaa osuvasti juhlijän hyvin tunteva Kari Valtonen. Parhaat onnittelut!

Tässä lehdessä julkaistaan Suomi-Sveitsi -maaottelun tulokset ja kaikkien kolmen ryhmän tuomiot. Ottelu päättyi Suomen komeaan voittoon, mistä kiitokset kaikille asiaan vaikuttaneille! Kenties tulos innostaa entistä kunnianhimoisempiin tavoitteisiin ja saavutuksiin laadinnassa.

Arkisempiin asioihin palataksemme kevätpäivät ovat tätä ensi kertaa luettaessa jo varsin ajankohtaiset. Ellei niille ehdi mukaan, niin tehtävätapaamisia on tarjolla eri puolilla Suomea. Niiden lisäksi voi ja kannattaa harrastaa tehtäviä juuri sillä tavalla, mikä miellyttää!

Jorma Paavilainen

JAN HANNELIUS

7.12.1916 – 7.3.2005

IN MEMORIAM

Vuosi 1916 oli oikea voimanlähde 30-luvun puolivälissä syntyvälle ST:lle. Miehen ikään ehtineitä nuorukaisia oli komea joukko (Jan Hannelius, Osmo Kaila, Veikko Karhia, A. G. Ojanen, Veikko Tamminen) valmis esittämään luovaa lahjakkuuttaan ruutulaudalla. Ensin mainittu on nyt viimeisenä jättänyt meille perintönsä, kansainvälisestäkin mittavan ja arvokkaan.

Janne on itse sanonut elämänsä jakaantuvan selvästi kolmeen osaan: aika ennen sotaa, talvi- ja jatkosodat sekä elämä sotien jälkeen. Mielenkiintoista on tietää, että esikoistehtävä syntyi jo 1932 ja että Kailan tavoin lain lukeminen kiinnosti Janneakin. Hän opiskeli ylempää oikeustutkintoa varten 1936-39.

Britansa Janne löysi sotatunnelmissa, sillä rauhantilasta huolimatta lomina oli vaikea saada. Vihkiminen tapahtui maaliskuussa 1941.

Sotien jälkeen Jannella oli 4-jäseninen perhe ja armeija työpaikkana oli siinä lähellä. Myöhemmin Janne työskenteli mm. Valmetilla, mutta varhainen eläkeikä lopetti tällaisen työsuhteen.

Janne oli jo kuitenkin merkittävä henkilö tehtävämaailmassa. Hänen vastuulleen tuli Tampereen kongressin järjestäminen 1967. Samana syksynä perustettiin myös Pirkanmaalle ST:n alaosasto. Jannen ansiot ja tekemiset tunnetaan hyvin ST:n piirissä, siksi muistelen vielä Jannen toimintaa Tampereella mainitun osaston piirissä.

Kokoontuttiin kerran kuussa jäsenten kotona. Tutkittiin koti- ja ulkomaisia tehtäviä ja teemoja. Otettiin yhteyksiä mitä moninaisimpiin tahoihin. Osmo Kailalta 1969 lainaksi saadun magneettisen seinälaudan tukemana vierailtiin esim. Nekalan koululla (20 kuulijaa), Tampereen yhteiskoululla kak-

sikin kertaa samana vuonna. Kaila järjesteli Helsinki - Muu Suomi ottelua seuraavana vuonna olevaa ST:n 35-vuotisjuhlaa varten ja vieraita kävi Porista (Dunder, Myllyniemi).

1970 Shakin juhlassa oli arvovaltaisia kaupungin edustajia ohjelmaa suorittamassa. Ja kesäkuussa ”Moottoroidut Satakunnan tehtäväsissit” vierailivat Planetaariosa ja Vehoniemellä, jossa Jannen mukaan olivat Comins Mansfieldin ”istumajäljet” näkötornin ylätasanteella.

”Satikainen” oli uusi satunappula, joka esiteltiin omistustehtävän muodossa Porissa 1973. Vastavuoroisesti sikäläinen yhdistys toi 1977 Tampereelle omistustervehdyksen ”Hämeen hitain”. Ja tässä albumissa oli 22 nimeä.

1974 sitten oli Osmo Kailan pitkä esitelty *Helsingin Sanomissa* ”Suomen asema maailman shakkijohdossa”. Jannen presidenttiys oli alkanut.

”Suuri mies tuli pieneen kylään” sanoo Lauri Viita. Jannenkaan kohdalla sanat eivät riitä kertomaan. Äskeinen pyrki olemaan valotusta hänen suhteestaan ystäviin lähellä. Brita voi tuhansien valokuvien avulla tuoda paljon esille heidän yhteisistä matkoistaan kongresseihin. Jannen asiantuntevat kirjoitukset ja tehtäväesittelyt *Suomen Shakissa* (Pirkanmaa hoitanut tehtäväpuolta vuodesta 1972), *Aamulehdessä* ja ulkomaan lehdistössä on otettava uudelleen tutkittaviksi ja koko luova toiminta laadinnan parissa.

Lapset ja lastenlapset ovat tuoneet Britalle ja Jannelle iloa ja seuraa varsinkin kesäisin. Johtajana suurta arvonantoa nauttinut tehtävämies oli leikkisä ja pidetty myös kotoisessa ympäristössä.

Kauko Virtanen

JAN HANNELIUS

Jan was a force of nature. At his magnificent best, he was enormously strong physically, imposing, resilient – He survived several months' imprisonment during the Continuation War – he was intelligent, gracious, humorous, and generous. He was an internationally acclaimed personality in the chess world, and he was a Master composer who left his considerable mark. As usual, behind such a great man was a (diminutive) Brita whose own story of bravery, determination, and devotion is no less impressive. I think of her, too.

I was Comins Mansfield's Secretary at the Barcelona Problem Commission in 1966 when I first met Jan. The airline had lost Jan's luggage: I offered my spare clothes and razor. In the evenings – late – after I had typed the daily proceedings of the Commission, Jan and I toured – until very much later – the bars of the Barrio of Barcelona. We had the constitutions of horses! By wonderful chance, the FIDE meeting was in Tampere the next year, and Jan and I became inseparable friends.

When Jan became the President of the FIDE Problem Commission, I became Vice-President. With the inestimable help of Han-

nu Harkola, Jan and I enjoyed eight good years at the top table. In *Barnes About Chess Problems*, a more restrained entry is "It had been a good Presidency. There had been no dissension in or out of the Presidium, I believe. Jan's solid stance, lurking humour, and deep-voiced edicts encouraged no argument. His deafness lent a certain sageness to the way he 'listened'. I whispered summaries in his good ear". So good was the company that we met at mini-Presidiums (more adventures) in London and Paris between main meetings.

I was profoundly sad when I started this appreciation of my old friend. As I typed, I began to relive the memories of nearly 40 years. Then I smiled at the recollection of President Jan high in a minstrel's gallery of a local 11th century alehouse commanding silence for "a proclamation for the people of Britain", and winning delighted applause. Now, I am laughing at escapades I will not reveal!

Of a good man, Jan would say (*basso profundo*), "He is one of the best". Exactly you, Jan. Thank you for your company and friendship.

Barry Barnes

Muisto-omistustehtävät Jan Hanneliukselle julkaistaan ST 3/2005:ssä

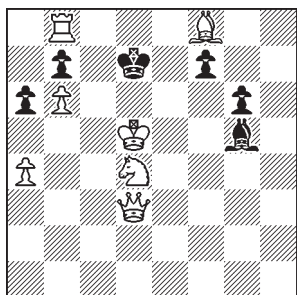
Kansitehtävän ratkaisu:

Houkutukset kumoutuvat siihen, että valkea sotilas estää ratsunsa toisen tai kolmannen siirron: 1. exd3? Sd6!, 1. exf3? Sd8!, 1. e3? Sc5!

Ratkaisun alkusiirto täydentää valkean sotilaspojan, eli sotilaan kaikki neljä mahdollista siirtoa alkuasemasta: **1.e4!** (uhkaa 2.Tb1 ja 3.Df1#) 1.-Rd8 2.Rxf3 ja 3.Rh4# 1.-Rd6 2.Rxd3 ja 3.Rf4# 1.-Rc5 2.Rc4 ja 3.Re3#

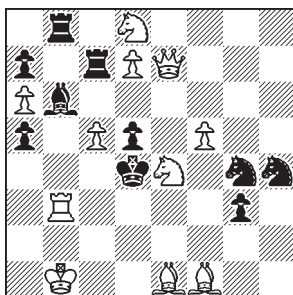
Jan Hanneliuksen (7.12.1916 - 7.3.2005) tehtäviä

A)
Helsingin Sanomat 1932

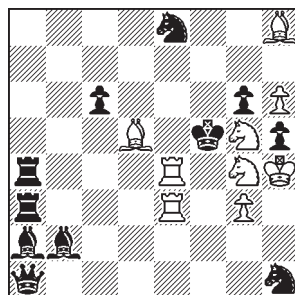
2# 7+6

B)
2.-3. palkinto
Die Schwalbe 1950

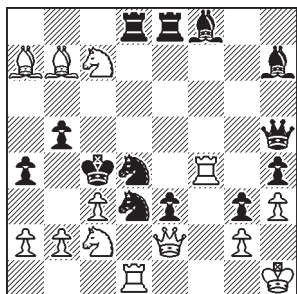
2# 11+10

C)
2. palkinto
Die Schwalbe 1965

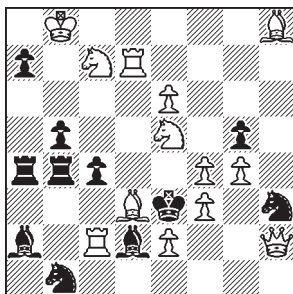
2# 9+11

D)
2. palkinto
Probleemblad 1967

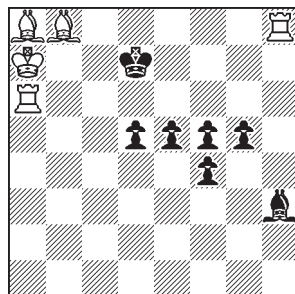
3# 13+13

E)
1. palkinto
Erkki A. Wirtanen JT 1972

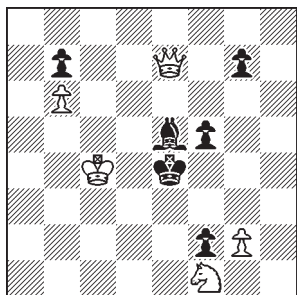
3# 13+11

F)
The Problemist 2005

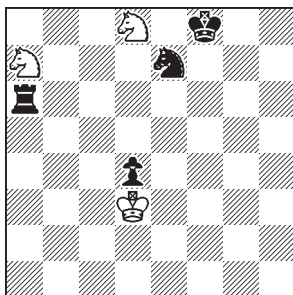
3# 5+7

G)
kiitosmaininta
R. Kofman 75JT 1984

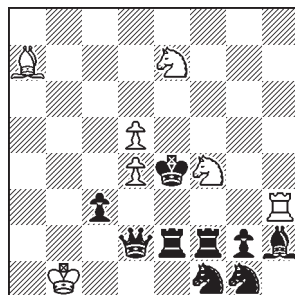
4# 5+6

H)
1. palkinto
Suomen Shakki 1953-57

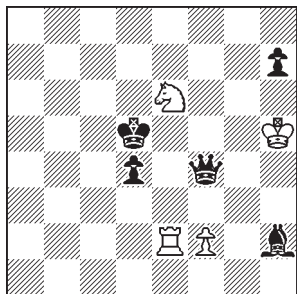
Tasapeli (=) 3+4

I)
Die Schwalbe 1983

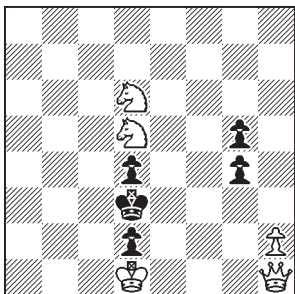
a#2 3.1.1.1. 7+9

J)
Schach-Echo 1982

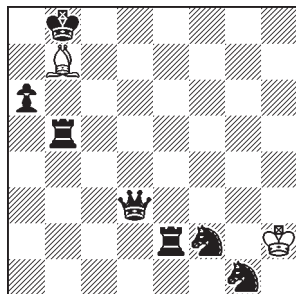
a#3 2.1.1.1.1.1. 4+5

K)
Suomen Shakki 1951

i#6 5+5

L)
Schach-Echo 1979

a#6 kirke 2+7

Ratkaisut:

A) 1.Re6? (2.Rc5#) Le7!; **1.Rc6!** (2.Re5#) 1.-f6/Lf6/bxc6+ 2.Td8/Dh3/Ke5#. Kaunis puolipatteritehtävä, jossa on hyvä houkutus ja muunnelmistossa Pickblish (sotilaan ja lähtien vastavuoraiset katkot), antoi varmasti esimakua 15-vuotiaan laatijan kyvyistä!

B) 1.Re~? (2.Lc3# **A**) Txc5! **a**, 1.Rd2? (2.Td3# **B**) Lxc5! **b**; **1.Rd6!** (2.Rb5#) 1.-Txc5 **a**/Lxc5 **b** 2.Td3# **B**/Lc3# **A**. Hannelius-teeman kantatehtävä, jonka jälkeen "neliäpila"-teemat alkoivat kukoistaa.

C) 1.Lc3? (2.Te5/Tf3#) 1.-hxg4!, 1.Ld4? (2.Te5/Tf4#) 1.-Rxc3!, 1.Tb3? (2.Le6/Re3#) 1.-Rg7!, 1.Tc3? (2.Te5/Re3#) 1.-De1!, 1.Tc4? (2.Le4/Le6#) 1.-cxd5!, **1.Td4!** (2.Le4/Te5#) 1.-Txe3 2.Rxe3#. Todellinen katkojen paraati, peräti kuusi Nowotny-katkoa, joista on valittava huolella se oikea.

D) 1.Lc6! (2.Te4 Txe4/Lxe4 3.Dxd3/Rxe3#) 1.-Dc5 2.Ra3+ Dxa3 3.Lxb5#, 1.-Dd5 2.Txd4+, 1.-De5 2.Rxe3+, 1.-Df5 2.Dxd3+, 1.-Dg5 2.Le4!, 1.-Te5 2.Lxb5+. Mustan daamin puolustusirrosta neljän on Holzhausen-katkoja ja viidettä seuraa yllättävä Nowotny. Myös uhassa on Nowotny samassa pisteessä, mutta eri nappulalla. Lisämuunnelma 1.-Te5 on Holzhausen sekin.

E) 1.Td6? (2.Rd5+ Kd4 3.Rd7#) 1.-c3!; **1.Ka8!** (2.Rxc4+ Lxc4/Txc4 3.Ld4/Rd5#) 1.-Lc3 2.Rc6 (3.Rd5#) cxd3/Rxf4 3.Txd3/Dg1#, 1.-Rc3 2.Rg6 (3.Ld4#) cxd3/Rd5/Rxe2 3.Txd3/Rxd5/Dxe2#. Houkutus osoittaa, että mustan T:n ja L:n linjat avaava puolustus-

siirto 1.-c3 on liian voimakas valkean pyrkiä myksiin nähden. Alkusiirron jälkeen valkea uhkaa 2.Rxc4 (=suomalainen Nowotny). Musta puolustautuu siirroilla c3:een, jotka estävät häntä myöhemmin pelaamasta c4-c3.

F) 1.Tb6/Tc6? d4/e4!; **1.Kb6!** 2.Ta7(+) ja 3.Th6#. Yksi viimeisistä Jannen julkaisuista tehtävistä. Miellyttävä pikkutehtävä, jossa muunnelmiston puutetta korvaavat alkusiirron valintaan liittyvät ongelmat. 73 vuoden laatijaura on kunnioitettava saavutus.

G) 1.De8/De6/Da3? g5/Kf4/Lc3!; **1.Dg5!** (2.Rd2/De3#) 1.-Ld4 2.Dg3! [2.Dh4+? Ke5!] f4 3.Dg5 (4.Dd5#) Le5 4.Dg6#, 1.-Lf4 2.Dxg7! [2.Dd8? Le3!] Le5 3.De7 Kf4/f4 4.Dh4/Dh7#, 2.-Le3 3.Rd2+ Kf4/Lxd2 4.g3/Dd4#. Hyvä ratkaisukohta vaatii tarkkuutta D-siirtojen kanssa. Houkutukset mukaantulukien yhdeksän erilaista mattisiirtoa täyspitiin muunnelmiin.

H) 1.Rb5 Rf5 2.Rb7! (2.Rxd4? Rxd4 3.Kxd4 Td6+) Tb6 3.Rxd4 Rxd4 4.Rc5! Td6 5.Rb7 Td7 6.Rc5 Td5 7.Kc4 Td8 8.Rb7 Tb8 9.Rc5! =. Viehättävä miniatyyri, jossa musta ei voi välttää joutumasta tasapeliin siirtojen toistolla, jos aikoo pitää kiinni saavuttamastaan materiaaliylivoimasta.

I) 1.De3 Rxe2 2.Df4 Rxc3# 1.Tf3 Re6 2.Tf4 Rg5# 1.Lg3 Rh5 2.Lf4 Rf6#. Hauska tempojuuttu, jossa tukkiin tulevan mustan nappulan laatu vaikuttaa oikeiden R-siirtojen valintaan.

J) 1.De3 Kg4 2.Le5 Rf4+ 3.Ke4 f3# 1.De4 Kg5 2.Ld6 Rc7+ 3.Ke5 f4#. Ennalta tapahtuvia kiinnittymisiä seuraa kaksi sie-

vää kiinnitysmallimattia e-linjalla sotilaan yksöis- ja kaksoisaskelin.

K) 1.Dg2! g3 2.Dh3 g4 3.Dg2 gxh2 4.Dh1 g3 5.Dg2 h1R/h1L/h1D(T)+ 6.Dh3/Df3+/Df1+ Rf2/Lxf3/D(T)xf1#. Kommentti Suomen Shakista kertoo kaiken: "Tragikoomilliseksi tarkoitettu esitys, jossa valtakunta romahtaa liehakoivan kuningattaren

vuoksi. Itse korotusidea on vanha."

L) 1.Kxb7(Lf1) Kxg1(Rb8) 2.Rd7 Lxe2 (Ta8) 3.Rb6 Kxf2(Rb8) 4.Rc6 Lxd3(Dd8) 5.Tb8 Lxb5(Ta8) 6.Dc7 Lxa6(sa7)#. 1968 keksitystä kirke-ehdosta tuli erittäin suosittu 1970-luvulla, ja moni pitkä kirkeapumatti näki päivänvalon. Janne kantoi kortensa kekoon tällä hienolla tehtävällä.

ST ry:n vuosikokouksen 2005 päätöksiä

ST:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 26.2.2005 klo 18.00 Shakkikodissa Helsingissä. Kokouksen tärkeimpiä päätöksiä olivat:

Vahvistettiin vuoden 2004 tilinpäätös ja myönnettiin johtokunnalle vastuuvapaus tilivuodelta 2004. Toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2005 hyväksyttiin pienin muutoksin. Jäsenmaksu kotimaassa vuonna 2005 on edelleen 20 euroa ja ainaisjäsenmaksu 350 euroa.

Nykyinen johtokunta valittiin jatkamaan myös vuonna 2005. Johtokunnassa ovat puheenjohtaja Jorma Paavilainen, varapuheenjohtaja Harri Hurme, sihteeri Kari Karhunen, taloudenhoitaja Kauko Virtanen, kirjastonhoitaja Neal Turner, varajäsenet Kenneth Solja ja Henry Tanner.

Tilintarkastajiksi valittiin edelleen Leo Lahdenmäki ja Raimo Sailas, varalle Per Olin. Matrikkelinhoitajiksi valittiin Kari Valtonen ja uutena Marko Ylijoki. Tehtäväshakilliseen toimikuntaan valittiin edelleen Hannu Harkola, Unto Heinonen, Pauli Perkonen ja Kari Valtonen sekä edustajaksi Suomen Keskusshakkiliittoon Jorma Paavilainen. RELO-toimikunnassa jatkavat Harri Hurme, Timo Kallio ja Hannu Harkola.

Jorma Paavilaiselle päätettiin anoa Suomen Keskusshakkiliitolta kansallisen tehtävämestarin arvoa.

Kunniakiertopalkinto annettiin vuodeksi 2005 Mikael Grönroosille ja Leo Valven kiertopalkinto Neal Turnerille.

Kertomus Suomen tehtäväniekat ry:n toiminnasta 2004

1. Yleistä

Toimintavuoden huomattavin tapahtuma oli Unto Heinosen korottuminen laadinnan suurmestariksi. Suomen Keskusshakkiliitto valitsi Unton vuoden shakinpelaaajaksi 2004.

Tehtäväratkaisun alueella tärkein kilpailusaavutus oli MM-ratkaisujoukkueen pronssimitali Halkidikin tehtäväkongressissa. Lisäksi Pauli Perkonen saavutti hopeasijan avoimessa kilpailussa ja Jorma Paavilainen neljännen sijan henkilökohtaisessa MM-kilpailussa.

Hannu Harkola oli toimintavuonna FIDE:n pysyvän tehtäväshakillisen toimikunnan 1. varapuheenjohtaja.

7. WCCT-kilpailun tuomiot julkaistiin toimintavuonna.

2. Toimihenkilöt

ST:n vuosikokous pidettiin Helsingin Shakkikodissa 21.2. Yhdistyksen johtokuntaan valittiin seuraavat: puheenjohtajaksi Jorma Paavilainen (Espoo), varapuheenjohtajaksi Harri Hurme (Espoo), sihteeriksi Kari Karhunen (Helsinki), taloudenhoitajaksi Kauko Virtanen (Ylöjärvi) ja kirjastonhoitajaksi Neal Turner (Helsinki). Varajäseniksi valittiin Kenneth Solja (Kouvola) ja Henry Tanner (Helsinki). Tilintarkastajiksi valittiin Leo Lahdenmäki (Helsinki) ja Raimo Sailas (Espoo) sekä heidän varamieheksensä Per Olin (Espoo).

Lisäksi vuosikokous valitsi edustajaksi

Suomen Keskushakkiliittoon Jorma Paavilaisen. Tehtävähakilliseen toimikuntaan valittiin Hannu Harkola, Unto Heinonen, Pauli Perkonaja ja Kari Valtonen. Matrikkelinohitajaksi valittiin Kari Valtonen. RELO-toimikuntaan valittiin Hannu Harkola, Harri Hurme ja Timo Kallio. Toimikunnan kokoonkutsujana toimii Hannu Harkola. Edustajaksi FIDEn tehtävätoimikuntaan valittiin Hannu Harkola.

3. Kokoukset ja jäsenasioita

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin Shakkikodissa Helsingissä 21.2. Läsnä oli 11 ST:n jäsentä.

Johtokunta on kokoontunut kolme kertaa.

Espoossa järjestettiin ST:n kevätpäivät 24.-25.4. Syyspäivät järjestettiin 30.-31.10. Ylöjärvellä.

Helsingin osaston tehtävältoja on pidetty joka toinen keskiviikko Shakkikodissa. Kerran kuussa on kokoontunut Pirkanmaan shakkitehtäväkerho. Lisäksi Turussa, Vaasassa ja Espoossa on toiminut ST:n osasto, Porissa Satakunnan tehtäväkerho ja Lahdessa paikallisen shakkikerhon suosijissa toimiva tehtävähakkiosasto.

Jäsenlehden saajia oli vuoden lopussa 179, joista 136 suomalaista. Jäsenmaksunsa maksoi 122 jäsentä. Yhdistyksellä on 13 ainajäsentä.

4. Henkilöasioita ja huomionosoituksia

SKSL on myöntänyt Shakin kultaisen ansiomerkin Hannu Harkolalle.

SKSL on myöntänyt Shakin ansiomerkin kultaisiin sotilain Jorma Paavilaiselle.

SKSL on valinnut Unto Heinosen vuoden pelaajaksi.

Kunniakiertopalkinto annettiin Olli Heimolle ja Leo Valven kiertopalkinto Teppo Mäntälle.

Syntymäpäiviä vuonna 2004: 85 vuotta:

Timo Sarvela (13.2.), Eero Saarenheimo (21.6), 80 vuotta: Kerttu Kaila (3.5.), 75 vuotta: Kalevi Ojanperä (28.8.), 70 vuotta: Martti Lehtisalo (29.6), 60 vuotta: Ilkka Blom (19.2.), Hannu Harkola (21.9.), Heikki Westerinen (27.4.), 50 vuotta: Unto Reunanen (19.3.), Kari Valtonen (26.4.), Seppo Riihimäki (12.5.), Teppo Mänttä (22.11.).

Kuolleita: Timo Sarvela (19.4.), Eero Bonsdorff (3.9.).

5. Kansainvälinen toiminta

Kansainvälisen shakkiliiton pysyvän tehtävähakillisen toimikunnan 47. kokous järjestettiin 4.9.-11.9. Halkidikissa Kreikassa. ST:n virallisena edustajana tehtäväkomisiossa ja FIDE:n pysyvän tehtävähakillisen toimikunnan 1. varapuheenjohtajana toimi Hannu Harkola. Suomesta tehtävähakkikongressiin osallistuivat lisäksi Riitta ja Harri Hurme, Kari Karhunen, Jorma Paavilainen, Pauli Perkonaja, Henry Tanner, Leena ja Neal Turner.

Hannu Harkola on toimintavuonna ylläpitänyt PCCC:n kotisivuja.

6. Kilpailutoiminta

Seuraavaan on koottu kussakin kilpailussa parhaiten sijoittuneiden suomalaisten tulokset. Täydellisemmät tulokset ja selostus on julkaistu hakasuluissa mainituissa ST-lehden numeroissa.

6.1 Ratkaisukilpailut

6.1.1 Kansainväliset ratkaisukilpailut

Halkidikin tehtäväkongressin avoimen ratkaisukilpailun suomalaisten sijoitukset: 2. Pauli Perkonaja , 34.-38. Jorma Paavilainen, 39.-40. Henry Tanner, 44. Kari Karhunen, 53. Harri Hurme, 86. Hannu Harkola [ST 4-5/04].

Henkilökohtainen MM-ratkaisukilpailu järjestettiin Halkidikissa 7.9. - 8.9. Tulokset: 1) John Nunn (Iso-Britannia) 84,0 p., 2) Piotr Murdzia (Puola) 82,5 p., 3) Ram Soffer (Israel) 81,5 p., 4) Jorma Paavilai-

nen 73,5 p., 11) Pauli Perkonoja 65,5 p., 17) Kari Karhunen 61,5 p., 21) Harri Hurme 59,5 p. [ST 4-5/04].

MM-joukkueratkaisukilpailu järjestettiin henkilökohtaisen kilpailun yhteydessä. Tulokset: 1) Israel 162 p. 2) Iso-Britannia 154,5 p. 3) Suomi 153,5 p. 4) Puola 143,5 p. Suomen joukkueessa ratkaisivat Jorma Paavilainen, Pauli Perkonoja ja Kari Karhunen. Mukana oli 22 joukkuetta [ST 4-5/04].

Jorma Paavilainen osallistui Iso-Britannian ratkaisijamestaruuskilpailuun 21.2.2004. Tulokset: 1) Dolf Wissman 58,25 p. 2) Jorma Paavilainen 52 p. 3) David Friedgood 52 p. Kilpailuun osallistui 34 ratkaisijaa.

6.1.2 Kansalliset ratkaisukilpailut

Pikaratkaisemisen SM-kilpailuun 21.2. osallistui 16 ratkaisijaa. Tuomarina toimi Neal Turner. Tulokset 1) Kari Karhunen (Helsinki) 67/70, 2) Kari Valtonen (Tampere) 66,4, 3) Pauli Perkonoja (Turku) 65,0, 4) Harri Hurme (Espoo) 59,9, 5) Terho Jaatinen (Vantaa) 56,4 ....[ST 2/04].

Kevätpäivien ratkaisukilpailu: 1) Kari Valtonen [ST 3/04].

Syyspäivien ratkaisukilpailu: 1) Jorma Paavilainen [ST 6/04].

Lahten Shakin avoin ratkaisukilpailu: 1-2) Juha Saukkola ja Olli Välikangas 60/60 [ST 1/04].

ST:n Joulukilpailu: 1. Teemu Helineva 2. Arto Heimonen [ST 2/04].

ST-lehden ratkaisupisteet 2003: R. Lazowski 428, Hannu Kettunen 424, Hannu Sokka 299

ST -lehden ratkaisupisteet 2004 (Väliaikatus ST 1-3): Hannu Kettunen 145, Arto Heimonen 141

6.2 Laadintakilpailut

6.2.1 Suomen Tehtäväniekat -lehdessä vuonna 2004 ilmestyneet tuomiot

Lahten Tehtävähakki 10 JT 2003: Tuomari Marko Ylijoki. 1. p. Christer Jonsson

(Ruotsi) , 2. p. Michal Dragoun (Tsekki), 5. kiitosmaininta Esko Kröger . Tuomiosta on erillinen tuomiojulkaisu, jonka lyhennejä julkaistiin ST:ssä [ST 1/04].

ST Kesäkilpailu 2003: Tuomari Lennart Werner. 1. p. Per Olin & Unto Heinonen, 1. kum. Per Olin, 2. kum. Harri Hurme, 1. m. Jorma Paavilainen, 2. m. Carl-Erik Spåre, 3. m. Carl-Erik Spåre, 4. m. Jorma Pitkänen [ST 1/04].

ST 2002-2003 a#: Tuomari Christopher Jones. 1. p. Boris Shorohov (Venäjä), 2. p. Franz Pahl & Mirko Degenkolbe (Saksa), 2. kum. Unto Heinonen, 5. kum. Mikael Grönroos, 2. m. Marko Ylijoki, 5. m. Henry Tanner, 6. m. Marko Ylijoki, 7. m. Mikael Grönroos [ST 2/04].

ST 1997 a#: Tuomari Marko Ylijoki. 1. p. Henry Laasanen, 1. kum. Henry Laasanen, 2. kum. Henry Laasanen [ST 2/04]

Eero Bonsdorff 80 -juhlakilpailu: Tuomari Olli Heimo. 1. p. Andrew Buchanan, 2. p. Borislav Gadanski, 3. p. Richard Stanley, kum. Juha Saukkola [ST 2/04].

ST 2002 - 2003 a#: Tuomari Michal Dragoun. 1. p. Christopher Jones, 2. p. Unto Heinonen, 3. p. Christopher Jones, 2. kum. Carl-Erik Spåre, 3. kum. Unto Heinonen, 5. kum. Marko Ylijoki, 4.-5. m. Carl-Erik Spåre.

6.2.2 Muut kansainväliset laadintakilpailut

7.WCCT kilpailun tuomio julkaistiin toimintavuonna. 1. Venäjä 263 p., 2. Ukraina 221,5 p., 3. Israel 209,5 p., ... 16. Suomi 54,5 p.. Kilpailuun osallistui 38 maata. Suomalaisijoitukset: Lopputehtävät: Harri Hurme 11.-12. sija. Apumatit: Marko Ylijoki 13.-14. sija. Itsematit: Jorma Paavilainen 5.-6. sija. Satutehtävät: Henry Tanner 20. sija.

Suomi - Sveitsi laadintamaaottelu päättyi toimintavuonna. Kaikkien ryhmien tuomiot eivät ole vielä valmistuneet.

Kymmenet suomalaiset tehtävät ovat saavuttaneet menestystä ulkomaisissa la-

dintakilpailuissa. Menestyneitä lopputehtäviä on esitelty Suomen Tehtäväniekat -lehdessä [ST 6/04].

6.2.3 Kansalliset laadintakilpailut

Järjestettiin ST:n kesälaadintakilpailu 2004. Kilpailu on samalla Timo Sarvelan ja Paavo J. Markkolan muistokilpailu. Laadinta-aika päättyi 31.10.2004. Tuomarina toimii Dolf Wissman [ST 3/04].

Kevätpäivien laadintakilpailu: 1.p Kari Valtonen [ST 3/04].

Syyspäivien laadintakilpailu: 1.p. Harri Hurme [ST 6/04].

6.2.4 FIDE -albumin 1995 - 1997 suomalaispisteet

Mikael Grönroos	1
Olli Heimo	2
Unto Heinonen	21
Harri Hurme	0,5
Teppo Mänttä	0,5
Jorma Paavilainen	1,5
Henry Tanner	0,5
Kauko Väisänen	0,5

Unto Heinonen saavutti laadinnan suurmestarin arvon. Suurmestarin arvoon vaaditaan 70 pistettä ja Heinosen kokonaispisteet FIDE-albumeissa ovat yhteensä 76,5.

6.2.5 Suomen Shakissa julkaistut tuomiot

Lopputehtävät 2002 - 2003: Tuomari Marco Campioli. p. Sergei Osintsev, 2. m. Jorma Pitkänen, 3. m. Reino Heiskanen [SSh 9/04].

7. Julkaisutoiminta

Yhdistyksen jäsenlehtenä on ilmestynyt Suomen Tehtäväniekat viitenä erillisenä numerona, joissa on ollut yhteensä 208 sivua. Lehden päätoimittajana on toiminut Jorma Paavilainen jäsenistön laajan tuen avustamana. Numerosta 6/2004 lähtien Hannu Harkola ja Marko Ylijoki ovat hoitaneet suuren osan aikaisemmin päätoimit-

tajan vastuulla olleesta taittotyöstä. Lehdessä on julkaistu mattitehtävien (Jukka Tuovinen), lopputehtävien (Joose Norri), apumattien (Mikael Grönroos), itsemattien ja satushakin (Joose Norri) ensipainospalstoja. Lisäksi on julkaistu palstoja rekonstruktioalasta (Harri Hurme), Valikoituja apumatteja (Marko Ylijoki), nelinurkkaprojekti (Henry Tanner), Paha Pähkinä (Neal Turner) ja Runoratsu sekä paljon muita ajankohtaisia ja mielenkiintoisia shakkiaiheisia kirjoituksia. Toimintavuonna päättyneestä 7. WCCT -kilpailun tuomioista on tänä vuonna julkaistu koosteet monisiiroisista (Jukka Tuovinen), apumateista (Marko Ylijoki) ja lopputehtävistä (Pauli Perkonjoja).

Eri palstoilla on julkaistu 195 ensipainosta (ensipainospalsta 123, nelinurkka 41). Ensipainosten ratkaisukilpailuihin on osallistunut säännöllisesti noin 20 ratkaisijaa.

Suomen Shakin tehtäväpalstasta ovat vastanneet Pirkanmaan ja Turun tehtäväniekat (Kari Valtonen, Kauko Virtanen, Hannu Sokka). Toimintavuonna on Suomen Shakissa alettu julkaista tehtäväshakkia esittelevää artikkelisarjaa (Henry Tanner).

Internet-sivujen avulla on pyritty kertomaan ST:stä ja tehtäväshakista kaikille kiinnostuneille, tiedottamaan nopeasti ajankohtaisista asioista jäsenille, tarjoamaan kiinnostavaa ja hyödyllistä tietoa tehtäväshakista sekä tiedottamaan ulkomaisille harrastajille ST:n toiminnasta. Sivut ovat kehittyneet ST:n jäsenen parhaaksi ajankohitaisen tiedon lähteeksi. Sivuja seuraavat myös ulkomaalaiset tehtäväshakin harrastajat ja se on suosikkilinkkien joukossa useilla tehtäväshakkisivustoilla. Sivujen ylläpidosta on vastannut Hannu Harkola.

ST:n jäsenet ovat toimittaneet shakkipalstoja sanoma- ja aikakauslehdissä.

Puheenjohtaja on välittänyt ulkomaisia shakkikirjoja ja taloudenhoitaja on huolehtinut jäsenten ulkomaisten shakkilehtien tilauksista.

Suomen tehtäväniekat ry:n johtokunta

TULOSLASKELMA
1.1.-31.12.2004

TASE 31.12.2004

Varsinainen toiminta

Myyntituotot	3 462,85
Lehtitilaustuotot	2 787,00
	+6 249,85

Postitus	1 205,46
Painatus	1 143,00
Lehtitilaukset	2 625,88
Matkatuki	2 100,00
Kokouskulut	639,25
Palkinnot	
Muut kulut	1 317,72
Ostot	2 859,45
SKSL:n jäsenmaksu	100,00
	-12 609,26

Korkotuotot	48,95
Osingot	1 368,00
	+1 416,95

Varainhankinta

Jäsenmaksut	2 400,00
Lahjoitukset	479,32
SKSL:n avustus	2 000,00
	+ 4 879,32

Tilikauden alijäämä	- 63,14
---------------------	---------

Vastaavaa

Rahoitusomaisuus

Sampo	4 124,03
Nordea	4 675,77
Siirtosaamiset	1 703,03
	10 502,83

Vaihto-omaisuus

Myyntitavarat	3 665,34
Osakkeet	1 320,28

Tilikauden alijäämä

	63,14
	5 048,76

15 551,59

Vastattavaa

Vieras pääoma

Ainasisjäsenmaksut	794,69
Varastovaraus	2 522,82
Omaisuuksien lisäys	925,03
Siirtovelat	1 267,82
Saarenheimon rahasto	1 681,88
	7 192,24

Oma pääoma

1.1.2004	8 359,35
----------	----------

15 551,59

ST 70 vuotta -juhlatilaisuus

ST täyttää vuonna 2005 70 vuotta. Merkkivuotta juhlietaan lauantaina 14.5.2005 Karjalatalolla, Käpylänseläntie 1, 00610 Helsinki.

Varsinaista juhlaa edeltää klo 15.00 alkava ratkaisukilpailu. Juhlailallinen alkaa klo 18.00, ja ohjelmassa on hyvän ruoan ja juoman lisäksi mielenkiintoista ja monipuolista ohjelmaa, sekä shakillista että ei-shakillista.

Juhlailallisen menu ja tarkka hinta ovat vielä avoimena. Kumppanit, puoliset jne. ovat tervetulleita! Sitovat ilmoittautumiset puheenjohtajalle, jolta myös lähempiä tietoja, viimeistään 28.4.2005 mennessä. Yhteystiedot 2. kansisivulla.

Pikaratkaisemisen SM-kilpailu 2005, Helsinki 26.-27.2.2005

Pikaratkaisemisen SM-kilpailu käytiin Helsingin Shakkikodissa ja tänä vuonna kokeiltiin ensimmäisen kerran kansainvälisten kil-

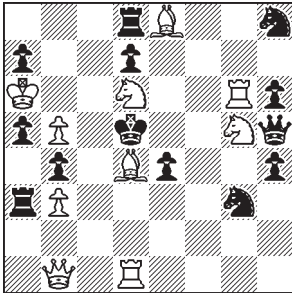
pailujen tyyppiä. Kahden päivän aikana ratkaistiin kuudessa ryhmässä kolme tehtävää ja jaksojen välissä oli lyhyt tauko. Tehtävät

Tulokset	2#	3#	lt	1. pv	a#	n#	i#	yht.	aika
1. Jorma Paavilainen	10	13,5	12	35,5	15	14	12,5	77	326
2. Joose Norri	15	15	11	41	12,5	13	10	76,5	356
3. Kari Karhunen	10	14	12	36	10	15	13,5	74,5	359
4. Harri Hurme	15	15	12	42	5	15	10	72	358
5. Petteri Paronen	5	8,5	12	25,5	5	9	5	44,5	356
6. Hannu Harkola	5	0	6	11	2,5	7,5	6,5	27,5	358
7. Tommi Lantta	5	0	2	7	5	8	5	25	351
8. Sippo Puroila	0	1	7	8	5	3,5	4	20,5	301
9. Matti Rasilainen	10	2	2	14	0	4,5	0	18,5	357

KILPAILUTEHTÄVÄT

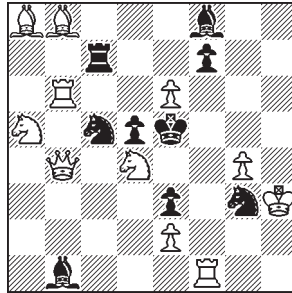
A) 2-siirtoiset, 20 min.

A1

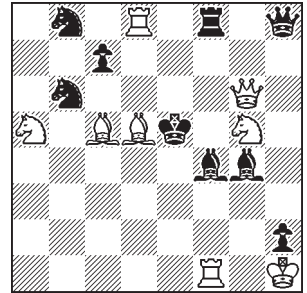
2 # 10+13

A2

2 # 11+9

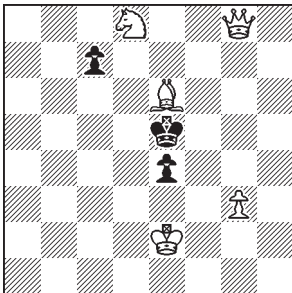
A3

2 # 8+9

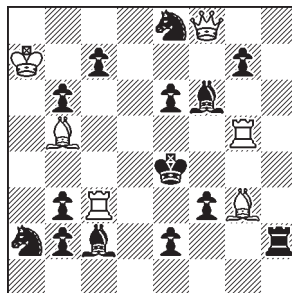
B) 3-siirtoiset, 60 min.

B1

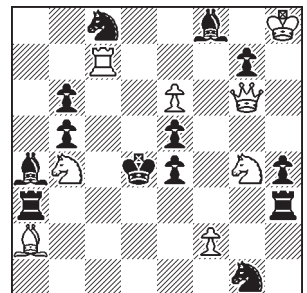
3 # 5+3

B2

3 # 6+14

B3

3 # 8+13

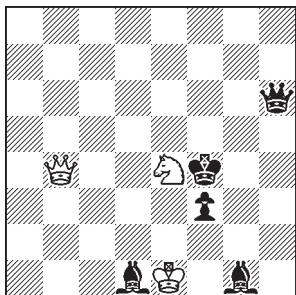
oli valinnut Neal Turner, joka myös pisteytti ratkaisut ja toimi kilpailun tuomarina.

Oliko uusi kilpailumuoto syy vaiuun osanottoon? Mukana oli vain yhdeksän kilpailijaa, joista neljän parhaan välillä kilpailu

oli tiukka. Voittajaksi kiri Jorma Paavilainen vain puolen pisteen erolla toiseksi tittelitratkaisijoiden joukossa sijoittuneeseen Joose Norriin.

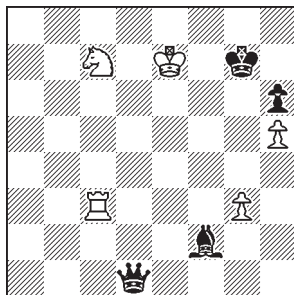
C) Lopputehtävät, 100 min.

C1

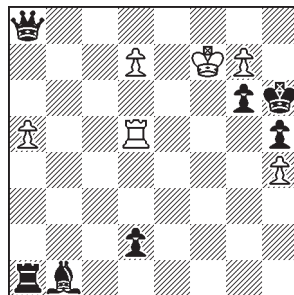
+ 3+5

C2

= 5+4

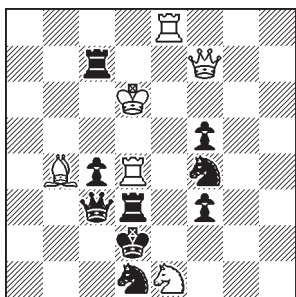
C3

= 6+7

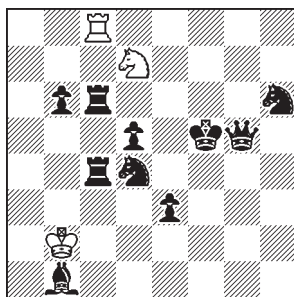
D) Apumattit, 50 min.

D1

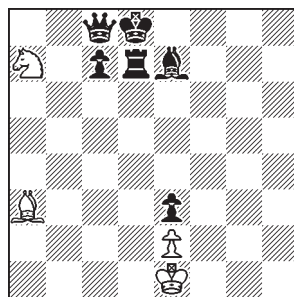
a#2 2 ratk. 6+9

D2

a#3 2 ratk. 3+10

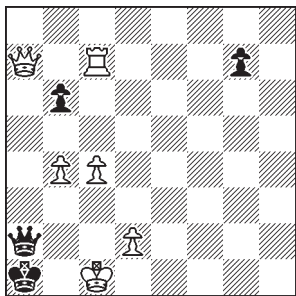
D3

a#5 b) mDc8→b7 4+6

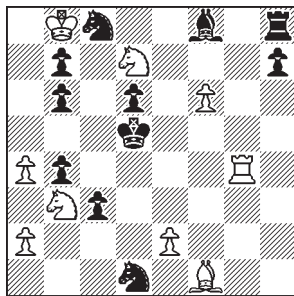
E) Monisiirtoiset, 80 min.

E1

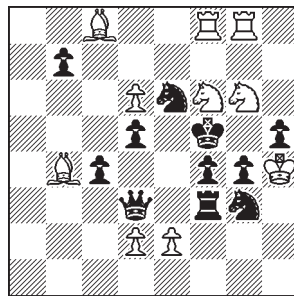
4 # 6+4

E2

4 # 9+11

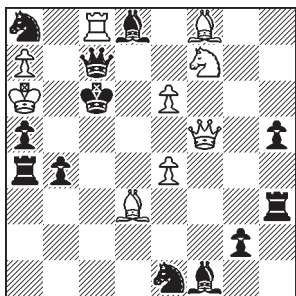
E3

4 # 10+11

F) Itsematit, 50 min.

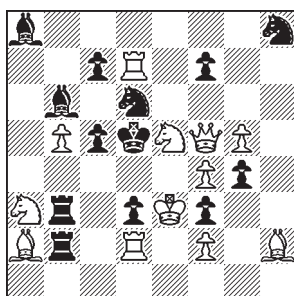
F1

i#2

9+12

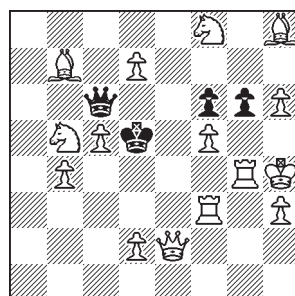
F2

i#3

12+13

F3

i#5

15+4

Tehtävien laatijat, ratkaisut ja pisteet:

A1) O. Stocchi, 3. palk. *Skakbladet* 1950

1.Rb7! (5)

1.. Rd~/Rdf7/Rc4/Rdx4?

1.. Dxc6/Rxc6/Txb3/Rf5!

A2) F. Gamage, 1. palk. *British Chess Magazine* 1944

1.e7! (5)

1.. Rc2? Ld6!

A3) B. Zappas, 4. palk. *Pedagogusok Lapja* 1968

1.Le6! (5)

1.. La2/La8/Lg2/Lg8/Le4?

1.. R6d7/R8d7/Ld7/Txd8/Le3!

B1) W. A. Shinkman, *Leipziger Illustrierte Zeitung* 1905

1.La2! (sp) (1)

1.. **Kd4 2.Dd5+** Kc3 3.Dd2#

1.. **Kf5 2.Dg7** ~ 3.Le6#, 2.. e3 3.Lb1#

1.. **Kd6 2.Df8+** Ke5 3.Rc6#, 2.. Kd7 3.Le6#

1.. **Kf6 2.Rf7** ~ 3.Dg5#, 2.. Ke7 3.Dd8#

1.. **e3 2.De6+** Kd4 3.Dxe3#

1.. **c6 2.Dg7+** Kf5 3.Le6#, 2.. Kd6 3.Rb7#

1.. **c5 2.Rf7+/De6+** (7 X 0,57)

B2) L. A. Isaev, 4. palk. *Izvestija* 1928-29

1.De7! (1)

1.. ~ 2.Dxe6+ Kd4 3.De3#, 2.. Le5 3.Dxe5#

1.. **Kd4 2.Tg4+** Kxc3 3.Le1#, 2.. Kd5 3.Lc6#,

2.. Le4 3.Td3#

1.. **Rxc3 2.Db4+** Ke3 3.Df4#, 2.. Ld4 3.Te5#

1.. **e5 2.Tg4+** Kd5 3.Lc6#, 2.. Kf5 3.Ld7#

1.. **Lxe7 2.Lc6+** Kd4 3.Le5# (5 x 0,8)

6) L. Zagorujko, 2. palk. *Kubbel MT* 1992

1.e7! (1)

1.. ~ 2.De6 ~ 3.Dxe5#/Dd5#

1.. **Rf3 2.Dc6** ~ 3.Dd5#, 2.. Lb3 3.Dc3#,

2.. Rxe7 3.Dxb6#

1.. **Lb3 2.Dg5** ~ 3.Dxe5#, 2.. Rf3 3.De3#

1.. **e3 2.exf8(R)** ~ 3.Re6#, 2.. Lb3 3.Dd3#

1.. **Ta/h-c3 2.Td7+** Kc5 3.Ra6#, 2.. Rd6 3.Dxd6# (5 x 0,8)

7) A. O. Gerbstman, 2. palk. *Magyar Sakkvilag* 1934

1.Rd6+(1) Kg3 2.Rf5+ Kg2 3.Dg4+(1)

(3.Rxh6? f2+)

3.. **Kh1!** (3.. Kh2 4.Dg3+ Kh1 5.Rxh6)

4.Rxh6 (1) f2+ 5.Kf1 (1) Lxg4 6.Rxc4 Lh2

7.Rxf2# (1)

8) G. N. Zahodjakin, 1. palk. *Trud* 1950

1.Re6+ (1) Kh7 2.Tc7 (1) Lxg3

(2.. Lb6 3.Tb7 Dd5 4.Txb6

2.. Ld4 3.Rxd4 Dxd4 4.Ke6+Kg8 5.Tc8+)

3.Rf4! (1) (3.Td7 Df3! 4.Rf4 Dc6!)

3.. **Lxf4 4.Td7 Dg4 5.Kf6+ (1) Kg8**

6.Td8+ Kh7 7.Td7+ (1) Dxd7==

9) N. Kralin, 2. palk. F. Simhovic MT 1996

1.g8R+ (1) Kh7 2.Rf6+ Kh6 3.Rg8+ (1)

Dxc8+ 4.Kxc8 d1D 5.Txd1 (1)

(5.d8D? Dxd5+ 6.Dxd5 La2 7.Kh8 Lxd5)

5.. **La2+ 6.Td5 Lxd5 7.Kh8 (1) Txa5**

8.d8L (1) Ta8==

10) C. J. Feather, *feenschach* 1992

1.Rd5 Dxf5 2.Txd4 Dc2# (2,5)

1.Tc5 Dxc4 2.Dxb4 Rxf3# (2,5)

11) Christer Jonsson, 1. palk. *Schach* 1988
1.Ke4 Td8 2.Rdf5 Rf6+ 3.Kd4 Txd5# (2,5)
1.Kg6 Tc7 2.Rhf5 Rf8+ 3.Kh6 Th7# (2,5)

12) A. M. A. van der Ven, *Die Schwalbe* 1936
a) **1.Td5 Lc5 2.De6 Rc6+ 3.Kd7 La7 4.Kd6 Re5 c5 Lb8#** (2,5)

b) **1.c5 Lc1 2.Kc7 Rb5+ 3.Kc6 Rc7 4.Kd6 Lxe3 5.Dc6 Lf4#** (2,5)

13) A. K. Kalinin, *Voennij vestnik* 1987

1.c5! (sp) (1)
1.. Da5 2.cxb6 Da2 3.Txg7 (0,8)
2.. Ka2 3.Dxa5+ (0,8)
1.. bxc5 2.bxc5 g5 3.Tb7 (0,8)
1.. b5 2.c6 ~ 3.Dd4+ (0,8)
1.. g6/g5 2.Th7 ~ 3.Dg7+ (0,8)

14) N. Kuligin, 2. kum. *Mat* 1987

1.Lh3! (1)
1.. ~ 2.Td4+ Kc6 3.Re5+ dxe5 4.Ld7# (1,33)
1.. Kc6 2.Tc4+ Kd5 3.e4+ Kxc4 4.Lf1# (1,33)
1.. Ke6 2.Tg7+ Kd5 3.Lg2+ Kc4 4.Tg4# (1,33), 3.. Ke6 4.Rd4#

15) V. Shavyrin, 1. palk. *Uralskie skazi* 2000

1.Lc5! (1)
1.. ~ 2.Rxd5+ Ke4 3.Rc3+ Dxc3 4.Lxb7# (1)
1.. Dc3/d2/e2 2.Re7+ Ke5 3.Tg5+ Rxg5 4.Rg6# (1), 3.. Rf5 4.Txf5#
1.. Db1 2.Rxh5+ Ke4 3.Txf4+ Rxf4 4.Rf6# (1), 3.. Txf4 4.Rxg3#
1.. Rxe2 2.Rh7+ Ke4 3.Rg5+ Rxg5 4.Lf5# (1)

16) B. Zappas, 1./2. palk. *The Problemist* 1986

1.. Txd3 2.Dd5+ Txd5#
1.. Rxd3 2.Dc5+ Rxc5#
1.Df4?
1.. ~ 2.Lb5+ Lxb5#
1.. Txd3 2.Dd6+ Txd6#
1.. Rxd3 2.Dc1+ Rxc1#
mutta **1.. Le7!**
1.Dxa5! (1)
1.. ~ 2.Lb5+ Lxb5# (1)
1.. Txd3 2.Rxd8+ Txd8# (1)
1.. Rxd3 2.Re5+ Rxe5# (1)
1.. Le7 2.Txc7+ Rxc7# (1)

17) V. Nikoletic, *Probleemblad* 1991

1.Rb1! (1)
1.. ~ 2.Rxd3+ Kc4 3.Dxc5+ Lxc5# (1)
1.. Rg6 2.Dxd3+ Ke6 3.f5+ Rxf5# (1)
1.. La5 2.Rc3+ Lxc3 3.Txd3+ Ld4# (1)
1.. Txd2 2.Rc6+ Kc4 3.Dxd3+ T2xd3# (1)

18) Josef Gajæan, *Slovenskæy sach* 1941

1.d8R! (sp) (1)
1.. g5+ 2.Kh5 Dxb7 3.Dd3+ Ke5 4.Rd7+ Dxd7 5.Rf7+ Dxf7# (1,33)
1.. gxf5 2.Dd3+ Ke5 3.Rd7+ Dxd7 4.Dxf5+ Dxf5 5.Tg5 Dxg5# (1,33)
1.. Dxb7 2.Rc7+ Dxc7 3.Dc4+ Ke5 4.Te3+ Kxf5 5.Tg5+ fxg5# (1,33)

KANSAINVÄLINEN RATKAISUKILPAILU (ISC)

Kilpailuun osallistui 23.1.05 kaikkiaan 262 ratkaisijaa 23 maasta. Suomen alustavat tulokset olivat edellisessä numerossa ja Sippo Puroilan pisteet tehtävästä 4 nousivat yhdellä, joten yhteispisteet ovat 14.

Kilpailun voitti maksimipistein sveitsiläinen Roland Baier, joka käytti aikaa 146 min. Toisena oli Kari Karhunen 221 min ja kolmantena myös maksimipistein tshekkiläinen Michal Dragoun (237 min). Seuraavina: 4. Ofer Comay (ISR) 57,5, 5. Mark Erenburg (ISR) 57,5, 6. Arno Zude (GER) 59, 7. Marjan Kovacevic (SCG) 56,5, 8. Aleksandr Bulavka (BLR) 56, 9. Boris Tummer (GER) 55, 10. Michael Pfannkuche (GER) 55, 11. Dolf Wissmann (NLD) 55 jne.

Muiden suomalaisten sijoitukset olivat: 16. Hurme, 17. Paavilainen, 28. Valtonen, 36. Norri, 59. Kiltti, 93. Paronen, 95.-96. Syväniemi, 145.-146. Harkola, 150.-152. Salokangas, 163. Lantta, 172. Puroila, 176.-177. Rönman ja 192. Heimo.

Kilpailun johtajana toimi belgialainen Ward Stoffelen. Helsingissä valvoja oli Neal Turner ja Tampereella Marko Ylijoki.

Kilpailun suosion perusteella voi arvata sen toteutuvan myös ensi vuonna.

Henry Tanner 50 vuotta

Huhtikuun 20. päivä 50 vuotta täyttävä Henry Tanner on yksi harvoista suomalaisista kolminkertaisista mestareista: pelaajana hän sai mestarin arvon vuonna 1983, ratkaisijana korotus M-luokkaan tuli vuonna 1985 ja laatijana Henrystä leivottiin tehtävämestari vuonna 2002. Lisäksi ratkaisijana Henrylle myönnettiin kv. mestarin arvo vuonna 2002, hiukan viivästyneesti Malinskan (1977) ja Netanyan (1999) MM-kilpailujen tulosten perusteella.

Menestyksiin on syytä lisätä vielä pelishakin henkilökohtainen nuorten SM 1973 tuloksella 6/7 ja joukkue-SM:t 1987 (PSY) ja 1992 (SKF), muunvärisiä joukkuemitaleja lisäksi puolisen tusinaa. Pelaajana Henry on ollut erityisen vahva blixtaaja, parhaana saavutuksena joukkue-SM PSY:n riveissä vuonna 1988, lisäksi kaksi hopea- ja pronssisijaa 1980-luvulla.

On oikeastaan hassua, että Suomen mestaruus on välttellyt Henryä juuri hänen paraatilajissaan eli pikaratkaisemisessa, josta hänellä on SM-kilpailuista ”vain” kaksi kakkos- ja kaksi kolmos sijaa, edelliset vuosilta 2000-1 ja jälkimmäiset vuosilta 1995 ja 1997. Tätä puutetta kompensoinevat hiukan joukkuemaailmanmestaruus vuonna 1977 ja hopeat vuosina 2001 ja 2002.

Näihin hengästyttäviin tilastotietoihin on syytä lisätä vielä, että kolme vuotta sitten Henry oli oman ilmoituksensa mukaan laatinut n. 660 tehtävää, joista kotimaisissa kilpailuissa oli sijoittunut palkinnoille 13 ja ulkomaisissa samoin 13. Lukumääriin lienee tullut sittemmin täydennystä.

Monipuolisen shakkiuran alkutahdit lyötiin Porissa, Henryn syntymäkaupungissa. Vuonna 1968 Henry aloitti shakin pelaamisen Porin Shakinystäväissä, jonka puuhamiehenä oli tehtäväniekkanakin tunnettu Aarne Dunder. Henryn ja monien muiden porilaisten nuorten pelaajien (mm. Henryn ikätovereiden Teppo Mäntän, Unto Reunan ja allekirjoittaneen ”ulkoporilaisen”) kiinnostuminen tehtävähakista ei ollut sattumaa, sillä Dunder opasti halukkaat mielellään Satakunnan tehtäväkerhon iltoihin, joi-

sa oli tuohon aikaan ja pitkälle 1980-luvulle asti koolla poikkeuksellinen tehtävähakki-osaamisen klusteri: Aarnen lisäksi Matti Myllyniemi, Eino Tanttinen, Reino Ljungman, Risto Pohjonen, Kalevi Ojanperä, Risto Nylund sekä myöhemmin mm. Ismo Lindström ja monia muita Porissa ja eri puolilla maakuntaa asuneita tehtäväniekkoja. Lisää tehtäväoppia oli tarjolla muun muassa tuolloin vielä voimissaan olleessa *Stella Polaris*-lehdessä, joka kuului koulupoikien käsissä!

Ei ollut sattumaa tietenkään sekään, että tehtävähakki oli hyvin esillä Aarne Dunderin palstalla paikallisessa *Satakunnan Kansassa*, jossa Henrynkin esikoinen näki päivänvalon 1969. Laadintamenestystä tuli jo seuraavana vuonna: 2. kunnia- ja 1. kiitosmaininta ST:n uusien laatijoiden kilpailussa. Samalta vuodelta on jo ensimmäinen osallistuminen Suomen ratkaisijamestaruuskilpailuun, jossa menestyminen myöhemmin (mm. 3.-4. sija 1976) osaltaan vaikutti siihen, että Henry sitten edusti Suomea Pauli Perkonon aisarina ensimmäisissä ja Suomelle menestyksellisissä pikaratkaisemisen MM-kilpailuissa.

Laatijana Henry on kulkenut omia erityisiä latujaan. Ennätystehtävistä hän innostui menestyttyään Edvard af Hällströmin muistokilpailussa 1978. Jorma Paavilaisen kanssa tehty *Minitehtäviä* (ST: Helsinki 1990) esittelee siirtolukuennätyksiä korkeintaan 4-nappulaisissa sarjasiirtoisissa apumateissa ja -pateissa madrasiehdoin. Eräänlaisia ennätystehtäviä ovat myös nelinurkkatehtävät, joita Henry on esitellyt ST-lehdessä jo pitkään laatien niitä itsekin runsaasti. Tehtävälajeista Henryä ovat kiinnostaneet erityisesti apumatit ja monet satutehtävätyypit.

Toki perinteiset ortodoksitehtävätkin ovat Henryllä hallussa, onhan hänen toinen albumitehtävänsä 7 siirron mattitehtävä. Hän on vuodesta 1992 toimittanut ST:n nimissä joka toinen viikko tehtävähakkipalstaa *Helsingin Sanomissa*. Foorumin luonteesta johtuen palstoissa on rajoitettava suurelle yleisölle helpommin sulateltaviin tehtävälajei-

hin ja aiheisiin. Henryn leipätyö kääntäjänä takaa, että kielellinen ilmaisukyky vastaa maamme valtalehden standardeja.

Henryn pelishakkiharrastuksen rajoittuminen joukkueotteluihin ja pikapeliturnauksiin 1990-luvulla on ollut Suomen tehtävieniekoille ja ST-lehdelle siunaukseksi. Henry on ehtinytkin olla jo monessa mukana toimittajana, kirjoittajana, tuomarina ja yhdistyksen luottamushenkilönä.

Henryn ja minun ystävyys juontaa juurensa 1960-luvun lopulle. Kävimme samaa koulua neljä vuotta, osan aikaa samalla luokallakin, meitä kiinnosti shakki niin peli- kuin tehtävämuodossakin, samoin kieli kaikessa monimuotoisuudessaan. Vaikka emme ole tavanneet toisiamme välillä vuosikausiin, side on säilynyt. Maailmankatsomuksellisesti olemme kaiketi jossain vaiheessa edustaneet jossain mielessä ääripäitä, mutta sillä ei ole näyttänyt olevan merkitystä.

Jos Henryä yrittäisin luonnehtia yhdellä sanalla, se olisi tehtävämiehelle sopiva attribuuhti: korrekti. Yli kahden vuosikymmenen altistuminen ensin lyhyelle Porin murteelle ja sitten venyttävälle stadilaiselle puheenparrelle ei ole jättänyt havaittavia jälkiä Henryn huoliteltuun yleisuomeen. En edes nuoruusvuosilta muista, että Henry olisi menettänyt mallinsa tai kohdellut jotakuta epäasiallisesti tai ylioikeisesti. Siitä lähtien, kun Henry on ollut tiiviimmin ST:n toiminnassa mukana, olen usein joutunut vaivamaan häntä kaikenlaisilla tiedusteluilla (ja tulen tekemään niin vast'edeskin), ja aina hänellä on ollut aikaa perehtyä pulmiini.

Henry Tanner 50 JT

ST julistaa kansainvälisen laadintakilpailun Henry Tannerin 50-vuotispäivän kunniaksi vähintään 4,5-siirtoisille satuapumateille tai -pateille, joissa on yksi tai useampi satunappula ja/tai satuehto(ja).

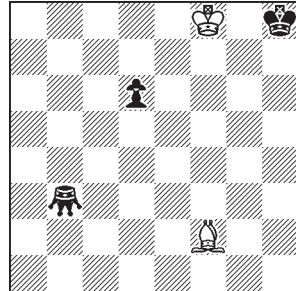
Useat ratkaisut, duplexit, nolla-asemat ja valkea-alkuiset tehtävät ovat sallittuja. Rajoitukset: 8x8 lauta; ei sarjasiirtoisia; ei shakkimatematiikkaa tai retroja; tehtävät on pystyttävä tarkastamaan jollakin seuraavista ohjelmista: Alybadix, Popeye, (Win)Chloe; korkeintaan kaksi tehtävää per laatija.

Tuomari on Henry Tanner. Palkinnot

Henrylle voikin olla vaikeaa torjua avunpyyntöjä. Lehtemme ja yhdistyksemme on hyötynyt tästä ominaisuudesta, mutta Henrylle itselleen se on voinut aiheuttaa joskus ongelmia mm. aikarajojen pitämisessä. Tässä kohden haluan kuitenkin lainata elokuvan *Piukat paikat* laittamatonta loppurepliikkiä: "No one is perfect!"

Oheisen omistustehtävän myötä: paljon onnea Henkka!

Kari Valtonen om. Henry Tanner 50 v

5# maksimumberi 2+3

Heinäsiirikka b3

b)vRf2 c)vKamelii f2

a) 1.Le3! Hf3 2.Lf4 Hf5 3.Lg5 Hh5 4.Lh6 Hh7 5.Lg7#

b) 1.Rd3! He3 2.Re5 He6 3.Rg4 Hh3 4.Rh6 Hh7 5.Rf7#

c) 1.Kac3! Hd3 2.Kaf4 Hd7 3.Kag7 Hh7 4.Kaf4 d5 5.Kae7#.

vähintään 80 euroa. Tehtävät 9.12.2005 mennessä (postileima) luottamusmies Neal Turnerille, osoite engl. tekstissä.

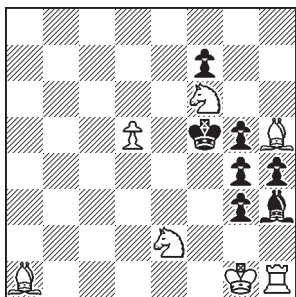
To mark the 50th birthday, on April 20, 2005, of Henry Tanner, ST announces an international formal tourney for heterodox helpmates or helpstalemates in at least 4,5 moves with one or more fairy pieces and/or fairy condition(s).

Multiple solutions, duplex forms, zero positions and problems with white to begin are allowed. Restrictions: 8x8 board must

Omistustehtäviä 50-vuotiaalle Henry Tannerille

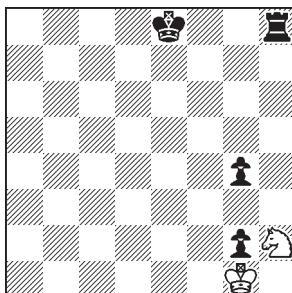
Jorma Paavilainen, Espoo

5#

7+7

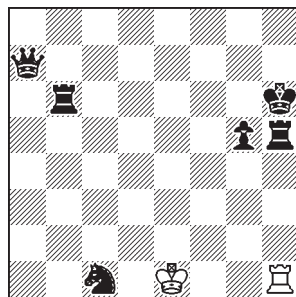
Jorma Pitkänen, Lahti

a#5½

2+4

Marko Ylijoki, Tampere

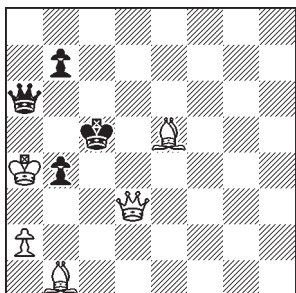

a#3½

2+6

valkea maksimumberi

Juha Saukkola, Helsinki

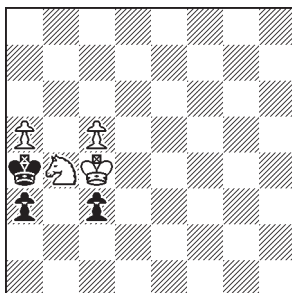
si=8

5+4

(sarjasiirtoinen itsepatti)

Timo Aitta, Espoo

A-lauta

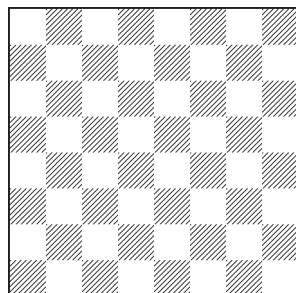

4 siirron pakkomatti

4+3

Liisa-shakki, pisinsiirtoinen

B-lauta

Ratkaisut:

Jorma Paavilainen: 1.Lxf7! sp. 1.-g2 2.Th2 g3 3.Txh3 g4 4.Txh4 ~ 5.Th5#, 1.-Lf1 2.Kf1 (3.Kg2 h3+ 4.Kxg3) 2.-h3 3.Rxg3+ Kf4 4.Kf2 ~ 5.Rh5#

Jorma Pitkänen: 1.-Kf2 2.0-0+ Kg3 3.Kh7 Kxg4 4.g1T+ Kh5 5.Tg7 Rg4 6.Th8 Rf6#

Marko Ylijoki: 1.-0-0 2.Th1+ Kf2 3.Tg6+ Ke1 4.Dg7 Txh1#

Juha Saukkola: 1.Kb3 2.a4 3.La2 4.a5 5.Ka4 6.Lc4 7.Dd6 8.Lb3 b5 =

Timo Aitta: 1.Kxc3(B) Kb5(B) 2.Kb3(A) a2(B) 3.Ka3(B) Kc4(A) 4.Ka4(A) a1D/T(A)#

Liisa-shakissahan siirtyvä nappula vaihtaa lautaa, katso tämän lehden nelinurkkapalsta.

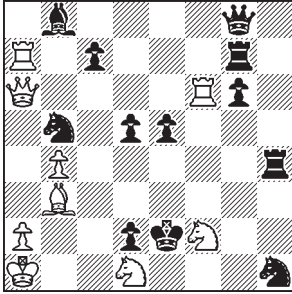
Paha pähkinä 20**Muistikuvia**

Time to explore the world of the reflex mate and who better than the Master to guide us.
Pakkomatin vuoro ja parhaiten Mestarin opastuksella.

Rannasta ulapalle
mies hiihtää
kevätauringossa

G. F. Anderson

2. palk. The Problemist 1974-75

r#3

9+12

sivakoi hyvää tahtia
vailla kantamuksia
kaikki olennainen
mukanaan
muistikuvissaan

Solution to / Ratkaisu Paha pähkinä 19:

1.bxc3 bxc3 2.Kxc3 Re2#

1.d5 Rxd5 2.Kxd5 Td8#

RELO-PISTEET

Alkuvuoden kahden ratkaisukilpailun osanottajien uudet relo-pisteet ovat seuraavassa:

	vanha	ISC	muutos	SM -05	muutos
Harkola Hannu	2020	1994	-26	1970	-24
Heimo Olli	1966	1931	-35		
Hurme Harri	2294	2304	10	2297	-7
Karhunen Kari	2298	2343	45	2333	-10
Kiltti Jyrki	2055	2085	30		
Lantta Tommi	1942	1910	-32	1895	-15
Norri Joose	2122	2150	28	2182	32
Paavilainen Jorma	2366	2363	-3	2360	-3
Paronen Petteri	1898	1925	27	1945	20
Puroila Sippo	1758	1783	25	1790	7
Rasilainen Matti	0			1791	1791
Rönman Juha	0	1822	1822		
Salokangas Hannu	0	1862	1862		
Syväniemi Janne	2014	2017	3		
Valtonen Kari	2388	2369	-19		

Rekonstruktiopalsta

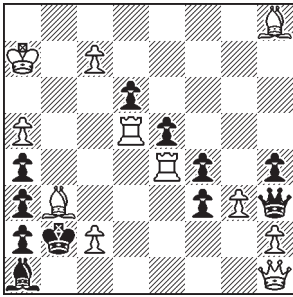
Edellinen tehtävä oli jälleen vaikeana pidetty, mutta vakiojoukon (Unto Heinonen ja Olli Heimo) lisäksi tuli ilahduttavasti vastaus myös lisälimestä, Matti Kokkoselta. Matti on tuttu jo ajan kultaamasta *Apulehden* vastaalkajien laadintakilpailuista 60-luvulta.

Matti, kuten Joose Norrikin tunnistivat tehtävän Erkki Paalasan huipputyöksi. Tehtävä on ollut jopa ST:n kannessa 9 vuotta sitten, tätä en muistanut, sillä muistan tehtävän lähinnä *Stella Polariksen* ajoilta. No koska tunnistaminen vaatii ensin alkuun rekonstruktioita ja sitten lisäksi hyvää tehtävähakin tuntemusta, niin tämä on varsin kiitettävä tapa ratkaista kysymys.

Matti Kokkonen kirjoittaa tunnistaneensa myös Tikkasen tehtävän. Unto Heinonen sanoo Myllyniemen tehtävän löytyvän sittenkin kirjasta "Toteutuneita oivalluksia", nro 97.

Erkki Paalanen (muoto Unto Heinonen)

1. palkinto *Stella Polaris* 1967

2#

11+11

1.Tdxe5?; 1.Texe5!

Fleck-teemaa matinmuutoksin. Kauppatieteen ja lakitieteen lisensiaatti Erkki Paalanen oli innokas tehtäväniekkujen kokouksissa kävijä vielä 60-luvulla, mutta sai sitten korkean valtion viran Oulusta, ja sen jälkeen hänet tapasi vain sattumoisin vuosikokouksissa. Kaksisiirtoisalan huipputamme.

Uusi tehtävä: Minkä hyvän kaksisiirtois-tehtävän ratkaisun päämuunnemat ovat: Esipeli 1.-Rfd6 (a) 2.Tgxf5#A; 1.-Red6 (b) 2.Th6#B. Ratkaisu 1.Dd5! [2.Df7#]; 1.-a/b 2.B/A eli vuorottelu.

Lisämuunnemat ja aseman siirtäminen tai laudan kääntäminen ovat sallittuja.

Ratkaisut 7 viikon sisällä osoitteeseen Harri Hurme, Kaskenkaatajantie 18 C 32; 02100 Espoo tai riitta.hurme@kolumbus.fi.

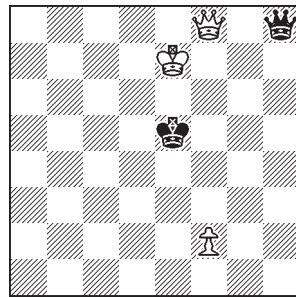
Satakunnassa tapahtuu

Satakunnan perinteikäs ST:n alaosasto on pitkään elänyt loistovuosiaan hiljaisempaa kautta, mutta tuoreet tiedot kertovat elpystä aktiivisuudesta.

8.2.2005 pidetyn alaosaston kokoontumisen ohjelmassa oli muun muassa Risto Pohjosen järjestämä ratkaisukilpailu, jossa voiton vei Veikko Valo. Näytteenä kilpailutehtävistä Pohjosen kaunis apumatti:

Risto Pohjonen

Satakunnan Kansa 1.12.2002

a#2

2.1.1.1. 3+2

Ratkaisu:

1.Ke4 Ke6 2.Dd4 Df5#

1.Dg8 f3 2.Dd5 Df6#

Kuten Veikko Valo *Satakunnan Kansassa* kirjoittaa, on tehtävähakilla Satakunnassa pitkät ja kunniakkaat perinteet. Toivottavasti myös tulevaisuus on valoisa!

Kirja pohjoismaisista minimaalimattitehtävistä

Ruotsin tehtävähdistyksen puheenjohtaja Rolf Uppström on erikoistunut minimaalimattitehtäviin eli mattitehtäviin, joissa valkealla on kuninkaansa lisäksi vain yksi nappula.

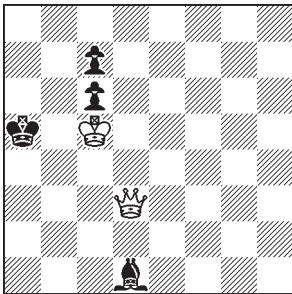
Uppström ilmoittaa aloittavansa tulevan kesän aikana pohjoismaisia minimaalimattitehtäviä käsittelevän kirjan kirjoittamisen. Hänen kokoelmissaan on tällä hetkellä noin 300 tehtävää 65 laatijalta, mutta esimerkiksi suomalaislaatijat ovat heikosti edustettuina. Tämän vuoksi hän pyytää laatijoita lähettämään hänelle sekä jo julkaistuja minimaalitehtäviä että julkaisemattomia tehtäviä julkaisua varten.

Yhteystiedot:

Rolf Uppström, Godhemsgatan 24 C, S-41468 Göteborg, Sverige

Minimaalitehtävissä on oma mielenkiintonsa, vaikka niissä ei kovin monimutkaisia ideoita voinekaan esittää. Alla inspiraatioksi muutama minimaalitehtävä:

Sam Loyd
Detroit Free Press 1877

3# 2+4

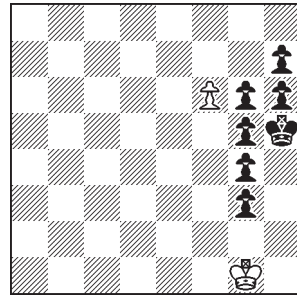
Ratkaisut:

Loyd: 1.Dg3! (2.Dg8!) 1.-Ka4/Ka6/Lb3
2.Dc3/Dxc7/Dxc7+

Lommer: 1.Kg2! Kh4 2.f7 h6/Kh5 3.f8R/f8D
Shinkman: 1.Tb7! Rd4+ 2.Kb6 Re6 3.Th7
Rg7 4.Th8+, 1.-Re5+ 2.Kc7 Rc4 3.Tb1 Rb2
4.Ta1+

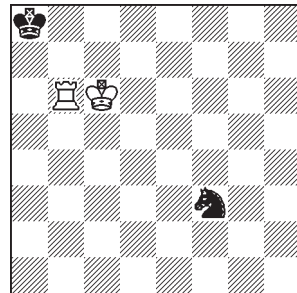
Kohtz & Kockelkorn: 1.De1! Kg5 2.Dc1+
Kh5 3.Dh1+ Kg5 4.Kg3

Harold Lommer
SEPA 1968

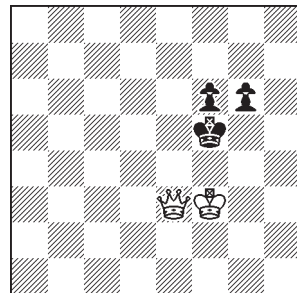
4# 2+7

William Shinkman
Lasker's Chess Magazine 1905

5# 2+2

J. Kohtz & C. Kockelkorn
Berliner Sonntagsblatt 1887

5# 2+3

Alkusiirto (osa I)

Otsikon termi on nykyproblemistille itseltään selvä. Sehän tarkoittaa shakkitehtävän ratkaisevaa ensimmäistä siirtoa ja sitä käytetään matti-, itse- ja pakkomattien sekä vaatimukseltaan harvinaisempien tehtävien (kuten patti, shakki tai lyönti jossakin siirtoluvussa) yhteydessä. Yhteistä näille tehtävälajeille on kamppailuluonne ja ratkaisun rakenne. Jälkimmäinen tarkoittaa, että ensimmäisen siirron jälkeen vastapuolella (yleensä mustalla) on tai voi olla useita puolustuksia tai siirtomahdollisuuksia, eli ratkaisu haarautuu tai voi haarautua muunnelmiin.

Lopputehtävissä puhutaan alkusiirrosta lähinnä silloin, kun alkuasemassa näyttää olevan tarjolla lupaavia vaihtoehtoja tai kun ensimmäinen siirto on erityisen hyvä tai vaikeasti löydettävä tai ratkaisu haarautuu eri tahoille nimenomaan valkean ensimmäisen siirron jälkeen. Tavanomaisempaa on kuitenkin, että lopputehtävän aloittaa *alkupeli*, *johdanto* tai jollakin muulla tavoin nimettävä siirtosarja, jonka jälkeen seuraa tehtävän varsinainen ydinaines. Lopputehtävän alkupeli muistuttaa alkusiirtoa siinä, että tuomarit yleensä arvioivat alkupelin erikseen ja pitävät sellaisen olemassaoloa itsestään selvyytenä.

Apumattien ja -pattien yhteydessä ei sen sijaan puhuta alkusiirrosta edes silloin, kun tehtävä on tyyppiä 1.n.1.1... (jossa n on suurempi kuin 1), eikä apumatin tai -patin ensimmäiselle siirrolle muutenkaan aseteta erityisiä laatukriteerejä. Syitä on monia, muun muassa kamppailuluonteeseen puuttuminen. Ensimmäisen siirron merkityksen vähäisyydestä aputehtävissä kielii sekin, että niiden ratkaisun voi aloittaa kumpi tahansa, kunhan alkaja vain käy ilmi tehtävän vaatimuksesta. Vielä on mainittava sarjasiirtoiset tehtävät, joissa tehtävän vaatimuksesta riippumatta ei voi puhua varsinaisesta kamppailusta eikä niin ollen myöskään alkusiirrosta.

Alkusiirto eri kielissä

Minulle edes jossain määrin tutuissa indoeurooppalaisissa kielissä näyttää olevan

kolme päälinjaa. Useimmissa suomen alkusiirtoa merkitsevä termi on yhdistämätön sana, jonka yksi merkitys on 'avain'. Esimerkkejä ovat englannin *key*, saksan *Schlüssel*, ranskan *clé*, italian *chiave*, puolan *klucz* ja unkarin *kulcs* (slaavilainen laina?).

Toista linjaa edustaa sanaliitto, jonka sanasanainen käännösvastine on 'ensimmäinen siirto', esimerkkeinä venäjän *pervyj hod* tai serbokroatian *prvi potez* (toki myös sanaa *uvodnik* esiintyy).

Kolmannen linjan voisi otsikoida "muut", esimerkkeinä tshekin *úvodnik*, jonka päämerkitys on 'pääkirjoitus', ja ruotsin *inledning*, jonka päämerkitys on 'johdanto'.

Suomen *alkusiirto* on kielellemme hyvin tyypilliseen tapaan yhdyssana. Sukukielessämme virossa sanan *avakäik* rakenne on sama, mutta semanttisesti se eroaa suomen alkusiirrosta, sillä *avakäik* tarkoittaa myös pelin avaussiirtoa. Sen sijaan "alkusiirto" on nimenomaan tehtäväshakkitermi. Sillä ei lisäksi ole muita merkityksiä, missä se myös eroaa useimmista edellä luetelluista vastaineista.

Alkusiirron tie suomen kieleen

Yleissanakirjoista ei yleensä ole apua tehtävätermistön tutkimisessa. *Nyky-suomen sanakirja* (I osa) antaa sanalle alkusiirto virheellisen merkityksen 'shakkipelin ensimmäinen siirto', mikä kertoo kai lähinnä siitä, miten vaikeaa shakkiin perehtymättömien on tehdä eroa peli- ja tehtäväshakin välille. Sanakirjan ilmestyessä 1951 alkusiirroilla ei enää kyseistä merkitystä ollut, vaan se oli jo vakiintunut tehtäväshakkitermi.

Kuten edellä olen pyrkinyt osoittamaan, termi "alkusiirto" näyttää joka tapauksessa melko omaperäiseltä luomukselta, ja herääkin kysymys, kuka sen on tehtävätermistöömme sepittänyt. Sekä Henry Tanner että Joose Norri kiinnittivät huomioni F. Gutmayerin kirjoittamaan ja Ilmari Jäämaan mukailleen suomentamaan kirjaan *Shakki pelien kuningas* (WSOY: 1916). Sen liitteen osassa I. (Pieni shakkisanasto) esiintyy termi alkusiirto ja sulkeissa lähtökielen sana *Anzug*. Kohdassa viitataan kirjan si-

volle 9, jossa termiä on käytetty – pelin ensimmäisestä siirrosta! Kirjan tehtäväshakkiosuudessa puhutaan alkusiirrosta vain yhdessä kohdassa, silloinkin ”ensimmäisenä siirtona” (kts. lainaus alempana).

Sana *Anzug* on toki tuttu vaikkapa didaktisten loppupeliasemien yhteydestä. Esimerkiksi *Anzug beliebig* kuvion alapuolella tarkoittaa, että ’kumpi tahansa voi alkaa’ (eikä sillä ole vaikutusta lopputulokseen). Verbistä *alkaa* tullaankin sitten substantiiviin *alku*, josta on enää lyhyt matka *alkusiirtoon*.

Termiä voi siis nipin napin pitää käännöslainana, vaikka saksan etuliite *an-* ei olekaan semanttisesti itsenäinen sana, vaan sen merkitys vaihtelee siihen liittyneen substantiivin (tai verbin) mukaan. Mahdollisia käännösvastineita olisi ehkä Jäämaan aikaan ollut vaikka ’aloitussiirto’, ’avaussiirto’ tai jopa ’ensisiirto’. Niin tai näin, jäljelle jää edelleen pari kysymystä: kuka tai ketkä sanan lanseerasi(vat) tarkoittamaan nimenomaan shakki*tehtävän* ensimmäistä siirtoa ja koska termin käyttö vakiintui? Se esiintyy vakiintuneena tehtäväterminä Kailan *Jokamiehen shakkioppaassa* vuodelta 1943. Marko Yljoen mukaan 1930-luvun *Suomen Shakeissa* esiintyy alkusiirron rinnalla nimiä ”ensimmäinen siirto”.

Pelishakissahan alkusiirron on korvannut jo aikaa sitten *avaussiirto*. Erikoinen terminvaellus joka tapauksessa!

Termin rakenteesta vielä sen verran, että yhdyssana on mahdollinen ainakin joissakin yllä mainituista kielistä, esimerkiksi *key(-)move*, *Schlüsselzug*, *inledningsdrag* tai *kulcslépes*, mutta suomessa vain yhdyssana on mahdollinen.

Useita alkusiirtoja

On tärkeää huomata, että alkusiirtoa nimitetään ”ensimmäiseksi siirroksi” esimerkiksi saksassa (*Erstzug*) ja englannissa (*first move*) silloin, kun puhutaan sekä ratkaisun että houkutuksen (houkutusten) alkusiirrosta eli alkusiirrosta yleisellä tasolla. Virossakin termi *esimene kõik* näyttää esiintyvän lähes samanarvoisena *avakäik*-sanan rinnalla (myös pelishakissa) – luultavimmin venäjän kielen vaikutuksesta.

Suomalaisten tehtäväniekkojen teksteissä en ole havainnut ”ensimmäistä siirtoa” juurikaan käytetyn tällä tavalla, vaan tavallisempaa on puhua *ratkaisun alkusiirrosta* ja *houkutusalkusiirrosta* tai jälkimmäisen sijaan pelkästä *houkutuksesta*.

Se, että meillä ei ole englannin tai saksan kaltaista yläkäsitettä, voi tuottaa lieviä ongelmia kuvattaessa sanallisesti esimerkiksi sellaisia teemoja, joissa alkusiirrot – tai siis ensimmäiset siirrot – esiintyvät eri funktioissa tehtävien eri vaiheissa, esim.: 1.A?(2.B#)x2.C#, 1.B?(2.C#)x2.A#. Koska yläkäsitteelle ei kuitenkaan näytä muutoin järin suurta tilausta olevan, en sellaista minäkään ehdota.

Alkusiirron laatuksiteerit

Alkusiirrolle on jo modernin tehtäväshakin alkuajoista lähtien asetettu tiettyjä laatuvaatimuksia. Kuten yllä mainitsin, tuomarit yleensä arvioivat tiettyjen tehtävälajien yhteydessä alkusiirron erikseen ja ilmaisevat sen myös sanallisesti varsinkin silloin, kun alkusiirto on tavanomaista heikompi tai parempi.

Kuten John Rice erinomaisessa kirjassaan *Chess Wizardry: The New ABC of Chess Problems* (Batsford: Lontoo 1996) toteaa, näyttää olevan helpompaa määritellä, millainen alkusiirron *ei* pidä olla kuin millainen sen tulisi olla. Seuraava lista, joka hiukan eri muodoissa esiintyy paitsi Ricella myös monen muun kirjoittajan teksteissä, sisältääkin molempia määrittelytapoja.

1. Alkusiirrolla ei saa ratkaisevasti rajoittaa mustan siirtomahdollisuuksia tai liiaksi parantaa valkean asemaa eli
  - a) lyödä mustaa upseeria
  - b) shakata
  - c) kiinnittää mustaa upseeria
  - d) tuoda mukaan alkuasemassa passiivista tai syrjäistä upseeria
  - e) ottaa mustalta kuninkaalta pakoruutu(j)a
  - f) korottaa sotilasta daamiksi

2. Hyvä alkusiirto

- a) uhraa valkean upseerin
- b) päästää mustan nappolan kiinnityksestä
- c) antaa mustalle mahdollisuuden shakata
- d) antaa mustalle kuninkaalle pakoruudun tai -ruutuja

3. Ratkaisun alkusiirron tulee olla parempi tai ainakin yhtä hyvä kuin houkutusalkusiirron tai -siirtojen.

Alkusiirron hyvyyteen vaikuttavat lisäksi jotkin muutkin seikat, esimerkiksi se, että pitkät siirrot ovat kauniimpia kuin lyhyet. Erikoistapauksena voi mainita *nurkasta nurkkaan-alkusiirron* (tehtävä A1). Oman maininnan ansainnee vielä kohdan 1 d) eräänlainen käänteistapaus eli *etääntyvä alkusiirto*, jolloin alkusiirron tekevä nappula siirtyy mK:sta (mahdollisimman kauas) pois päin. Tehtävässä A2 on lisäksi muutakin etääntyvää peliä, joten alkusiirtoa voi kutsua teemaattiseksi.

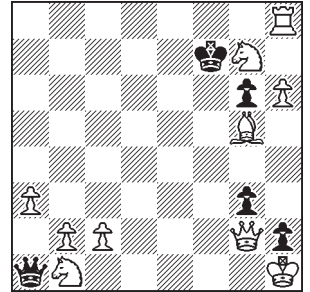
Shakkinappuloiden poikkeussiiroja hyödyntävät *ohes-talyönti-* tai *linnoitusalkusiirto* voivat olla hyviä, mutta tulevat tietenkin harvoin kysymykseen muulloin kuin silloin, kun ne ovat tehtävän ydinainesta.

Usein näkee myös mainittavan, että alkusiirto ei saa torjua mustan vahvaa alkuasemauhkaa (torjumaton shakkaus, pakoruutuja ottavan valkean upseerin "suissa" olo yms.), mutta tällöin ongelma saattaa piillä yhtä hyvin tehtävän rakenteessa kuin alkusiirrossakin, jotka ovat ikään kuin saman kolikon eri puolet. Havainnollistan tätä tehtävällä A3, jonka alkuasemassa mustalla on torjumaton shakki 1.-Td5+ ja vielä matiton pakoruutu 1.-Kd6. Alkusiirto hoitaa nämä puutteet, mutta antaa mustalle vielä kolme patterishakkia lisää, eli sitä voi pitää juuri ja juuri siedettävänä. Tehtävä on päässyt albumiin 1983-85 (n:o 213) tuomaripistein 1+4+3. Kaksi tuomareista lienee arvellut, että näin rikas ristishakki- ja patteripelin yhdistelmä ei ilman alkuaseman rakenteellisia heikkouksia onnistu, kun taas kolmannen mielestä sopivaisuuden raja on tässä ylitetty.

Mattitehtävissä kohdat 1 a), e) ja f) ovat yleensä ehdottomia. Muilta osin on selvää, että alkusiirto, joka täyttäisi kaikilla mainitut ihanteet eikä sisältäisi mitään puutteita, on usein mahdottomuus. Tavallisempaa on, että alkusiirto on kompromissi. Nykyäänhan laatija harvoin alkaa luoda shakkitehtävää alkusiirrosta käsin, ellei laadittava tehtäväideaa määrää sen luonnetta, vaan päättää siitä vasta, kun tehtävä muilta osin on jo valmis. Jos kyseeseen tulevia alkusiirtoja ei asemassa ole tarjolla monia ja laatijalla ei ole onnea, valittavaksi jää "vähiten huono".

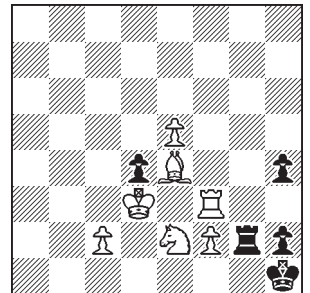
Mutkikkaammaksi asia käy kohdan 3 tapauksessa eli silloin, kun kyseessä on monivaihetehävä, jossa on yksi tai useampia *temaattisia houkutus* (tietenkin myös esipeli – eli tehtävän alkuasemassa tarjolla olevat mustan siirrot ja niitä seuraavat valkean jatkot/matit – voi olla yksi vaihe). Nykyaikaisista 2 siirron mattitehtävistähän valtaosa on tällaisia. Itse asiassa houkutusalkusiirto saa mielellään olla selvästikin ilmeisempi tai "huonompi" kuin ratkaisun alkusiirto, muutoinhan ratkaisijalta voi houkutuspelejä jäädä kokonaan näkemättä. Shakkitehtävä kun on myös ratkaisijoille tehty *probleema*, ei pelkästään asiantuntijoille suunnattu teoreettisesti kiinnostava taideteos.

**A1. Eugene Ferber
v. Deutsches
Wochenschach 1900**

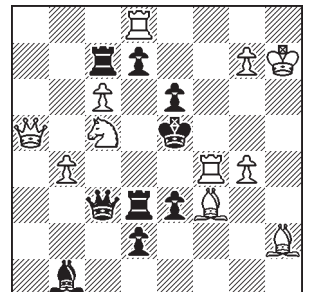
i#2 10+5

**A2. Erich Zepler
Chemnitzer Tageblatt
1927**

4# 7+5

**A3. Vjatsheslav Kopajev &
Lev Loshinski
2. kunniamaininta
Suomen Shakki 1984**

2# 11+9

Miten tärkeä on alkusiirto?

Ennen kuin esittelen lisää konkreettisia tehtäviä, yritän vastata vielä yhteen kysymykseen: miten suuri paino alkusiirrolle on shakkitehtävän kokonaisarvioinnissa? Mitään prosenttilukua ei voi antaa, mutta yksi nyrkkisääntö on, että alkusiirrolle on tehtävän kokonaisarvoon sitä suurempi merkitys, mitä lyhyempi tehtävä on.

Toinen nyrkkisääntö on, että *ratkaisun* alkusiirrolla on sitä suurempi merkitys, mitä vähemmän tehtävässä on muita vaihteita eli esi- ja houkutuspelejä. Yleensäkin tehtävän alkusiirrosta riippumattoman temaattisen aineiston runsaus ja laatu voi kompensoida paljon alkusiirron puutteita.

Good Companions-kauden laatijat pitivät muuten pakoruudun antavaa alkusiirtoa teemamuunnelman arvoisena. Näkemykselle ei voi nyripistää nenäänsä nykyäänkään, vaikka teemat ovatkin kovin erilaisia kuin tuolloin eli 80-90 vuotta sitten.

Kyseenalaisia alkusiirtoja

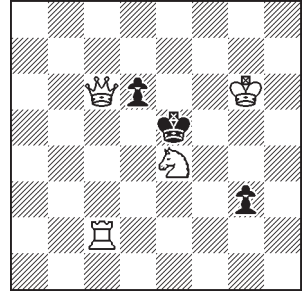
Pakoruudun ottava alkusiirto, joka ei tarjoa mustalle mitään kompensatiota – ja usein myös silloin, kun tarjoaa – on 2 ja 3 siirron mattitehtävissä lähes poikkeuksetta tehtävän turmeleva rike, sen sijaan pitemmissä tehtävissä se on siedettävä, joskin tehtävän arvoa alentava puute. Tehtävä A4 on yksi ani harvoista esimerkeistä, joissa 2-siirtoinen, jossa kylmästi otetaan mK:lta pakoruutu, on yltänyt jopa suht' korkeaan sijoitukseen asti. Jos tehtävän alkusiirtotarjokkaat eivät esittäisi valkeaa R-pyörää tai kyseessä ei olisi miniatyyri, tehtävä olisi saattanut jäädä pysyvästi unholaan.

Oikeastaan ainoa kategoria, missä *kaikki* rikkeet alkusiirtoihanteita kohtaan ovat luvallisia, ovat ennätystehtävät (jollaisena A3:kin voi pitää), mutta ne ovat muutenkin oma lajinsa, johon kuuluvia tehtäviä monet tuomarit eivät suostu edes arvioimaan taidetehtävien rinnalla. Melko tunnettu esimerkki on tehtävä A5, jonka alkusiirrosta paitsi korotetaan asemaan kolmas vR lyödään musta upseeri ja lisäksi varaudutaan torjumattomaan alkuasemashakkiin! Tehtävässä on ennätykselliset 10 mustan katkoa ja se otti osaa teematur naukseen, jossa peräänkuulutettiin juuri katkoja. Mattitehtävän alkusiirtona ratsu- tai mikään muukaan korotus ei yleensäkään ole juuri daamikorotusta parempi, ellei siihen sisälly patinvälttöelementtiä tai tehtävässä ole muita korotuksia houkutuksina, sillä korottamalla peliin tulevan upseerin voi syystä rinnastaa kohdan 1 d) syrjäiseen upseeriin.

Korotusalkusiirrosta ja patinvälttöelementistä puhuttaessa ei voi muuten juuri sivuuttaa klassikkotehtävää A6, jossa korotusalkusiirto ei tietenkään ole tuomittava varsinkaan, kun D-korotus ei kumma kyllä toimi.

Loppujen lopuksi hyvä shakkitehtävä on kuitenkin kokonaisuus, josta alkusiirto on vain yksi osa, ja niinpä monia yllä

A4. Gerhard Latzel 5. kunniamaininta *Die Schwalbe* 1956

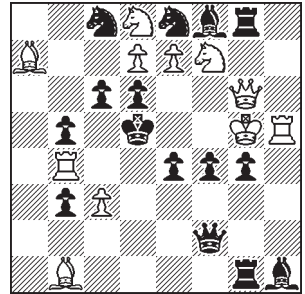

2#

4+3

A5. Vojko Bartolovic & Nenad Petrovic

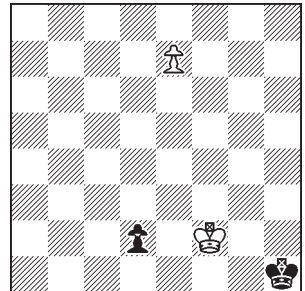
1. kunniamaininta *BCF 113. TT 1966-7*

2#

11+15

A6. Allan Werle *Tidskrift för Schack* III/1945

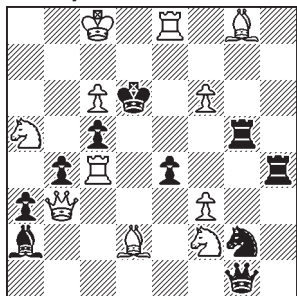

4#

2+2

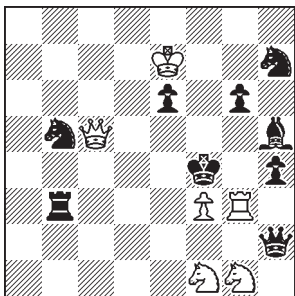

A10. Anatoli Slesarenko
1.-2. sija
Zapad - Vostok 1997

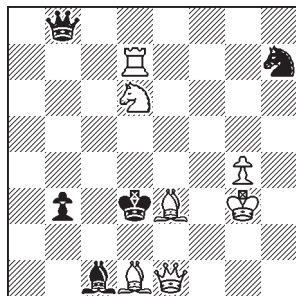
2# 11+10

A11. Jan Knöppel
2. palkinto
Tidskrift för Schack 1960

2# 6+9

A12. Emil Luukkonen
Schackvärlden 1937

3# 7+5

kahden mustan nappulan lyötäväksi mutta jossa kumpikin lyönti torjuu vain toisen uhkamateista, ei ole varsinainen uhrausalkusiirto. Tehtäviä, joissa nappula asetuu alkusiirrosta useiden mustien nappuloiden lyötäväksi, on olemassa leegio. Esittelen kuitenkin modernin tehtävän A10, jossa myös houkutusalkusiirrot ovat uhrauksia, minkä lisäksi tehtävä esittää paljon muutakin, josta saa parhaiten selkoa tutustumalla alla annettuun täydelliseen ratkaisuun.

Shakkivaara-alkusiirto (eli vK:n shakkaukselle altistava as.; engl. *check-provoking key*, saks. *Schachprovokation*) on yleensä aina arvokas ja eritoten silloin, kun mustan shakkaavaa nappulaa ei lyödä, vaan shakkaus torjutaan muulla tavalla (kuten tehtävässä A3). Tehtävä A11 on toki mainio esimerkki lyöntimattienkin siedettävyydestä, antaa alkusiirto huikeat kahdeksan shakkausmahdollisuutta, mikä taidetehtävälle on poikkeuksellista.

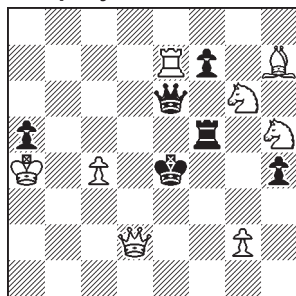
Tehtävä A12 on klassinen suomalaistulkinta Breden ristishakista, joka on yksi harvoista 3#-teemoista, joissa lähes koko ratkaisun kulku mattisiirtoon asti on määritelty: "Alkusiirto altistaa vK:n shakille (shakeille), jonka (jotka) valkea torjuu siirtämällä patterin etunappulan shakkauslinjalle samalla shakaten. Toisella siirrolla musta päästää itsekiinnittyneen valkean nappulan, joka tekee matin". Pelkistetyimmässä määritelmässä shakkivaara-alkusiirto ei ole välttämätön. Sitä ei ole myöskään Luukkosen tehtävässä esiintyvä mustan shakki 2. siirrosta, vaan tavallisempaa on, että musta päästää matintekevän nappulan epäsuorasti joko K:llaan tai muulla nappulalla.

Kauniiksi lopuksi esittelen tehtävän A13, jonka alkusiirrosta täytyvät kaikki kohdan 2 positiiviset kriteerit, vaikka se samalla kiinnittääkin mT:n.

Vaikka tämä kirjoitelma ei ole varsinaisesti laadintaopastusta, heristän hiukan someani: jotkut esittelystä alkusiirroista ovat kiistattomasti huonoja, vaikka tehtävät ovatkin menestyneet kilpailuissa. Laatija, joka lähtee tietoisesti rikkomaan kohdan 1 periaatteita, astelee haurailta kevättöjillä ja saa varautua tehtäväshakkiyleisön hyiseen vastaanottoon.

Lopuksi lainaan paria suomalaista kirjoittajaa alleviivatakseni sitä, miten hankalaa tarkkojen ohjeiden antaminen aloitteleville tai pidemmällekin kehittyneille laatijoille on siitä, millainen on suositeltava alkusiirto: "Mitkä sitten ovat hyvän alkusiirron vaatimukset? Hyviä ominaisuuksia voidaan luetella koko joukko, mutta tulee muistaa, että tekniikkansa täysin hallitseva laatija omaa lisäksi henkilökohtaisia keinoja, joiden avulla hän saa alkusiirtoon

A13. Hendrik H. Kamstra
3. sija
Espanja - Hollanti 1935

2# 8+6

jotakin sellaista, jota ei voida oppikirjoista oppia.” (Altti Saloila, ”Tehtävänlaadinnan alkeita”; *Suomen Shakki* 3/1944, s. 78); ”Hyviä alkusiirtoja ovat sellaiset, jotka antavat mustan kuninkaalle pakoruudun (-ruutuja), asettavat oman K:n shakkiväärälle alttiiksi, ovat muuten yllättäviä ja vaikeita keksiä sekä yleensä näyttävät mahdollisimman epätodennäköisiltä ja valkealle haitallisilta.” (Kaila: *Jokamiehen shakkiopas*, s.106)

Tehtävien ratkaisut:

A1: **1.Ta8!** sp. 1.-Dxa3/Da2Dxb2/Dxb1+ 2.Df3+/Dd5+/Db7+/Df1+.

A2: **1.La8!** sp. 1.-Tg8 2.Tf8+! Tg2 3.Tb8 (1.-T~ 2.Tg3+).

A3: **1.g8R!** (2.Tc4#) Td4+/Td5+/Td6+/d6+/dxc6+/d5+Kd6 2.Tf5/Te4/Rd3/Rd7/Tf7/Dxc7/Td4#.

A4: 1.Rxg3? Kf4! 1.Rf2? gx2! 1.Rd2? Ke6! 1.Rc3? Kd4! 1.Rc5? dxc5! 1.Rxd6? g2! 1.Rf6? d5! **1.Rg5!** sp.

A5: **1.dxc8R!** sp. 1.-Lg2/Lf3/Tg2/Tg3/Tg7/Lg7/Rg7/e3/c5/b2 2.Kxg4/Kxf4/Lxe4/Kh4/Kh6/De6/Dxd6/Td4/Rb6/La2#.

A6: 1.e8D? d1R+ 2.Kg3 Re3 3.Dxe3 patti. **1.e8T!** (2.Th8#) d1R+ 2.Kg3 Re3 3.Txe3.

A7: 1.Df1? (2.Txh5#) Rf2/Df2 2.Tf4/Re7#, 1.-Rg7! 1.Db1? (2.Tf4#) Dc2/Le4 2.Re7/Th5#, 1.-Dd6! **1.Da5!** (2.Re7#) Ld5/Re5 2.Txh5/Tf4#.

A8: 1.c8D? (2.Dcc3#) Lxf5 2.Dcxf5, 1.-d1R! 1.c8R? (2.De4#) Lxf5 2.Dd6#, 1.-d1D! **1.De3+!** Kd6/Kf5 2.c8R/c8D#.

A9: 1.Tf5? Kb6/L~ 2.Rd7/Rd4#, 1.-Ld5! 1.Tb8? Kb6/L~ 2.Txb7/Da6#, 1.-Le4!**1.Tfa8!** Kb6/L~ 2.Tb4/T8a5#.

A10: 1.fxe4? (2.Te6A#) Te5 2.Td8B#, 1.-Rf4! 1.Lc3? (2.Td8B#) bxc3/Tg7 2.Db8C/Le5#, 1.-Txg8! 1.Dxb4E? (2.Db8C#) cxb4/Tg7 2.Rb7D/Dxc5#, 1.-Db1! **1.Txc5!** (2.Rb7D#) Txc5/Kxc5/Tg7 2.Te6A/Dxb4E/Td5#.

A11: **1.Kxe6!** (2.De5#) 1.-Rc7+/Rd4+/Te3+/De2+/Dh3+/Lg4+/Rf8+/Rg5+ 2.Dxc7/Dxd4/Dxe3/Rxe2/Rxh3/Txg4/Dxf8/Dxg5#.

A12: **1.Kf4!** (2.Le2+) 1.-Df8+ 2.Rf7+ Dd6+ 3.Re5# 1.-Db4+ 2.Rc4+ Dd6+ 3.Re5# 1.-Dxd6+ 2.Txd6+ 1.-b2 2.De2,f1+.

A13: **1.Re5!** (2.Df4#) Dd7+/Dc6+/Dxc4+/Dxe5/Kxe5/Dg,h6 2.Rxd7/Rxc6/Rxc4/Rf6/Dd5/Dd3#.

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

30 vuotta sitten

N:o 2 24.3.1975

ST:n perustamisesta 40 vuotta

Vuosikokouksen jälkeistä tehtävällä vietettiin 7.2. tapahtuneen ST:n perustamisen 40-vuotismuistelun merkeissä. Osmo Kaila kertoi ST:n vaiheista ja muutkin osallistuivat muisteluun. Merkkipäivän kunniaksi ST sai joukon rahalahjoituksia sekä saattoi jakaa Eero Bonsdorffin lahjoittamat 400 mk:n suuruiset ”Punssin palkinnot” seuraaville: Unto Heinonen, Pauli Perkonjoja, Tapani Tikkanen ja Erkki A. Wirtanen. Lisäksi FIDE:n tehtävätoimikunnan työn tukemiseen osoitettiin samansuuruinen summa.

FIDE:n tehtävätoimikunnan XVIII kokous pidetään tämänhetkisen tiedon mukaan Neuvostoliitossa Gruusian pääkaupungissa Tbilisissä 21.-27. syyskuuta 1975.

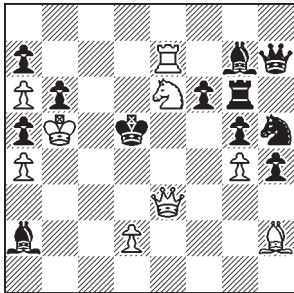
WCCT-kilpailun tuomioista puuttuu vielä pakkomattiryhmä (tuomarina Jan Mortensen, Tanska). Lisäksi jätetyissä tuomioissa on löytynyt runsaasti moitteiden sijaa, joten seuraavassa esitettävien tilanne saattaa vielä muuttua runsaasti: Neuvostoliitto 514, Hollanti 374, Tshekkoslovakia 352, Ruotsi 344, Suomi 327, Itävalta 319, Jugoslavia 309, Ranska 305 jne.

Muut tehtävälehdet

Petko A. Petkov on viime vuosina julkaissut lukuisia erittäin mielenkiintoisia itsemattiartikleita mm. *Orbitissa*. Lehden tämän vuoden tammikuun numerossa on jälleen yksi laaja, 23-sivuinen katsaus Grimshaw- ja Nowotny-teemoihin. Eräänä Nowotнын muunnoksena Petkov esittelee myös suomalaista Nowotnya.

“Vaikka tämä muunnos onkin tunnettu pitkän aikaa, ei siitä ole laadittu kovin paljon edes ortodokseja tehtäviä. Alkuasemassa T:n ja L:n linjojen leikkauspisteessä on oman värinen nappula, joka teeman mukaisesti lyödään. Syy, miksi teemaa ei ole laajasti käytetty, saattaa olla se, että tornille on vaikea saada aikaiseksi kunnollista aktiviteettia, kun niiden liikkumismahdollisuudet ovat jo alkusemässä hyvin rajoitetut. Monet laatijat ovatkin sitä mieltä, että teema ei ole kovin kiinnostava eikä hedelmällinen ortodoksitehtävien saralla. Tähän mennessä vain 15-20 teeman sisältämää itsemattia on julkaistu, ja ne ovat laadultaan heikkoja: kaavamaisia ja/tai toistavat ortodoksitehtävien matriiseja. Minun mielestäni kuitenkin uusia mahdollisuuksia tulisi etsiä pitkästä itsemateista, joissa teeman voi yhdistää muihin ideoihin. Se on mahdollista ja poikkeuksellista, kuten kaksi seuraavaa esimerkkiä todistavat.”

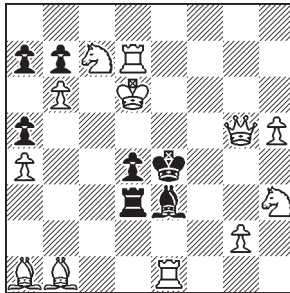
**A) Petko A. Petkov
Rex Multiplex 1985**

i#5

9+12

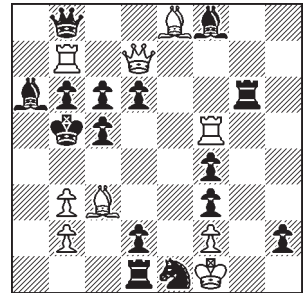
**B) Venelin Alaikov
1. palkinto
Shahmatnaja Misl 1982**

i#5

12+7

**C) Venelin Alaikov
2. palkinto
Magyar Sakkélet 1977**

i#2

9+15

A) 1.Lb8! (2.Rf4+ Rxf4[gxf4] 3.Df3+ Kd4 4.Dc3+ Kd5 5.Dc4+ Lxc4#) 1.-Rg3 2.Rc7+ Kd6 3.Re8+ Kd5 4.Rxf6+! ja nyt kaksi teemaattista jatkoa 4.-Txf6 5.Dd3+ Dxd3#, 4.-Lxf6 5.Td7+ Dxd7#." Suomalaista Nowotnya edeltää "alkusoitto", jossa valkea intialainen, patterinmuodostus ja myös linjanraivaukset mustan daamille. Haluan kuitenkin sanoa tästä, kuten hiukan aiemmin, että tehtävää ei voi pitää kovin hyvänä, jos siinä on vain yksi muunnelma teemaattisine erittelyineen."

B) 1.Rb5! sp. 1.-axb6 2.Dh4+ Kf5 3.Rxd4+ Lxd4 4.De4+ Kf6 5.De5+ Lxe5#, 1.-a6 2.Kc5 axb5 3.Dg6+ Ke5 4.Lxd4+ Txd4

5.Td5+ Txd5#. "Erinomainen ja teoreettisesti merkittävä tehtävä. Teema on yhdistetty mustien nappuloiden kiinnityksestä päästöihin, mutta uhraukset d4:ään tapahtuvat kahdella eri nappulalla. Mielestäni kaksisiirtoisista itsemateista paras on seuraava."

C) 1.Dxd6! (2.Dd3+ Rxd3#) 1.-Txd6 2.Txc5+ Kxc5#, 1.-Lxd6 2.Lxc6+ Kxc6#, 1.-Dxd6 2.Txb6+ Kxb6#. "Teemaa on vielä monimutkistettu mustan daamin lyönnillä d6:een, mikä on hyvin miellyttävä ja mielenkiintoinen idea, ja kaikki matit tehdään kuningaspatterilla."

Valikoituja apumatteja

Ensimmäinen suomalaisen apumatin historiaa käsittelevä hyvin suppea kirjoitelmani julkaistiin tällä palstalla lehden numerossa 3/2002 (s.123-125). Käsitelin tuolloin suomalaisia apumatteja, jotka oli laadittu ennen vuotta 1940. Artikkelini oli vain pintapuolinen ja tarkoitus oli lähinnä kertoa millaisia tehtäviä laadittiin ja kuinka paljon. Itse rajaus ajan suhteen oli tietysti kaikin puolin keinotekoinen, ja ehkä mielekkäämpää olisi ollut puhua apumateista ennen talvisotaa. Joka tapauksessa hieman yllättävänä voidaan pitää sitä, että apumatti sai pintapuolisesta vastustuksesta huolimatta aikaan sangen suuren innostuksen maassamme melkein heti Pentti Solan ensimmäisestä (**Suomen Shakki 3/1927**) apumatista lähtien. Niinpä **13 seuraavan vuoden aikana ainakin 20:lta laatijaltamme julkaistiin yhteensä yli 120 apumattia. Nyt, kun Suomen Tehtäväniekat ry on juuri täyttänyt 70 vuotta, on ehkä mielekäästä jatkaa aiheesta ja vuodesta 1940.**

1900-luvun viides vuosikymmen ei ollut suomalaisen apumatin kannalta edellisen veroinen. Ajankohta ja siihen liittyvät historialliset tapahtumat on tietysti syytä ottaa huomioon. Sodat eivät kuitenkaan nähtävästi olleet suoranaisesti vaikuttamassa laadinnan hiipumiseen. *Suomen Shakki* oli muuan muassa taloudellisten vaikeuksien vuoksi lakannut ilmestymästä 1939, mutta alkoi uudestaan Altti Saloilan toimitamana ilmestyä vuoden 1943 loppupuolella. Lehden numerossa 1/1943 niin pääkirjoituksessa, Suomen tehtäväniekkojen tervehdyksessä kuin tehtäväshakkipalstallakin kerrotaan, kuinka shakkielämä ja sen myötä tehtäväshakki on olosuhteista huolimatta, tai osittain jopa niiden ansiosta, lähtenyt uuteen kukoistukseen maassamme. Vaikka *Suomen Shakki* ei 1940-luvun aivan ensimmäisinä vuosina ilmestynyt-kään, melko monet sanomalehdet kuitenkin pitivät yllä shakkipalstoja, joissa oli sekä peli- että tehtäväshakillista sisältöä. Ja vaikka shakinharrastajat eivät tilanteeseen ehkä tyytyväisiä olleetkaan, tuli tilanteeseen huomattava korvaus korkeimmalta taholta, kun

lokakuussa 1942 shakki sai virallisen sijan armeijan viihdytysmuotojen joukossa ja Osmo Kaila irroitettiin hoitamaan puolustusvoimain shakkitoimintaa.

Niinpä tilanne suomalaisessa shakkielämässä näytti oikein hyvältä. Miksi kuitenkin 1940-luvulla laadittujen suomalaisapumattien lukumäärä jää noin kuuteenkymmeneen? Ei ole ehkä mielekäästä arvailla, kuinka suuri apumatin yhteistoimintahengen vastainen tai myönteinen vaikutus sodalla oli, mutta ymmärrettävistä syistä esimerkiksi yhteydenpito ulkomaalaiseen lehdistöön tai kollegoihin oli käytännössä mahdotonta ja kun Pentti Sola haavoittui vaikeasti talvisodan toiseksi viimeisenä päivänä 12.3.1940 Kollaanjoella ja menehtyi saamiinsa vammoihin 10.4. vajaan kuu-kauden kuluttua rauhan solmimisesta, oli se jättänyt suuren aukon myös suomalaiseseen apumattikenttään. Solan lisäksi 30-luvulla apumatteja laatineista Edvin A. Ekholm oli kuollut jo 1931 ja Jorma Kinnunen 1937. Sotien myötä tai pian niiden jälkeen joukosta poistuivat myös Heikki Lukkari-nen, Osmo Kotkatlahti sekä John L.W. Lil-lja. Eli tehtäväniekoistamme melkoinen osa oli siis fyysisestikin poissa, minkä lisäksi toiset laatijamme pitivät laadinnallista hil-jaiseloa.

Apumattikato ei kuitenkaan ollut vain kotimainen ilmiö. Myös maailmalla, poliittisessa myllerryksessä apumattilaadinta oli kääntynyt selvään laskuun jo 30-luvun puolivälin tienoilla, mutta todellisen romahduk-sen se oli kokenut juuri 40-luvulle tultaes-sa. Vuosina 1940-44 maailmalla laadittiin tuskin yhtä monta apumattia kuin esimerkiksi vuosina 1930-31. Tehtävämaailmalakin meni aikansa toipua sodasta, ja vasta vuosikymmenen lopulla oli määrällisesti tavoitettu edellisen vuosikymmenen huip-puvuodet. Suomesta ei joitakin harvoja poikkeuksia lukuunottamatta kuitenkaan vielä lähetetty apumatteja ulkomailla jul-kaistavaksi. Siihen piti odottaa seuraavaa vuosikymmentä.

Edellä kuvatun valossa on ehkä lievästi yllättävää, että ainakin 13 uutta nimeä voi-

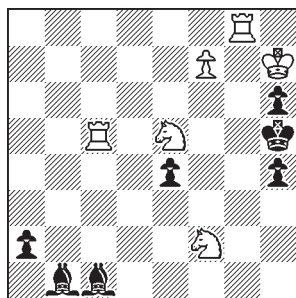
daan 40-luvulta kirjata 20- ja 30-lukujen edelläkävijöiden jatkoksi suomalaisen apumatin historiaan. Kronologisessa järjestyksessä nämä ovat: 1941: Seth Liljestrand; 1943: Erkki Heinonen ja Olavi Riihimaa; 1945: Unto Korhonen ja V. Vainio; 1946: P. Dalin, Emil Luukkonen, Ilmari Mäkihovi, Hellmuth Laaksonen ja Tauno Nuuttila; 1949: Arvo Kaasalainen ja Veikko Viipuri. Ja jos määrällisesti jäätinkin jälkeen aiemmista vuosista niin laadullisesti oli otettu askel eteenpäin. Enhkä laatijoilla kaikesta huolimatta oli nyt enemmän aikaa ja malttia hoivata luomuksiaan ennen kuin laskivat niitä maailmalle. Tuntuukin melkein siltä, kuin laatijamme olisivat löytäneet Solan hengen.

1940-luvulta on myös mainittava kaksierittäin merkittävää kirjoitelmaa, jotka molemmat käsittelevät runsaahkosti myös apumattialuetta. Ensimmäinen niistä on *Aseveljessä* vuonna 1943 julkaistu Olavi Riihimaan ”Värvinvaihtotehtävä – Hiukan satushakkia”, jossa Riihimaa esittelee uutta keksintöään juuri apumattien avulla, vaikka hän itsekään toteaa, että värvinvaihtoteemaa voisi soveltaa mihin tahansa tunnettuun tehtävälajiin. Vaikkei itse ”värvinvaihtotee-

ma” koskaan erityisen suurta suosiota saavuttanutkaan, on itse artikkeli kulttuuri-tekona tunnustuksensa ansainnut. Joka tapauksessa apumatin kannalta vielä merkittävämpi on Antti G. Ojanen, *Suomen Shakissa* 1944-1947 julkaistu, kuusiosainen ”Satushakkia”-kirjoitelmasarja, joka todennäköisesti on edelleen laajin suomalaisen kirjoittama satushakkikirjoitelma. Sen osa 3 (*SSH* 5/1945, s. 166-169) oli kokonaan apumateille omistettu, ja osa 6 (*SSH* 4/1947, s. 87-88) sekini puolittain. Mielestäni sekä Riihimaan että Ojanen artikkeleihin kannattaisi kaikkien tutustua.

Lopuksi haluan mainita, että vielä 1940-luvun loppuun tultaessa meillä ei ollut yhtään varsinaisesti apumattien laatijaksi profiloitunutta, niihin eritoten erikoistunutta tehtäväniekkää, vaikka esimerkiksi Solan ja Kailan tehtävätuotannossa apumatit ovat myös määrällisesti huomattavassa asemassa. Todellinen mullistus tässäkin suhteessa tapahtui ehkä vasta 1960-luvulla, joka on merkittävä vuosikymmen myös sen takia, että lähemmäs 40 uutta nimeä ilmestyi apumattikartallemme. Mutta siitä sitten toisella kertaa.

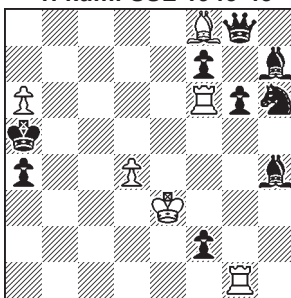
A) Olavi Riihimaa
Aseveli 1943

katso teksti

6+7

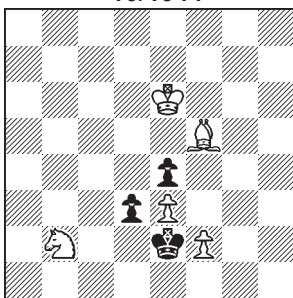
B) John L.W. Lillja
54 Suomen Shakki 2/1944
1. kum. SSL 1943-45

a#2*

6+9

C) Antti G. Ojanen
8654 Tidskrift för Schack
10/1944

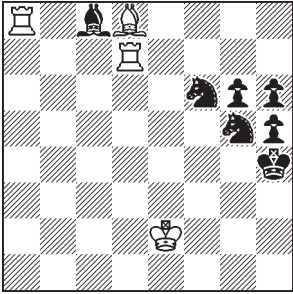
a#3*

5+3

A) Tehtävän vaatimus on: Valkea siirtää. Sen jälkeen syntyy eri muotoja sen mukaan, mikä valkean nappuloista – kuningasta lukuunottamatta – muuttuu mustaksi. Jokaisessa muodossa musta siirtää siten, että valkea tekee mustasta matin toisella siirrollaan. Muotoja 5.

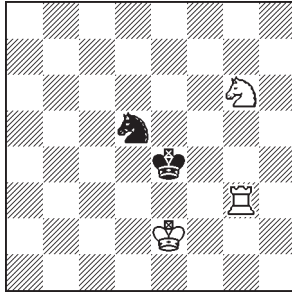
Ratkaisu: 1.Rxe4!
Tc5 muuttuu mustaksi 1.-Tc2 2.Rf6#
Tg8 " 1.-Te8 2.fxe8D#
Re4 " 1.-Rd2+ 2.Rd3#
Re5 " 1.-La3 2.Txe5#
sf7 " 1.-f5 2.Rf6#

D) Antti G. Ojanen
185 Suomen Shakki
3/1945

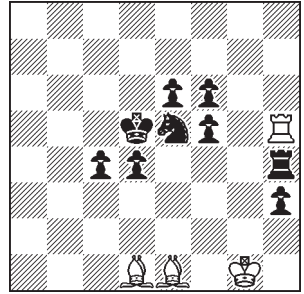
a#2* 4+7

E) V. Vainio
v264 Suomen Shakki
12/1945

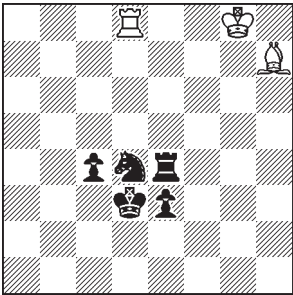
a#3* 3+2

F) Antti G. Ojanen
312 Suomen Shakki
6/1946

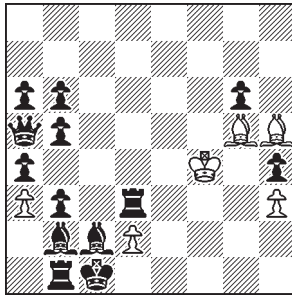
a#2* 4+9

G) Antti G. Ojanen
Suomen Shakki 1947

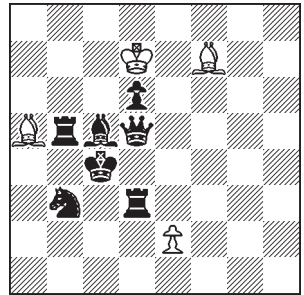
a#3* 3+5

H) Eero Saarenheimo
v9167 Tidskrift för Schack 1947

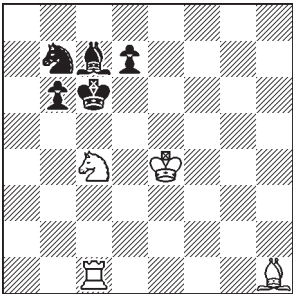
a#2* 6+13

I) Eero Saarenheimo
401 Suomen Shakki 1947

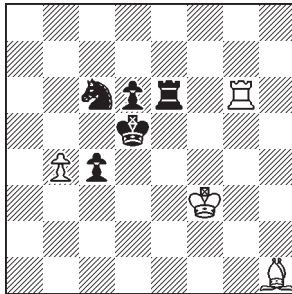
a#2* 4+7

J) Veikko Viipuri
9563 Tidskrift för Schack
1949 TT 2. palkinto

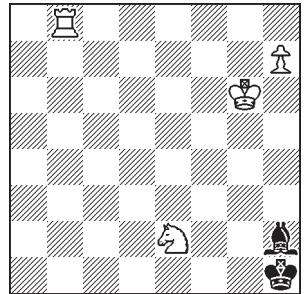
a#2* 4+5

K) Hellmuth Laaksonen
9567 Tidskrift för Schack
1949 TT 3. kum.

a#2* 4+5

L) Osmo Kaila
26 Helsingin Sanomat
6.11.1949

a#2* 4+2

Riihimäe oli selvästi vakuuttunut keksinöstään, sillä hän kirjoittaa tehtävästä seuraavasti: "Tehtävä itse asiassa yhdistää toisiinsa apumatin ja 2-siirtoismin. Siis todella fantastinen yhdistelmä, joka lisäksi on laadittavaksi suhteellisen helppo." On ehkä syytä kuitenkin mainita, että sana "fantastinen" ei tuohon aikaan tarkoittanut niinkään *loistavaa*, vaan sen merkityksiä olivat lähinnä *satumainen* tai *eriskummallinen*.

B) *1.-Tg_xg6 2.Rf5+ Txf5# 1.Rg4+ Tg_xg4 2.Lg5+ Tg_xg5#. Hauska matinmuutos ja mustan aktiivisia uhrauksia. Kaikki mustan siirrot ovat myös shakkauksia. Lehden ratkaisijat eivät olleet erityisen vaikuttuneita.

C) *1.-Rc4 2.Kf3 Lxe4+ 3.Kxe4 Rd2# 1.Kf3 Rxd3 2.exd3 Lh3 3.Ke4 Lg2#. Mielestäni tämä tehtävä on yksi varhaisen suomalaisen apumatin tähtihetkestä. Valkea lähetti ja ratsu vaihtavat rooleja tavalla, joka myöhemmin opittiin tuntemaan teemanimellä zilahi. Tehtävä pääsi myös FIDE-albumiin 1945-1955.

D) *1.-Td3 2.Rd7 Ta4# 1.Re6 Ta4+ 2.Kg5 Td5#. Mustan puolikiinnitetyt ratsut tulevat vuorollaan katkomaan c8-lähetin linjaa, valkean tornien roolivaihtelu, kiinnitysmatit. Sievä esitys. Tehtävä F esittää samanlaista tematiikkaa eri nappuloin.

E) *1.-Kf1 2.Re3 Tg4+ 3.Kf3 Re5# 1.Rf6 Rf8 2.Kf4 Tg5 3.Re4 Re6#. Sievät kameleonttitoistoihannematit, edeltäjää ei ole löytynyt.

F) *1.-Lb4 2.f4 Lf3# 1.Rg4 Lf3+ 2.Ke5 Lg3#. Tässä ja tehtävässä D pieni sääli on yhden valkean siirron toistuminen sekä ratkaisussa että esipelissä.

G) *1.-Lf5 2.c3 Ld7 3.Rc2 Lb5# 1.c3 Tf8 2.Re2 Tf5 3.Tc4 Td5#. Valkean vastavuoriset patterit eivät sinällään ole uusi keksintö, mutta tässä päästetään myös mustan kiinnitetyt nappulat. Lisäksi rakenne on huomattavan taloudellinen. Tämän FIDE-albumiin 1945-1955 päässeen tehtävän kaltaisia luomuksia näkee edelleen julkaistavan ensipainoksina.

H) *1.-Ke4 2.Tc3+ d3# 1.Td4+ Ke5 2.Tb4+ d4#. Paljon sisältöä yhdessä tehtävässä. Valkea avaa puolipatterinsa mustan itsekatkojen avulla. Tämä tehtävä esittää ensimmäisenä apumatissa valkean sotilaan yhden ja kahden askeleen maatiirrot vastauksena mustan shakkeihin. Loistava tehtävä!

I) *1.-e4 2.Rd4 Lxd5# 1.Ld4 Lg6 2.Tc5 Lxd3#. Vaihtuva tukinta/katko d4:ssä kauli ja taloudellisesti esitetynä.

J) *1.-Rd6+ 2.Rc5+ Ke5# 1.Rd6+ Ke5+ 2.Re4+ Rd6#. TfS:n teematurnauksessa kysyttiin apumatteja, joiden jokainen siirto shakkaa. Tässä ristishakit on toteutettu todella taloudellisesti ja analogia on huipuluokkaa, kiinnitysmatit sekä tornilla että lähettillä. Kilpailun voittaneen Fritjof Lindgrenin tehtävä on pahasti sivuratkaisullinen.

K) *1.-Tg5+ 2.Re5+ Ke3# 1.Rd4+ Kf4+ 2.Te4+ Lxe4#. Toinen suomalaistoteutus samasta teemasta, sijoitus oli ymmärrettävästi heikompi kuin tehtävällä J.

L) *1.-Tb2 2.Lg1 Rg3# 1.Lxb8 h8D+ 2.Lh2 Da8#. Hauska, Kailalle niin tyypillinen "jokamiehen apumatti". Yhtenäisyyttäkin ratkaisuista löytyy: kun esipelissä vT tulee väijytykseen oman R:n taakse, niin ratkaisussa vD väijyy mL:n takana.

LAUTAMIES

Tämänvuotisen pika-ratkaisemisen SM-kilpailun saaman suuren suosion innoittamana on eräs vanha-poika Inarin perältä suostunut huolehtimaan ensi vuoden karkeloista. Kilpailu käydäänkin koko viikon kestäväenä mitellönä ja voittaja pääsee, jos pääsee, edustamaan Suomea seuraaviin MM-kilpailuihin.

Lautamiehelle luovutetun ohjelman mukaisesti kilpailu järjestetään poikkeuksellisesti keskellä kauneinta suvea, heinäkuussa. Paikalle saapuvalle kiinnostuneelle yleisölle on luvassa myös oheistoimintoja, mm. suopotkupalloa, itikan-tappoa, telttasaunomisen epävirallinen MM-kilpailu ja lopuksi opetellaan erottamaan toisistaan rakkasammaleeseen painuneet suden ja poron jäljet.

Kannattaa osallistua, sillä luvassa on elämyksellinen viikko. Ja mikä parasta: kaikille riittää tilaa!

LAADINTAMAAOTTELU SVEITSI-SUOMI

Kilpailu julistettiin ST 3/2003:ssa ja se käytiin kolmessa ryhmässä. Laadinta-aika päättyi 30.4.2004. Kilpailun johtajana ja luottamusmiehenä toimi Hans Gruber (Saksa).

Kussakin ryhmässä sijoitettiin kahdeksan tehtävää, jotka saivat pisteitä 10, 8, 6, 5, ..., 1. Yhteispisteet muodostuivat seuraaviksi:

ryhmä	Sveitsi	Suomi
A	23	16
B	10	29
C	9	30
yht.	42	75

Monisiirtoisryhmässä A siis kärsimme niukan tappion, mutta muut kaksi ryhmää olivat meille selviä voittoja.

Suomalaisista eniten pisteitä keräsi joukkueen kapteeni Marko Ylijoki (16), mutta vain pisteen jäivät Unto Heinonen ja Pauli Perkonjoja. Sveitsin parhaat olivat Roland Baier ja Dieter Werner (13).

Ryhmä A

Monisiirtoiset mattitehtävät, eli vähintään neljän siirron matit. Teema: Ristishakki tai ristishakit päämuunnelmassa tai päämuunnelmassa.

On tietysti sallittua, että maaottelussa teemaa sovelletaan laajemmassa merkityk-

sessä kuin normaalisti hyväksytään. Tuomarina kunnioitan sitä. En kuitenkaan kykene ajattelemaan, kuinka tyly shakkaavan nappulan lyönti voisi lisätä tehtävän arvoa. Toisaalta oli hyvä ajatus pitää kuninkaan siirrolla tapahtuvia shakkeja temaattisina.

Tämän tuomarin myötä epäonni koettelee heitä, jotka uskovat, että teematuraus on urheilutapahtuma, jonka voittaja on se, joka onnistuu tekemään vaaditun aiheen mahdollisimman moninkertaisena. Pidänkin paljon parempana teeman intensiivistä esitystä. Liian monet temaattiset muunnelmat saattavat jopa heikentää vaikutelmaa. Esimerkiksi nelinkertainen toteutus on usein huonompi kuin kolminkertainen, jos sen hintana on vähemmän monivivahteinen peli tai huonompi alkuasema.

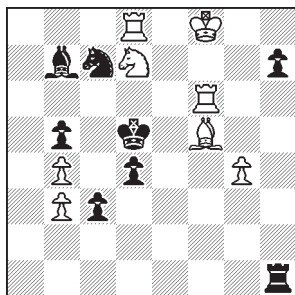
Valittu teema pidatti arkipäiväiset ja mielenkiinnostomat tehtävät. Jopa viimeisillä sijoilla olevat tehtävät ovat mielenkiintoista nähtävää ja ratkaistavaa. Tuomioni on seuraava:

1. sija: Roland Baier

Mielestäni tämä on kilpailun paras teematoteutus. Ensinnäkin yllättävät uhraukset kaksinkertaistavat temaattisten siirtojen arvon ja toisaalta hieno logiikka, jolle ne perustuvat, korostaa niitä.

Temaattinen koetelmä (Probespiel) 1.Ke7? Te1+ 2.Re5+ Kxe5 3.Tf5?? osoittaa, että ruudun f5 evakuoimiseksi tarvitaan esi-

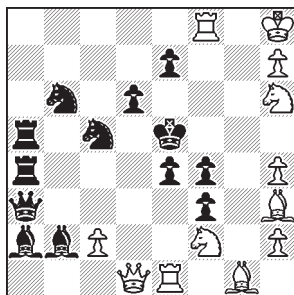
1. sija (10 p.)
Roland Baier
Sveitsi

5 #

8+8

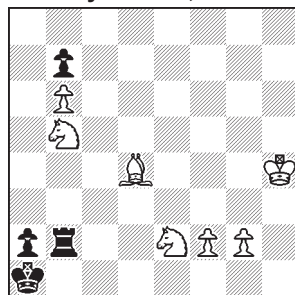
2. sija (8 p.)
Dieter Werner
Sveitsi

8 #

12+13

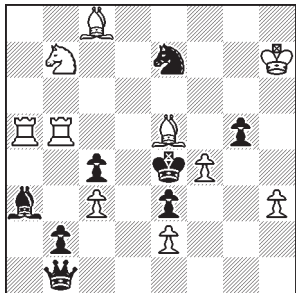
3. sija (6 p.)
Marko Ylijoki &
Henry Tanner, Suomi

9 #

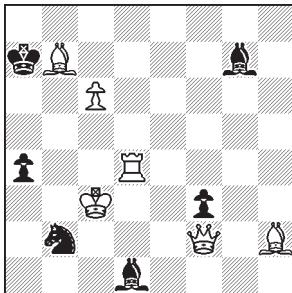
7+4

4. sija (5 p.)
Jorma Paavilainen
Suomi

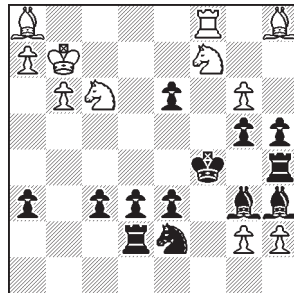
4 # 10+8

5. sija (4 p.)
Jorma Paavilainen
Suomi

4 # 6+6

6. sija (3 p.)
Josef Kupper
Sveitsi

4 # 11+13

tointa. Tavoite voitaisiin saavuttaa 1.Kc7? Te1+2.Le4+Txe4+?3.Re5+, mutta 2.-Kxe4! ja e3:een jää pakoruutu. Näin ollen tarvitaan toinen esitoimi, jossa nokkela roomalainen sommitelma kääntää ristishakin Le4+ epäonnistumisesta voitoksi. Tämä jälleen kaksinkertaistaa idean arvon.

*1.- Re6+ 2.Txe6. 1.Kf7! (uhkaa 2.Rc5+ Ke5 3.Rd3) 1.- Th3! 2.Ke7 Te3+ 3.Le4+! Txe4+ (3.-Kxe4 4.Rc5+ Ke5 5.Sf5#) 4.Se5+ Kxe5 5.Tf5#, 1.-Td1 2.Lxh7 Lc8 3.Rb8+ Ld7 4.Txd7+ Ke5 5.Re6#.

2. sija: Dieter Werner

Useat osallistujat käsittelivät vanhaa Breden ristishakkia. Jos musta shakkaa kuninkaansa siirrolla, seuraa temaattista mustaa shakkia välittömästi temaattinen valkea shakki, kuten tässä 2.- Ke6+ 3.Rf6+. Laatijan idea on ollut yhdistää tämä Popandopoulo-mekanismiin ja Nowotny-johdantoon, mikä näyttääkin omaperäiseltä ja tuottaa hyvin rikkaan temaattisen sisällön kahdessa päämuunnelmassa.

1.c4! (Nowotny, mutta myös lyhyempi uhkaus: 2.Rhg4+ Ke6+ 3.Rf6+ Ke5 4.Rd7+) 1.- Txc4 2.Rfg4+ Ke6+ 3.Rf6+ Ke5 4.Dd5+ (ei 4.Rd7+? Rcxd7! 5.Rg4+ Ke6+ 6.Rf6+ Ke5 7.Dd5+ Txd5) Rxd5 5.Rd7+ Rxd7 6.Rg4+ Ke6+ 7.Rf6+ Ke5 8.Rxd7# 1.- Lxc4 2.Rhg4+ Ke6+ 3.Rf6+ Ke5 4.Rd7+ (ei 4.Txe4+? Rxe4 5.Rd7+ Rxd7 6.Rg4+ Ke6+ 7.Rf6+ Tf5!) Rbxid7! 5.Rg4+ Ke6+ 6.Rf6+ Ke5 7.Txe4+ Rxe4 8.Rxd7#

Duaalinvälttö (kumman ratsuista täytyy siirtyä g4:ään ensiksi?) on hyvä ja huomion

arvoinen. Kuten yleensä, Popandopoulo-mekanismiin perustuva logiikka on valloittaa ylisuojattu ruutu. Jotta toinen d7-ruutua vartioivista ratsuista saataisiin houkutelua pois, toinen ruutua d5/e4 vartioivista nappuloista pitää eliminoida Nowotнын avulla. Vaikeudesta ajoittaa siirrot Dd5+/Txe4+ juuri oikeaan kohtaan on selvitty taidokkaasti. Nykyään käytetään tietokonetta pitämään kurissa sellaiset sivumuunnelmat kuin 1.-De3 2.Rfg4+ 3.Rf6+ 4.Rd7+ 5.Kg7! Dxcg1 6.Txg1 e3 7.Dd3, 1.- d5 2.Rf7+ 3.Rg4+ tai 3.Kg8. Olisi parempi, että niitä ei olisi ollenkaan, mutta varmastikaan niitä ei ole pystytty välttämään.

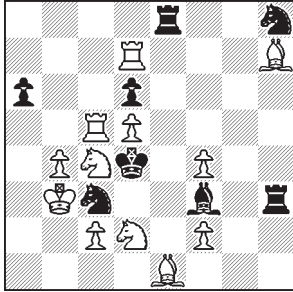
3. sija: Marko Ylijoki & Henry Tanner

"Intialainen" toteutus. Temaattisten siirtojen geometria kaikkiin valkoisiin ruutuihin b4:n ja h4:n välillä on vaikuttavaa. 1.Lh8! Kb1 2.Ra3+ Ka1 3.Rc3 Tb4+ 4.Re4+ Tb2 5.Rf6 Tb4+ 6.Rg4+ Tb2 7.Re5 Tb4+ 8.Rec4+ Tb2 9.Lxb2#. Ei ole ollenkaan itsestään selvää, miksi 1.Lg7? ei käy (1.- Kb1 2.Ra3+ 3.Rc3 Tb4+ 4.Re4+ 5.Rf6 Txf2! 6.Rg4+ 7.Re5 Txcg2!). Pidän myös siitä, että kiinnittäminen on vahvempi puolustus kuin shakkaaminen (1.Lh8 2.Ra3+ 3.Re4? Tb4! 4.Kg3 Kb2!).

4. sija: Jorma Paavilainen

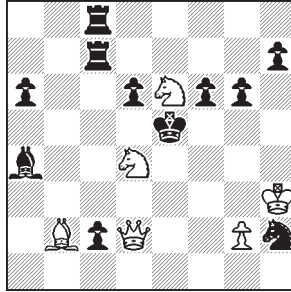
Breden ristishakit kuten 2. sijoittuneessa tehtävässäkin, tällä kertaa kolmin kappaletta ja temaattisin uhkauksin, mutta ilman Popandopoulo-kahdennusta. Selkeä ja onnistunut teematoteutus.

7. sija (2 p.)
Matthias Schneider
Sveitsi

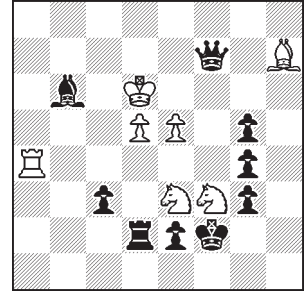
6 # 12+8

8. sija (1 p.)
Pauli Perkonoja
Suomi

5 # 6+11

1. sija (10 p.)
Marko Ylijoki
Suomi

a#2 2.2;1.1 7+9

1.Lb8? Lc5!, 1.Lc7! (uhkaa 2.Te5+ Kxf4+ 3.Tf5+ Ke4 4.Tae5#) 1.- Lc5 2.Rxc5+ Kd5+ 3.Sd3+ Ke4/Kc6 4.Te5/Tc5# 1.-Ld6 2.Rxd6+ Kxf4+ 3.Rf5+ Ke4 4.Rg3#

5. sija: Jorma Paavilainen

Hyvin elegantti asema ja valkean tornin peli. Linjojen f2-a7 ja h2-b8 käyttö vaikuttaa omaperäiseltä.

1.Kb4! Lf8+ 2.Td6+ Kb8 3.Kc3 (4.Td8#) Lg7+ 4.Tf6#, 3.-Kc7/Lxd6 4.Td7/Lxd6#. Houkutus, 1.Kd2? Lh6+ 2.Tf4+ Kb8 3.Kc3 (4.Tf8#) Lg7+ 4.Tf6# mutta 3.- Kc7!, on merkittävä.

6. sija: Josef Kupper

Molempien valkopattereiden mielenkiintoista peliä. Alkusiirto on hyväksyttävissä eri vaihtoehtojen ansiosta

1.Ka6? e5 2.Re7 Lc8+!, 1.Kc7? Ke4+ 2.Sce5+ Kd4 3.Td8+ Kc5! , 1.Kb8! (uhkaa 2.Le5+ Kf5 3.Re7+ 4.Rh6#) 1.-Ke4+ 2.Sce5+ Kd4/Kf4 3.Tc8!/Sd8+ Lxe5/Lf5 4.Lxe5/Sxe6#, 1.- Kf5+ 2.Rfe5+ (ei 2.Rce5+? g4!) Ke4 3.Ra5+ Kd4 4.Rb3# (1.- Lg2 2.Rfe5+ 3.Ra5+, 1.- e5 2.Re7! Rd4 3.Lxe5+)

7. sija: Matthias Schneider

Yhdeksän temaattista siirtoa keskeyttämättömässä sarjassa - ennätys, jota on vaikea rikkoa. Rakenne on melko onnistunut eikä siinä ole ennätystehtävän heikkouksia, mutta viisi siirroista on vähemmän kiinnostavia lyöntiensä vuoksi.

1.Rxd6 (2.Rf5#) Lxd5+ 2.Tc4+ Lxc4+

3.Rxc4+ Rd5+ 4.Rf3+ Txf3+ 5.c3+ Txc3+ 6.Lxc3#. Houkutus 1.Re3? Txe3! 2.Tc4+ Kxd5 3.Lg8+ Rf7! 4.Lxf7+ Te6 5.Tc5+ Kd4 6.Txd6+ ~ 7.Tc4# kartuttaa tehtävää vain niukalti.

8. sija: Pauli Perkonoja

1.Rf4! (2.De3#) 1.- Ld7+ 2.Rde6+ Tc3+ 3.De3+ Kf5 4.Rg7+ Kg5+ 5.Rfe6#, 1.- Tc3+ 2.Rf3+ K~ 3.Dd5+ Kxf4 4.Lc1+ Te3 5.g3#. Hyvä päämuunnelma, mutta ilman loogista rakennetta. Säälä, että toinen muunnelma on paljon alempiarvoinen.

Hans Peter Rehm

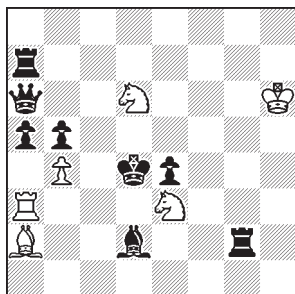
Ryhmän tulokset: Suomi-Sveitsi 16-23

Ryhmä B

Kahden siirron apumatit tyyppiä n.1;m.1 tai n.m;1.1.

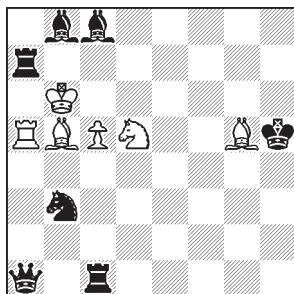
Tuomiotyö oli hyvin mielenkiintoista, koska laatijat pyrkivät tekemään mielekkäiksi epätavalliset vaatimukset. Se ei ollut helppoa - ainakin, jos tavoitteena oli saavuttaa korkea taiteellinen taso - ja vaikka nautin kaikkien 16 tehtävän tutkimisesta, mielestäni vain kaksi olisi päässyt palkinnoille vuosikilpailuissa ja muutama olisi sijoittunut niissä hieman heikommin. Jotkut kunnianhimoisista esityksistä eivät vakuuttaneet minua. Tehtävät, joiden vaatimukset olivat 1.1.5.1. ja etenkin 1.1.8.1. eivät saaneet

2. sija (8 p.)
Unto Heinonen
Suomi

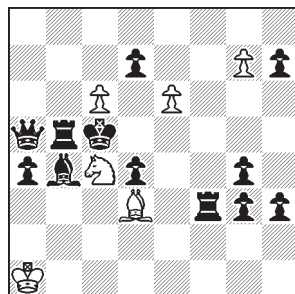
a#2 2.1;2.1 6+8

3. sija (6 p.)
Rudolf Wüthrich
Sveitsi

a#2 2.2;1.1 6+7

4. sija (5 p.)
Unto Heinonen
Suomi

a#2 1.2;1.1 6+12

b) Kc5→f4

minua vakuuttuneeksi siitä, ettei niiden alkuosaa "1.1." tulisi korvata "0.0":lla, mutta ne olisivat olleet langanlaihoja yhden siirron apumatteina. Samoin vaatimustyyppi 1.n.1.1. saa miettimään, miksei 0.n.1.1. (onko ensimmäisellä siirrolla jotain strategista merkitystä suhteessa kaikkiin siirtoihin "n"?)

1. sija: Marko Ylijoki

1.Kxe3 Te4+ 2.Kd3 Re1#, 1.-Re1 2.Df2 Te4#

1.Kxf3 Le4+ 2.Kf4 Rg2#, 1.-Rg2 2.Lf2 Le4#

Erinomainen "tulevaisuuden apumatti", niin hyvä, että hieman erikoinen vaatimus unohtuu (aivan kuten esimerkiksi tehtäväsä Gabor Cseh, 1. palkinto *Thema Danicum* 1995, E74 FIDE-albumissa 1995-1997)!

2. sija: Unto Heinonen

1.Le1 (1.Tg5?) Rg4 (1.-Rc4?) 2.Db7 Rf5 (2.-Rxb5?)# 1.-- 2.Dc8 Rxb5 (2.-Rf5?)#

1.Db7 (1.Dc8?) Rf7 (1.-Rc4?) 2.Le1 Rf5 (2.-Rc2?)# 1.-- 2.Tg5 Rc2 (2.-Rf5?)#

Selvästi paras kunnianhimoisista tehtävistä. Duaalinvälttö mustan ensimmäisessä ja valkean sekä ensimmäisessä että toisessa siirrossa on osa monimutkaista rakennetta, jonka vuoksi on oltava hyvin tietoinen kaksosten muodostamisen tavasta, ja vaikutus on hyvin perusteltu: On hyvä, että sekä Db7 että Dc8 ja sekä Le1 että Tg5 tapahtuvat mustan toisessa siirrossa johta-

en eri mattisiirtoihin, ja tämä on parempi vaihtoehto kuin ("perinteisessä" rakenteessa 2.1.1.1.) jos yhdessä ratkaisussa tapahtuisi vain 2.Dc8 (Db7) ja toisessa 2.Tg5 (Le1?).

3. sija: Rudolf Wüthrich

1.Txc5 Ld7 2.Tcc7 Rf4#, 1.-Ld3 2.Tc3 Rf6#

1.Rxc5 Re7 2.Re6 Le2#, 1.-Re3 2.Rb7 Le8#

Tutun tuntuinen, mutta miellyttävä matriisi, jossa muodossa 2.2.1.1. Lb5 ja Rd5 tekevät visuaalisesti kiehtovat neljä siirtoa, jotka muodostavat kaaret.

4. sija: Unto Heinonen

a) 1.Tf8 gxf8D+ 2.d6 Dxd6#, 1.-gxf8T 2.dxc6 Tf5#

b) 1.Lf8 gxf8L 2.d5 Lh6#, 1.-gxf8R 2.dxe6 Rxe6#

Ei suinkaan ensimmäinen musta sotilaspoika yhdistettynä täyskorotukseen, mutta asema on viehättävä sekä Lb4:n ja Tf3:n tukinnat arvokkaita.

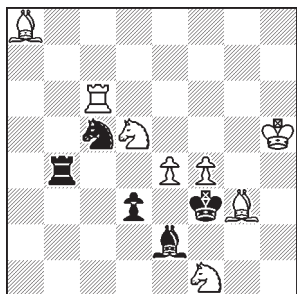
5. sija: Pauli Perkonoja

1.Txe4 Txc5 2.Te7 Rxe7#, 1.-- 2.Txf4 Rxf4#, 1.-- 2.Tb4/Te3 Rxb4#, 1.-- 2.Te3 Rxe3#

1.Rxe4 Rxb4 2.Rf6+ Txf6#, 1.-- 2.Rd6 Txd6#, 1.-- 2.Rc5 Txc5#, 1.-- 2.Rc3 Rxc3#

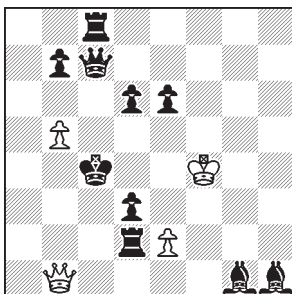
Painotus on lyönneissä, mikä oikeastaan ei ole tyyppillistä apumateille (mieleen tulevat itsematit, joissa esiintyy tällaisia lyön-

5. sija (4 p.)
Pauli Perkonoja
Suomi

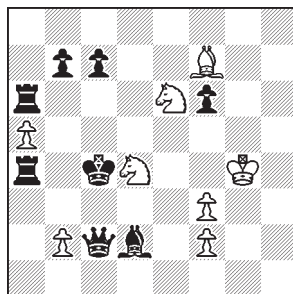
a#2 2.1;4:1 8+5

6. sija (3 p.)
Roland Baier
Sveitsi

a#2 2.2;1:1 4+10

7. sija (2 p.)
Unto Heinonen
Suomi

a#2 2.1;2:1 8+8

tejä), mutta geometria on vaikuttavaa ja viehättävää, ja tehtävän kahden osan vastavuoroisuus sopii erinomaisesti 2.1.4.1. -muotoon.

6. sija: Roland Baier

Houkutukset: 1.Kd5? e3/Db4 2.Lc5??/Lc6??, 1.Kd4? e4/Db3 2.Lc6??/Lc5??

Ratkaisut: 1.Lc5 e3 2.Kd5 Db3#, 1.-Db3+ 2.Kd4 e3#

1.Lc6 e4 2.Kd4 Db4#, 1.-Db4+ 2.Kd5 e4#

Varsin hyvä luomus, vaikka en ole vakuuttunut siitä, että sen arvoa lisäävät mustan tarkasti valittua ensimmäistä siirtoa seuraavat KAKSI muunnelmää.

7. sija: Unto Heinonen

1.c5 Rc6 2.b5 Rf4#, 1.-- 2.Dd3 Red4#

1.Lb4 Rb3 2.Kb5 Red4#, 1.-- 2.Kd3 Rf4#

Hyvä rakenne esittää suoran ja epäsuoran patterin matit samoin mattisiirroin, kuitenkin hieman epätasapainoisesti (esimerkiksi 1.Lb4 - tehtävän korrektilisyyden takaamiseksi - siirtyy suojaamasta ruutua f4).

8. sija: Martin Hoffmann

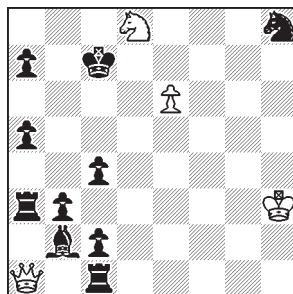
1.Ta4 Dxa4 2.Kb6 Dc6#, 1.-- 2.Kxd8 Dd7#

1.Lg7 Dxc7+ 2.Kxd8 Dd7#, 1.-- 2.Kb8 Db7#

1.Th1+ Dxc7 2.Kb8 Db7#, 1.-- 2.Kb6 Dc6#

Mielikuvitukseen tapa kiinnittää huomio epätavalliseen rakenteeseen ja samalla oikeuttaa se; linjavaikutukset mustan ja valkean ensimmäisissä siirroissa ovat mukava alkusoitto, mutta eivät sen enempää, ja tehtävän "Toinen osa", vaikkakin kekseliäs, on enemmänkin syklisiä uhkauksia sisältävän mattitehtävän hengen mukainen.

8. sija (1 p.)
Martin Hoffmann
Sveitsi

a#2 3.1;2:1 4+10

Christopher Jones

Ryhmän loppupisteet: Suomi-Sveitsi 29-10

Ryhmä C

Teema: Houkutuksen haitallinen shakki eliminoidaan ratkaisussa. Vapaa vaatimus.
Tuomari: Michel Caillaud

1. sija: Pauli Perkonoja

1.Rc5+! (ei 1.g8R? Lh5+! haitallinen shakki 2.Txh5 Txg8) Kd4 2.Re6+ Ke4 3.Rg5+ Kd4 4.Rf3+ Ke4 5.g8R! (haitallinen shakki Lh5+ on estetty) Tf7 6.Rg5+ Kd4 7.Re6+ Ke4 8.Rc5+ (ei 8.Rh6? La4+! haitallinen shakki 9.b3 Lxb3+ 10.Txb3 Ta1+) 8.-Kd4 9.Rb3+ Ke4 10.Rh6 (haitallinen shakki La4+ on estetty) 11.Lg2#
(Ei tuomarin kommenttia)

2. sija: Jukka Tuovinen

1.Dg6+? Dg6+!; 1.Rb5+? Dxb5+!;
1.Tc6+? Lxc6+!; 1.dxe5+? Txe5+!
1.Tc8! [2.Td8+ Rd7 3.Txd7#; 1.– exd4 2.c5+ Kd(e)5 3.Dxd4#; 1.– Lc6+ 2.Txc6+ Rxc6 3.Rc8#]
1.– Rf7 2.Dg6+! Dxg6 3.Rb5#
1.– Rc6 2.Rb5+! Dxb5 3.Dg6#
1.– Rd7 2.Tc6+! Lxc6 3.Rc8#
1.– Le7 2.dxe5+! Txe5 3.Dc5#

Tuomari: "Löysin joitakin esimerkkejä, joissa oli samantapaista peliä, mutta niissä ei ollut temaattisia houkutusia."

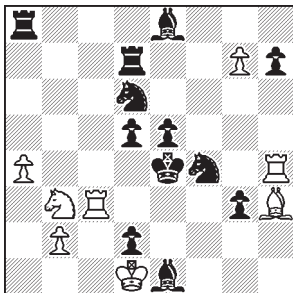
3. sija: Reino Heiskanen & Harri Hurme

1.d7! Mustalla on tornin ja kahden ratsun ylivoima, mutta valkea uhkaa korottaa sotilaansa mattihyökkäyksin. 1.– Lc2+!

Nämä mustan lähetin shakit diagonaalilla c2-g6 ovat temaattisia haitallisia shakkeja, joiden avulla musta tekee ikuista. Juuri nyt valkea ei voi lyödä lähettä joutumatta mustan miinaan. 2.Ke2! [ei 2.Kxc2? Rb4+!-+, temaattinen haitallinen shakki] 2.–Ld3+ [Katso muunnelmia (i) siirtoon 2.–Txh2?!] 3.Kf3! [ei 3.Kxd3? Rc5+! voittaen, temaattinen haitallinen shakki] 3.–Le4+ (ii) 4.Kg4 [4.Kxe4? Rc5+ voittaen] 4.–Lf5+! [Vaihtoehtoinen teemamuunnelma alkaa siirrolla 4.–Th4+!, katso A] 5.Kxh5 Lg6+ 6.Kg4 Bf5+ 7.Kf3 Be4+ 8.Ke2 [8.Kxe4? Rc5+] 8.–Ld3+ 9.Kd1! [9.Kxd3? Rc5+ =] 9.–Lc2+ [tai 9.–Lf1 10.d8D+ Kh7 11.Df8 Kg6 12.g4! voittaen (#5). Tämän muunnelman ansiosta 11.Kd1! on tässä mahdollinen.] 10.Kxc2! Rb4+ Tämä shakki ei ole enää vaarallinen. 11.Kd1! [11.Kc3? Rc6 12.Kd3 e5=] 11.–Rc6 12.Ke2! voittaen [12.Lg2? f1D+]

A) 4.–Th4+! Koska musta menettää torninsa joka tapauksessa, niin musta voi vallan hyvin uhrata sen itsekin. Tämä muuttaa asemaa vain hiukan, mutta se muuttaa valkean oikeaa pelitapaa merkittävästi. 5.gxh4 Lf5+ 6.Kf3 Le4+ 7.Ke2! [Selvästi heikomman siirron 7.Kxe4? analyysi on kohdassa (iii)] 7.–Ld3+ 8.Kxd3!! (Valkea sallii suoran haarukan sittenkin! Sensijaan 8.Kd1? (pyrkimykseenä jatkokon 9.–Bc2+ 10.Kxc2!) on virhe: 8.–Lf1! 9.d8D+ Kh7 10.Df8 Kg6= 11.hxg5 (Valkea voittaa upseerin, mutta itseasiassa hänen tulisi voida pelata g4!) 11.–Lg2 12.Dh6+ Kf5 13.Dh7+ Kf4 14.Dh4+ Kf5=) 8.–Rc5+ tämä shakki ei

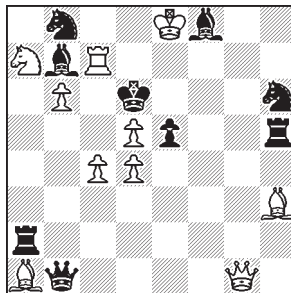
1. sija (10 p.)
Pauli Perkonoja
Suomi

11#

8+12

2. sija (8 p.)
Jukka Tuovinen
Suomi

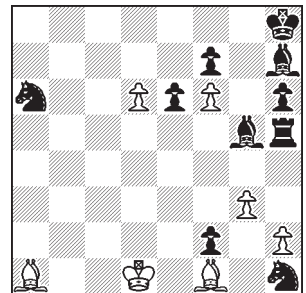

3#

hhhh

10+9

3. sija (6 p.)
Reino Heiskanen &
Harri Hurme, Suomi

Voitto

7+10

ole enää haitallinen. 9.Ke2 Rd7 10.hxg5
Jatkossa valkea voittaa vielä pussitetun
Rh1:n, joka etu riittää voittoon. Tämä tekni-
nen voitto on analysoitu kohdassa (iv).

Analyysimuunneltua:

(i) 2.– Txh2 (tai ensin 2.– Kh7 ja siirron
3.d8D jälkeen Txh2) Tässä sivumuunnel-
massa musta sallii valkean korottaa, kah-
desti! 3.d8D+ Kh7 4.Df8 Rxg3+ 5.Kf3 Rf5
(tai a) 6.Dxf7+ Kh8 7.Df8+ Kh7 8.f7 Ld1+
9.Ke4 Th4+ (tai b) 10.Ke5 Lf4+ 11.Ke6 Lb3+
12.Kf5 Lc2+ 13.Kf6 Lg5+ 14.Ke6 Lb3
15.Kd6(7)! voittaen. Valkean hyökkäysvoi-
mat tietenkin voittavat sen jälkeen kun mus-
ta on käyttänyt harmittomat shakkinsa lop-
puun. Toisin kuin päämuunnelmissa, tässä
mustalla ei ole selkeää shakkausjärjestel-
mää, ja niin laatijat eivät ole merkinneet
tätä jatkoa temaattiseksi.

a) 5.– Rh5 6.Dxf7+ Kh8 7.De8+ Kh7
8.Dd7+ Kg6 9.Ld3+ Lxd3 10.Dxd3+ Kf7
11.Dh7+ Kf8 12.De7+ Kg8 13.f7+
(13.De6+?) 13.– Kh7 14.f8D+ Le7 15.Df7+
Rg7 16.Qxg7#

b) 9.– Kg6 10.Dg8+ Kh5 11.f8D Th1
12.Dg6+! (12.Dxe6?! Tf1 13.Dff7+ Kh4
14.Def5 Lc2+ =) 12.– Kxg6 (12.– Kh4

13.Lf6 Rc5+ 14.Qxc5 Tf1 15.Dh6+! Rxh6
16.Dg5+ Kh3 17.Dxh6+ Kg2 18.Dg5+ Kh3
19.Ke3 voittaen) 13.De8+ Kh7

14.Df7+ Rg7 15.Dxg7#

(ii) 3.– Lf1 4.d8D+ Kh7 5.Df8 voittaen;
3.– Lg6 4.d8D+ Kh7 5.g4! voittaen.

(iii) 7.Kxe4? Rc5+! 8.Kf3 Rxd7 9.hxg5
hxg5. Jos nyt 10.Ke2?, niin valkea menet-
tää tärkeän tempon verrattuna ratkaisuun:
10.– g4 11.Lg2 g3 12.Lxh1 (tai 13.h3 f1D+
ja Rf2=) 12.–gxh2 13.Kxf2 Kh7 14.Kg3 Kg6
15.Le4+ Kg5 16.Ld4 Rxf6=). Jos valkea
yrittää vaihtaa siirtojärjestystä pelaamalla
10.Lg2, niin musta pelaa silti 10.– g4+!
11.Kxg4 Rc5 ja 11.– Rd3=.

Valkean ehkä paras voiton yritys on
10.Kg2!? Kh7!? (toinen mustan puolustus
on esitetty muunnelmassa b) 11.Bb5 (tai a)
11.– Rb6 12.Kxh1 Rd5 13.Kg2 g4 14.Lc6
Rf4+ 15.Kf2 Kg6 16.Lc3 Rh5 17.Le4+ Kg5
Valkea menettää f6-sotilaansa ja musta voi
asettua kestävään puolustusasetelmaan.

a) 11.Kxh1 g4 12.Kg2 Kg6 13.Kxf2 Rxf6
14.Lc4 Rh5 15.Ld4 Rf4 16.Le5 Kg5 17.Lc7
f6=

b) 10.– Rb6!? 11.Kxh1 Rd5 12.Ld4!
(12.Kg2?! Re3+ 13.Kxf2 Rxf1 14.Kxf1 Kh7
15.Kf2 Kg6 16.Kf3 Kf5 17.h3 e5 18.Lb2
Kxf6 19.Kg4 Kg6 20.Lxe5 f5+ 21.Kg3 Kh5
22.Lc3 Kg6 23.Le1 Kh5 24.Kg2 Kg6! (24.–
g4? 25.h4 f4 26.Kh2 g3+ 27.Kh3

voittaen) 25.Kf1 Kh5 26.Ke2 g4 27.h4
f4 28.Kf1 g3=) 12.– e5! 13.Lxf2 Rxf6 14.Lg3!
(14.Le3 Rh7 15.Ld3 f6=) 14.– e4 15.Lh3!
(15.Le5 Kg7=) 15.– Kg7 16.Lf5 e3! 17.Kg1
Rd5 18.Le5+ Kh6 19.Ld4 e2 20.Kf2 Rf4
21.Lg4 Kg6 22.Lf3 (22.Le3? e1D+ 23.Kxe1
Rg2+ 24.Kf2 Rxe3=) 22.– Kf5 23.Le3 Kg6
24.Ld2 Rh3+ 25.Ke2 Rg1+ 26.Kf2 Rxf3
27.Kxf3 f5= asemallinen tasapeli. Musta voi
puolustautua myös muilla tavoin, haaraus-
tuen eri vaiheissa. Tämän analyysin perus-
teella valkean voitto on hyvin epävarma
siirron 7-Kxe4 jälkeen. Sen sijaan oikea
jatko on 7.Ke2! Ld3+ 8.Kxd3!! Molemmissa
muunnelmassa seuraa sama temaattinen
mustan shakki Rc5+ ja sitten Rxd7. Tähän
loppuunkin temaattinen peli ja nyt seuraa
tekniinen voiton hieronta. Joka tapaukses-
sa siis 7. Kxe4? on virhe, koska sen seu-
rauksena valkean voitto, jos sitä yleensä
on, on samanlainen, mutta tarpeettomasti
pidennetty kuin oikean jatkon 7.Ke2 Ld3+
8.Kxd3:n jälkeen.

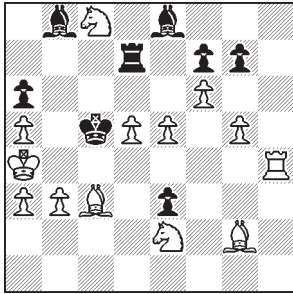
(iv) 10.– hxg5 (10.– Kh7 11.Lg2 Kg6
12.gxh6 Rxf6 13.Lxh1 Rg4 14.h7 Kxh7
15.h3 Re3 16.Kxf2 voittaen) 11.Bg2

a) 11.– e5!? Tässä muunnelmassa mus-
tan puolustus suunnitelma perustuu valke-
an sotilaiden mahdollisimman täydelliseen
tuhoamiseen. Musta voi pakottaa f6-soti-
laan putoamisen, mutta niin tehdessään hän
menettää puolestaan e-sotilaansa ja myös
g5- ja f2 sotilaat. 12.Lc6! Rxf6 13.Lxe5 Kg7
14.Le4! g4 15.Kf1 g3 16.h3 g2+ 17.Lxg2
voittaen

b) 11.– g4 12.Lxh1 Kh7 13.Lc6 Rb6
14.Kxf2 Kg6 15.Kg3 Kf5 16.Le8 Rd5 (16.–
Kg6 17.Kxg4 ja valkea voittaa lopulta lä-
hettiparin tukeman h-sotilaansa avulla.)
17.Lxf7 Rxf6 18.Kh4 Re4 19.Lh5 Rf6 20.Lb2
e5 21.Lc1 e4 22.Ld2 Musta on siirtopakos-
sa ja valkea voittaa.

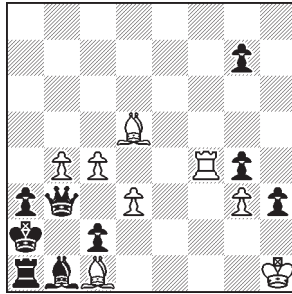
Tuomari: "Samanlainen kuin eräät ole-
massa olevat monisiirtoiset (kuuluu isäni
Wurzburg-Shinkman tehtävä). Häiritsevä

4. sija (5 p.)
Dieter Werner
Sveitsi

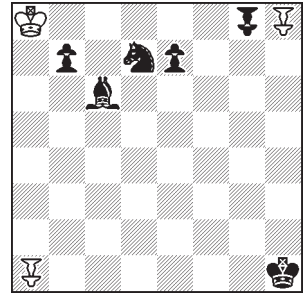
i#7 13+8

5. sija (4 p.)
Martin Hoffmann
Sveitsi

5# h 8+9

6. sija (3 p.)
Marko Ylijoki
Suomi

a#7* 0.1.1.1... 3+6

a1,g8,h8=orpo(O)

shakin heikentäminen vastustajan tornin lyömisellä ei ole erityisen syvällistä“

4. sija: Dieter Werner

Suunnitelma/ houkutus: 1.Tb4? [2.Tb5+] Tb7+ 2.Tb5+ Txb5 3.Lb4+, mutta 1.– Txd5+!

1.Rg3! [2.Re4+ Kxd5 3.Rc5+ Kxc5 4.Ld4+ Txd4#] Ld6! (1.– Lxe5? 2.Lxe5 3.Ld6+ Txd6#, mutta ei 2.Tb4? Tb7+ 3.Tb5+ Txb5 4.Lb4+ Kd4!) 2.e6! [3.exd7 Lc7 4.dxe8D La5 5.Lb4+/Lxa5 6.Db5+ axb5#] (siirron 2.Re4+? Kxd5 3.Rd2+ Kc5? 4.Tb4! jälkeen valkea ratsu suojaisi ruudun c4, ruudun e4 sijasta Dresden teeman mukaisesti, mutta musta pelaa 3.– Ke6!) fxe6 3.Re4+ (3.Tb4? exd5) Kxd5 4.Rd2+ Kc5 5.Tb4 Tb7+ (kyydityssommitelma) 6.Tb5+ Txb5 7.b4+ Txb4#

Tuomari: ”Hyvä itsematti, mutta temaattinen puolustus 1.– Txd5+ toimii lähinnä siksi, että se antaa pakoruudun c6, kuin että se olisi häiritsevää shakki.”

5. sija: Martin Hoffmann

1.Le6? [2.Tf8,Tf7 3.Ta8,Tf7 4.c5 5.Txa3 tai 5.LxD#] 1.– D? 2.c5+ Db3 3.Tc4 [4.Tc3] mutta 1.– Dxd3! 2.c5+ Db3 3.Tc4 Df3+!

1.Lg8! [2.Tf8 3.Ta8 D 4.c5+ Db3 5.Txa3#]

1.– Dxd3 2.c5+ Db3 3.Tf7! Dd5+ 4.Tf3! Dxd8/Db3 5.Txa3/Lxb3#

1.– Da4 2.c5+ Db3 3.Tc4 4.Rc3

1.– Dxb4 2.c5+ Db3 3.Ta4 4.Txa3#

(1.Td4? g5? 2.Kh2!, mutta 1.– g6/h2!)

(Ei tuomarin kommenttia)

6. sija: Marko Ylijoki

Ei * 1.– – 2.e5? Ka7 3.e4 Ka8 4.e3 Ka7 5.e2 Ka8 6.e1D Oe5 7.Dc3 Oh2??, koska mOg8 tekee haitallisen shakin!

* 1.– – 2.b5+ Ka7 3.b4 Ka6 4.b3 Ka5 5.b2 Kb4 6.b1D+ Ob2 7.Da1 Oh2#

Ei 1.– Ka7 2.b5? Ka6 3.b4 Ka5 4.b3 Kb4 5.b2 Kb3 6.b1D+ Ob2 7.Da1 Oh2??, koska mOg8 tekee haitallisen shakin!

1.– Ka7 2.e5! Ka8 3.e4 Ka7 4.e3 Ka8 5.e2 Ka7 6.e1D Oe5 7.Dc3 Oh2#

Tuomari: ”Hiukkasan huumoria, teeman ainoa vakuuttava esitys apumattimuodossa”.

7. sija: Reino Heiskanen & Henry Tanner

1.Rf~? L~ 2.Lc5 b1D+

1.Td1! L~ 2.Tb1 Lxb1 3.Rd2 L~ 4.Rb1 Lxb1 5.Tf1 L~ 6.Tb1 Lxb1 7.Lxc5 8.Lf8#

Laatijat: Lisäksi valkean viivästetty ”seuraa johtajaa” -teema 1.Td2-d1, 3.Rf1-d2, 5.Tf2-f1.

(Ei tuomarin kommenttia)

8. sija : Harri Hurme & Hannu Harkola

Vaihdelma: valkean Lf6 väijyy mustan tornin takana: 1.– Te5~ 2.Lc3 3.Ta3#

Jatketut puolustukset 1.– Tc5! 2.Le7! (uusi väijytys) Tc5~ 3.Ta3#

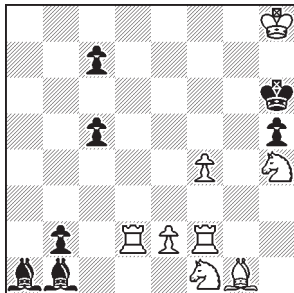
1.– Te7! 2.Tc3+! Kxb4 3.Lxe7#

Teemahoukutukset 1.g7? Te6! (vasta-väijytys) 2.Lc3 Th6+! (haitallinen shakki)

1.h8D? Te8! 2.Lc3 Txb8+! (haitallinen shakki)

Ratkaisu 1.Lg7! Te5~/Tc5 2.Lc3/Lf8 T~

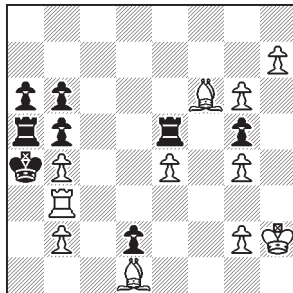
7. sija (2 p.)
Reino Heiskanen &
Henry Tanner, Suomi

8 #

8+7

8. sija (1 p.)
Harri Hurme &
Hannu Harkola, Suomi

3#*

hh

11+8

3.Ta3#, 1.– Te7! (vastaväijytys) 2.Lf8! (vastavastaväijytys) Txb7+ 3.Th3#
 (Ei tuomarin kommenttia)

Michel Caillaud

Ryhmän tulos: Suomi-Sveitsi 30-9

3. SIJAN UUSI VERSIO: Edellä oleva on tehtävän alkuperäinen muoto. Tänäa laati-
 jat lisäisivät mustan sotilaan a7:ään, joka ei
 vaikuta muuta kuin että muunnelmassa iiii
 esitetty siirron 7. Kxe4? kumous on vakuu-
 tavampi, ei tarvitsisi vedota pelin tarpeetto-
 maan pidennykseen, vaan 7.Kxe4? menet-
 tää voiton kokonaan. Tosin valkea joutuu
 tekemään hieman enemmän työtä myös oi-
 keassa jatkossa 7.Kd3!, mutta mainittu mus-
 tan sotilas putoaa ja valkea voittaa.

Muistakaa....

laatia suurmestari Toma Garain 70-vuotis-
 juhlahiljailuun, joka julistettiin ST 3/
 2004:ssä. Laadinta-aikaa on 27.5.2005 asti,
 ja luottamusmies on Neal Turner, osoite
 toisaalla tässä lehdessä.

Kilpailu on kolmen siirron apumateille,
 joissa on kolme ratkaisua, ei kaksosmuo-
 toja.

Huomautukset tuomion joh-
 dosta on lähetettävä kolmen
 kuukauden kuluessa osoit-
 teella Hans Gruber, Osten-
 gasse 34, D-93047 Regens-
 burg, Germany, sähköposti
 hg.fee@t-online.de.

Kapteenin päiväkirja 30.3.2004, klo 11.12 (viimeisiä merkintöjä)

Alustavien tulosten valossa voittomme näyt-
 tää minusta perin suurelta, suuremmalta
 kuin osasimme odottaa. Ryhmissä B ja C
 murskasimme vastustajamme, joka heti ot-
 telun kärkeen oli ottanut yhden erävoiton
 ristishakeilla meidän pistäessä kampoihin
 parhaan kykymme mukaan.

Kertooko voittomme osaamisestamme
 marginaalilajeissa? Ehkä vähän, mutta pit-
 kän matkamme aikana kaikki ei ole näyttä-
 nyt yhtä lohdulliselta. Miehistö ei koko ai-
 kana varsinaisesti niskuroinut, mutta tiet-
 tyä laiskuutta oli havaittavissa. Kapteenille
 suoduin valtuuksin jouduin tämän tuosta
 käyttämään keppiä, mutta kolin alta ei ke-
 tään sentään vedetty. Koko matka oli se
 suuri koettelemus, josta selviämistä voidaan
 pitää voitoista suurimpana.

Kun nyt laskemme kotisatamaan, tah-
 don muistuttaa siitä positiivisesta ilmapii-
 ristä ja objektiivisesta asenteesta, joka jos-
 sain vaiheessa tiivistyi erään miehistömme
 jäsenen sanoihin: "Ihmeellisiä täytyy vas-
 tustajien olla, jos meinaavat meidät voit-
 taa." Uskonkin, että taidonnäytteemme ja
 kunniakas voittomme tuokin miehistöllem-
 me sekä mainetta että kunniaa ja minulle
 kapteenina hyvin ansaitun aatelisarvon.

Tuntuu hyvältä palata kotiin, jossa vai-
 mot ja lapset odottavat. Tuntuu hyvältä het-
 keksi hellittää ruorista. Kiitos försti, kiitos
 pailotti, kiitos Hänen Majesteetilleen!

ENSIPAINOKSET - ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatioita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Jukka Tuoviselle; apumatit Mikael Grönroosille; lopputehtävät, itsematit, satushakki- ja shakkimatemattiset tehtävät Joose Norrille. Myös ratkaisut ja kommentit tulee lähettää vastaavien osastojen toimittajille.

Suorissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** taas esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuisissa. Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tournaments of ST. Composers are requested to send their original compositions to the individual editors: Direct mates to Jukka Tuovinen; Helpmates to Mikael Grönroos; Studies, Selfmates, Fairies and Mathematical Chess Problems to Joose Norri. Also all solutions and comments should be sent to the appropriate editors.

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay).*

Piece abbreviations in Finnish are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

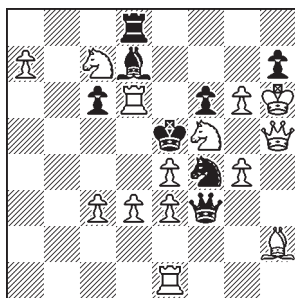
MATTITEHTÄVÄT - DIRECT MATES

Jukka Tuovinen, Steniuksentie 35 A 1, 00320 Helsinki (tuovinenj@hotmail.com)

Tuomarit - Judges: 2# 2005-2006: **Marjan Kovacevic**, 3# 2004-2005: **NN**, n# 2004-2005: **NN**

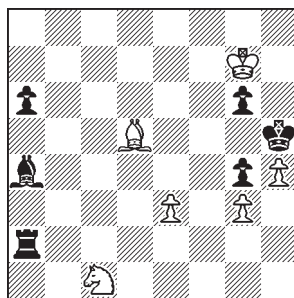
Kaikki tehtävät ovat koneella tarkistettuja. Ratkaisuaikaa seitsemän viikkoa.

2815. Lars Larsen
DNK

3#   h   14+8

2816. Jorma Pitkänen & Aleksandr Tshistjakov
Lahti / LVA

4#   hh   6+6

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 6/2004

2726. Groeneveld 1.Rf4! (2.De3#) Tce5/Tc3/Tee5/Rf1(f5)/Kxe5 2.Db4/Dd6/Dd3/Re2/Dc5#. Melko tavanomainen (HK).

2727. Juricek 1.T~5? Txb7!, 1e3? Rxe3!, 1.c3! (2.Td4/Te5#) Txb7/T(D)f3/Rxc3/Dxd5/Lxc3/Txd3 2.Rf2/Te5/Dxb4/Dxd5/Rc5/Td4#.

2728. Spåre 1.Dxd5! (sp) a2/h2 2.Td1/0-0-0#. Hyvä alku pikkujouluille (HS).

2729. Hannelius(+) 1.Kc8? (2.Re7) Th8!, **1.Ke7!** (sp) T7~/D~/Rc7/R~ 2.Rf6+/Rc3+/Rxc7/Dh1+. Helppo mutta mukava ratkaistava. K:n mentävä sinne, missä ei uhata mitään (HS).

2730. Räisänen 1.Txh2+!Kxh2 2.Lg2 Rf3 3.Lg1+ Txg1 4.Txg1. Tätä voisi sanoa kauniiksi pelinlopuksi (AHA). Pikkujoulun pikkutunneille (HS).

2716k. Jarmonov 1.g4! hxg4 2.Rd4 exd4 3. Re5 Re3 4.fxe3 Lxe6 5.Rxg4+ Lxg4 6.e4. Hyvänlainen tehtävä (HK). Yleisvaikutelma sekava (HS).

APUMATIT - HELPMATES

Mikael Grönroos, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)

Tuomarit - Judges: a#2/h#2 2005-2006: **NN**, a#3/h#3 2004-2005: **NN**, a#n/h#n 2004-2005:

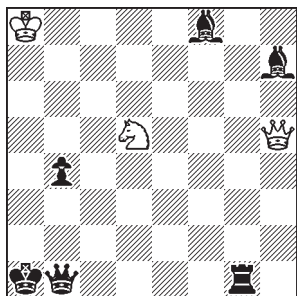
Marko Ylijoki

Yksi suurista tehtäväshakin nimistä ja omista esikuvistani on poissa. Jan Hannelius (7.12.1916 – 7.3.2005) oli suuri laatija ja kansainvälisen toimintansa kautta merkittävin suomalaisen tehtävätaiteen maailmankartalle asettaja. Monet tehtävät ovat aikansa tuotteita, mutta suurten tehtävien arvo ei himmene ajan saatossa. Tällaisia ovat monet Jannen 2- ja 3-siirtoiset mattitehtävät. Mattitehtävien tutkiskelu antaa syvyyttä myös apumattialueelle.

Tämänkertainen tehtäväsaalis on niukanpuoleinen, mutta viime vuoden viimeisen numeron saldoa on sitäkin enemmän. Jätän taas vinkit väliin. Useat omistustehtävät kuvaavat sitä vaihetta, jossa nyt elämme: Vanha polvi väistyy, seuraava polvi on laatijoina saavuttanut kypsän iän, jolloin yleensä syntyy parasta tehtävätaidetta. Nuoremmat ovat tulossa.

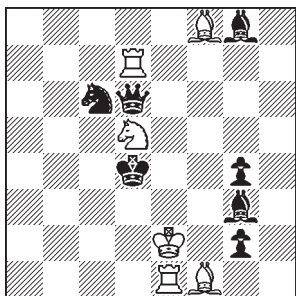
Pari uutta versiota viime vuoden lopun tehtävistä on myös mukana. Kari keksi oivan parannuksen Unton tehtävään ja Unto taas ekonomisoi rajusti venäläisparivaljakon ja apusedän yhteisluomusta. Näiden versioiden lisäksi tällä palstalla esiintyvistä tehtävistä ukrainalaiskolmikon kolmisiirtoinen on Timo Koistisen versio. Joitakin paranneltuja tehtäviä jää varastoon, kun en ole ajoissa ehtinyt hoitaa kontakteja. Toivotaan taas hivenen suurempaa satsia ensi kerraksi! Hyvää kevättä lukijoille!

2817. Christer Jonsson
SWE

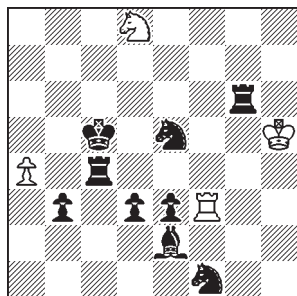
a#2 b) vRd5→d6 3+6

2818. Steven B. Dowd
USA

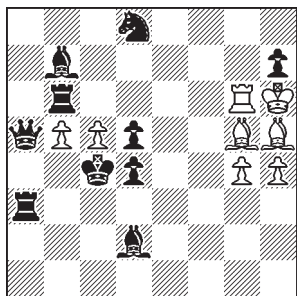
a#2 3.1.1.1. 6+7

2819. Christer Jonsson
SWE

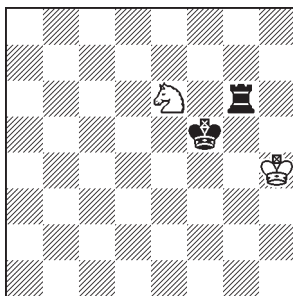
a#3 3.1.1.1.1.1. 4+9

**2820. Mikola Kolesnik,
Valeri Shevtshenko &
Roman Zalokotshki**
UKR

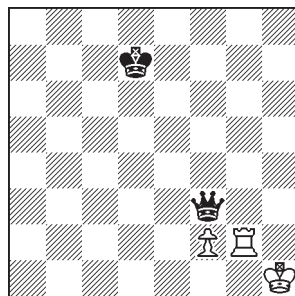
a#3 b) vTh5 8+10

2821. Mikael Grönroos
Vaasa
Omistus: Henry Tanner 50

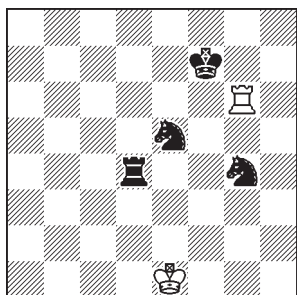
a#5 2.1... 2+2

2822. Ilkka Sarén
Vantaa
Omistus: Henry Tanner 50

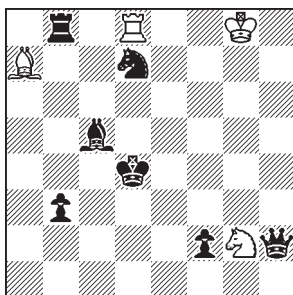
a#5 3+2

2823 Ilkka Sarén
Vantaa
Omistus: Harri Hurme 60

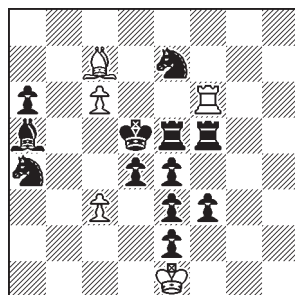
a#5 2.1... 2+4

**2748v. Unto Heinonen &
Kari Valtonen**
Helsinki / Tampere

a#3 2.1.1.1.1.1. 4+7

**2751v. Mikola Kolesnik,
Roman Zalokotshki,
Mikael Grönroos &
Unto Heinonen**
UKR/Vaasa/Helsinki

a#3 b) msf3→e6 5+12

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 6/2004

2734. Drazkowski a)1.Lc4 Rg5+ 2.Kd5 Td3# b)1.Te4 Lg4+ 2.Ke5 Lg3#. Tässä kaivelee hieman huono kaksostelu: L-kiinnitys puretaan (CES).

2735. Harkola a)1.d5 Tc6 2.Rc3 Lc5# b)1.Rc3 Te3 2.d5 Ld3#. Kiitos kiitoksesta! Varmasti yksi Hannun parhaista.(UH) Analogia yllätti positiivisesti (HS). Viehättävä toisto, jossa mustan siirrot vaihtavat järjestyttä ja alkusiirto avaa molemmat tarvittavat linjat (CES). vL:t vaihtavat tehtäviä, mustan siirtojen vuorottelu, hyvä analogia ja hiukan epätavalliset mallimatit (KV)

2736. Degenkolbe & Pacht a)1.Dd7 cxd7 2.Kxd7 Td3# b)1.De7 fxe7 2.Kxe7 Lb4#. Pitkän linjan kiinnitysmatteja (AH). Zweifaches Zajic mit Fesselungsmatts – eine ganz gelungene Vorstellung mit guter Ökonomie (KV).

2737. Väisänen & Grönroos a)1.Ke4 Th5 2.Th4 Dxd4# b)1.Kc3 Dh8+ 2.Kd2 Db2# c)1.Kd3 Dh7+ 2.Ke2 Dc2# d)1.Ke3 Dh6+ 2.Kf2 Dd2# e)1.Ke3 d8D 2.Kf2 Dd2#. Vaikean teeman taloudellinen ja loogisesti johdettu konstruktio (UH). Monia häiritseviä epäyhtenäisyyksiä joko a- tai e-muodoissa.

2738. Jonsson 1.Kc3 e6 2.Dg7+ Dxc7# 1.Ke3 Tf6 2.Da7 Dxa7#. Huvittavan tuntuista geometriaa (CES). En ganska besynnerlig uppgift; man väntar sig bindingsmatter o.d. Litet överraskande att symmetrin inte står så mycket trots de symmetriska matbilderna.(KV)

2739. Heinonen 1.Kc6 Kh7 2.Dc5 Db7# 1.Dxc4 Dd7 2.Lb4 Rb7# 1.Dxd6 Dc3 2.Kd5 Re3# 1.Dd5 Dh6 2.Kd4 De3#. Teknisesti upea saavutus (HS). Vaikeutta valittivat monet tulevaisuuden apumatti, jossa yhtenä sitovana elementtinä matteja samoilta ruuduilta. Omaperäinen!(KV)

2740. Paavilainen 1.Dd4 Rxc5 2.Kxc5 Txb5# b)1.Rd7 Txc6 2.Kxc6 Lxe4# c)1.Rd4 Lxe4+ 2.Kxe4 Rc3#. Tuoreen tehtävämestarin oivallinen luomus. Tosin syklistä Zilahlia on ilman muutoksiakin tehty.(UH) Asemasta tulee helposti tunkkaisen tuntuinen, kun tarkoitus on hävittää turhat napit (HS). Erinomainen omistus (CES). Kolminkertainen Kniest-teeman esitys, lisäksi uhrautuvan ja matintekevän nappulan kehä ja vielä mustan tukkivan ja lyötävän kehä! Aika ohjelma, eikä noin äkkiseltään häiritse kuin mD:n lyöminen b:n mattisiirrosta.(KV)

2741. Dragoun 1.Re7 Txb4 2.cxb4 Rxe7# 1.Rf6 Ld4 2.cxd4 Txf6#. Näppärää raivautta (PV). Omintakeista linjapeliä mustan ja valkean aktiivein uhrauksin (CES). White sacrifices the piece the line of which has just been cut (KV).

2742. Valtonen a)1.Rb7 Dh6 2.Dc6 bxc6# b)1.Rh6 Lb7 2.Dg4 fxc4#. mR tekee kauniisti tilaa Daaminsa uhrautumisille (AH). Teknisesti puhdas tuplakatkoesitys. Ehkä juuri siksi helppo ja mukava ratkaisu.(HS) Syklistä ruutuihin e5/g5, lisämausteenä Forsberg b7:ssä, johon liittyy päästöt (CES). Valkean ja mustan nappuloiden siirtyminen samoille ruuduille (b7 ja h6) saattaa olla uutta (KV).

2743. Navon a)1.De5+ Kc5 2.Rg5 Rxb5# b)1.Re5 Dg6 2.Tg5 De4# c)1.Te5 Txc3 2.Dg5 Tf3#. Syklinen siirtoketju ruutuihin e5 ja g5. Hieno ja omaperäinen. (UH) Black QRS each occupy e5/g5 once. A peculiar problem made even more so by the unusual twinning device.(KV)

2744. Petrovic 1.-hxc6 e.p.2.Ld8 cxd8R# 1.Rxb6 c8T 2.Dd6 Rxd6#. Jotkut eivät hok-

sanneet retroa! Tuttu juttu mukavan korotusvuorottelun kanssa (CES). Pienkorotukset ohestalyönnein, hyvä!(KV)

2745. Onkoud 1.-Txe8 2.Rd3 Lxc3+ 3.Dd2 Txe4# 1.-Lxh8 2.Rc6 Txe4+ 3.De2 Lxc3#. Monipuolinen eliminointi ja kiinnitysvuorottelu (CES). Liikkumaton musta upseeri lyödään aluksi, ei kovin syvällistä (KV).

2746. Späre 1.-a5 2.Tc8 Kxc8 3.Dxa5 Lxg2# 1.-e6 2.Tc7+ Kxc7 3.Dh8 Lxg2# 1.-Lxg2+ 2.Tc6 Kxc6 3.Th1 Kc7#. Pienellä materiaaalilla saatu yllättävän monipuolinen tehtävä (AH). T uhrautuu, loput raskaat kätkeytyvät. Hieno sisältö, täydellinen ekonomia. Samantapaista koneistoa kuin CES:n albumitehtävässä.(KV)

2747. Janczura & Koistinen 1.Lb4 Lc7 2.Ld2 Lh2 3.Tf4 Lg1# 1.Td4 Le4 2.Td2 Ld3 3.Lf4 Lb6# 1.Tf4 Ld5 2.Kd4 e4 3.Ke5 Lc3#. Luonteva klassikko (UH). Erittäin kauniita matteja (AH). Mukava kuvatutkielma (HS). Oikein hauska löydetty toistomatit. Raikas miniatyyri.(CES) Kolminkertainen toisto, hyvä saavutus, varsinkin, jos edeltäjää ei ole (KV).

2748. Heinonen 1.Kc5 a3 2.Lb1 Lxb7 3.Rc4 Td5# 1.Ke6 f4 2.Rb1 Td8 3.Lf5 Ld5#. Päästövuorottelu, anti-kriittiset siirrot, L/T-matit d5:ssä. Valkean sotilaita viimeistelevät taiteellisen vaikutelman, nehan näyttäsivät ensi olevan mukana pelkinä estonappuloina.(CES) Katkopäästöt, kriittiset siirrot ja lopuksi tukinnat, hyvä sisältö. Korvaisin mielellään vs:t yhdellä R:lla (kts. versio).

2749. Sokka a)1.Rb7 Kc2 2.0-0-0 Ta1 3.Td7 Ta8# b)1.Kb4 Kg5 2.Ta4 Th6 3.La3 Txb6#. Peilikuvalla saadaan yksimääräinen muutos linnoitusoikeuksiin. Ketun tekniikka!(UH) Hauska vitsi ja hyvin kerrottu, tosin ei ehkä aivan uusi!?(KV) Tehtävä on julkaistu jo *Suomen Shakissa* 3/1989 (MY huom.)

2750. Jones a)1.De4 f5 2.exf5 f4 3.Df3 Rf6# b)1.Rd4 fxe5 2.Lg5 Rf4 3.Rf3 h3#. Omaperäinen ja analoginen; mustan upseerin erillinen käyttö on häiritsevää (UH). mD/R kiinnittyvät 4.rivillä ja päästön jälkeen tukkivat f3:ssa. Jännittävän tuntuinen kokonaisuus.(CES) This composer knows how to exploit wPawns (KV).

2751. Kolesnik & Zalokotshki & Grönroos a) 1.Txd6 Lxd2 2.Te-e6 f3+ 3.Ke5 Lc3#
 b) 1.Lxc3 Txe6 2.Kd4 f4 3.Te4 Td6#. Paluu-Zilahi lyöntivuorotteluiin. Voiko tämä hirveä konstruktio olla viimeismuoto? (UH) Unto paransi sittemmin taloudellisuutta roimasti (kts. 2751v). 7. WCCT:n jälkisatoa. Hyvä saavutus, mutta raskasta on (KV). Moni tuskailii!

2752. Jonsson 1.Te6 Rd2 2.Kg4 Rd1 3.Kh3 Rf2+ 4.Kh2 Rf3# 1.Lf2 Rc4 2.Kg6 Rc5 3.Kf7 Re6 4.Ke8 Rd6#. Active playing white Knights (RL). Klassinen teemaesitys, jota

ei ehkä ole aiemmin esitetty?(UH) Moni tuskailii! Författaren är kanske lika förargad som denne lösare över att det vita bondepåret behövs, men den fina strategin med sköna avfångslingar kompenserar dock starkt (KV).

2753. Kolesnik & Zalokotshki & Grönroos 1.La1 Lb2 2.f5 Lh8 3.Lg7 Kg2 4.Ke5 Kf3 5.e6 Lxg7#. Aivan upeata, mutta kyllästymiseen asti nähtyä (UH). Tunnettu juoni, joten nopeasti ratkaistu, mutta onko tässä taloudellisesti jokin viimeismuoto kyseessä?(CES) Samaa miettii KV.

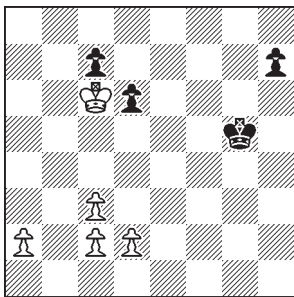
LOPPUTEHTÄVÄT - STUDIES

Joose Norri, Meritullinkatu 7 A 13, 00170 Helsinki (joose_norri@hotmail.com)

Tuomari - Judge: 2005-2006: **Rainer Staudte**

Ainakaan luonnottomista asemista ei nyt pääse moittimaan. Vapaasotilaiden kanssa ja niitä vastaan pelataan.

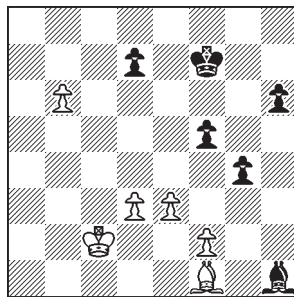
2824. Siegfried Hornecker DEU

Voitto (+)

5+4

2825. Sergiy Didukh UKR

Voitto (+)

6+6

LOPPUTEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 6/2004

2731. Aliev & Velihanov 1.g7 Ta8 2.Rf8 Ta2+ i) 3.Kf3 ii) Tf2+ iii) 4.Kxe3 iv) Tg2 5.c7 Kxc7 6.Kf3 Tg1 7.Kf2 Tg4 8.Kf3 asemallinen tasapeli.

i) 2.-e2 3.Kf2 tai 3.g8d e1D 4.Dg6+ Ke7 (4.-Kd5 5.Dd3+) 5.Dg7+ Ke8 6.Dg6+ Kxf8 7.Df6+.

ii) 3.Kf1? Ta1+ 4.Kg2 (4.Ke2 Tg1) e2 5.g8D e1D 6.Dg6+ Ke7 7.Dg7+ Ke8; 3.Kh3? e2 4.g8D Ta3+.

iii) 3.-e2 4.g8D e1D 5.Dxa2.

iv) 4.Kg3 Tf1 5.Kg2 e2 6.g8D e1D 7.Dg6+ Ke7 8.Dg7+ Ke8.

2732. Akobia 1.Le3+ i) Ka8 2.Lxd2 gxh2 ii) 3.Txh2 b2 iii) 4.Lxb4 Td8+ iv) 5.Kxd8 b1D 6.Lc5 v) Dxb5 7.Ta2+ Kb8 vi) 8.Ta3 vii) Df1 viii) 9.Tb3+ Ka8 10.Tb6 Db5 11.Rd7 voittaa.

i) 1.Lxd2? gxh2 2.Txh2 Txf6 3.Lxb4 Kb6.

ii) 2.-Txf6 3.Lxb4 gxh2 4.Te1 b2 5.Kc7 Tf7+ 6.Kc6, tosin myös huomautukseen iii) voi siirtyä.

iii) 3.-Txf6 4.Lxb4 Tb6 5.Ld6 Txb5 (5.-Txd6 6.Th4 Ka7 7.Kc7) 6.Th4 Ta5 7.Tb4 voittaa.

iv) Koska torni menee joka tapauksessa, musta uhraa sen niin, että mattiasema purkautuu. Jatkossa peli perustuu siihen

oletukseen, että T+L+R vs. D ei ole yleinen voitto.

v) 6.Th4? Dd3+ ja Dxb5. 6.Rd5? Dg6 7.Td2 Kb7 8.Ke7 Dg7+ 9.Ke6 Dg8+ 10.Ke5 De8+.

vi) 7.-Kb7 8.Ta7+ Kc6 9.Tc7#, tai 8.-Kb8 9.Rd7+.

vii) 8.Ld4? Dg5; 8.Rd7+ Kb7 9.Ta7+ Kc6; 8.Ta1? Dd3+.

viii) 8.-Db1 9.Ta6 Db2 10.Rd7+.

Huomautuksen v) suhteen minulla on epäilyni (JN).

2733. Vassilev & Missana Tehtävä on ilmestynyt myös lehdissä *Probleemblad 4/2004* ja *Schach 8/2004* eikä osallistu laadintakilpailuun. 1.f5+ i) Kh6 ii) 2.Rf6 iii) Rxf6

3.Rc6 h1D 4.Rd8 Da8 5.Lc8 Da7 6.Ld7 Db8 7.Le8 iv) Dxd8 patti.

i) 1.Rc6? Kf5. 1.Rd3? h1D 2.Lb7 Da1+ 3.Re5+ Kf5.

ii) 1.-Kxf5 2.Rd3 (uhkaa 3.Lc8+ ja ikuinen shakki) Kg4 (2.-Ke6 3.Rg5+ Kd7 4.Rf2) 3.Lb7 h1D 4.Rf2+ Rxf2 5.Lxh1 Rxh1 6.Kg7 Kxh4 7.Kg6 Rg3 8.Rf6. Tai 1.-Kf7 2.Lb7 h1D 3.Ld5+ Ke8 4.f6 Da1 5.Rc2 eikä ainakaan valkean ole vaikea tehdä tasapeliä.

iii) Musta ratsu houkutellessaan kauas ruudusta d6. 2.Rc6? h1D 3.Re5 Rd6 4.Rf6 Dxh4.

iv) 7.Lc8? Dc7.

ITSEMATIT JA SATUSHAKKI - *SELFMATES AND FAIRIES*

Joose Norri, Meritullinkatu 7 A 13, 00170 Helsinki (joose_norri@hotmail.com)

Tuomarit - *Judges*: i#/#2004-2005: **Johan Beije**; satutehtävät/*fairies* 2005: **NN**

Kolmen itsematin jälkeen tulevassa pinsiirtoisessa itsematissa mustan on aina tehtävä geometrisesti pinsin siirtonsa mitattuna lähtöruudun keskipisteestä tuloaruuden keskipisteeseen. Heinäsirkka siirtyy daamin linjoilla ensimmäisen oman tai vieraan nappulan jälkeeseen ruutuun, jolla mahdollisesti oleva vihollisnappula tulee lyödyksi (jos siinä on oma, on siirto mahdollinen). Kuninkaallinen heinäsirkka on kuningas, joka siirtyy ainoastaan heinäsirkan tavoin.

Sarjasiirtoisessa apumatissa musta tekee ensin vaatimuksen määrän siirtoja ja sitten valkea ainoallaan matin; musta saa shakata vasta viimeisellä siirrollaan. Kenguru on heinäsirkan sukulainen; se tarvitsee kaksi pukkinappulaa, joiden ei tarvitse olla vierekkäin, ja siirtyy jälkimmäistä seuraavaan ruutuun. Verrattuna Mäntän viimeaikaisiin ensipainoksiin palstalla on tämä tehtävä varmasti höyhenenkeveä ratkaista. Kirkessä lyödyt nappulat syntyvät lyöntisiirron osana pelin alkuruudulle, sotilaat lyöntilinjoiilleen ja tornit, ratsut ja lähetit lyöntiruudun värisille ruuduille.

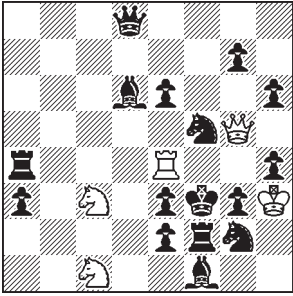
Kaksisiirtoisista jälkimmäisen kulkusirkat siirtyvät vain lyöden. Ne siirtyvät daamin linjoilla ensimmäisen vastapuolen nappulan jälkeiseen ruutuun, jonka täytyy olla tyhjä, ja lyövät silloin pukkinappulan. Näin kuvioaseman musta ratsu on kiinnitetty niin kauan kuin c5 on tyhjä. Molemmissa tehtävissä temaattiset houkutukset ovat oleellisia, joten niiden etsimiseen kannattaa käyttää aikaa.

Andernachshakissa nappulat kuninkaita lukuunottamatta vaihtavat lyödessään väriä. Lyöty poistuu normaalisti laudalta. Huomatkaa vaihdelmat.

Apumatissa normaalisti musta alkaa ja auttaa tekemään itsestään patin, tässä kuitenkin valkea alkaa, kuten puolikassiiirtoisuus osoittaa. Kokonaispidempiirtoisessa jokaisen siirron on oltava geometrisesti pidempi kuin edellisen, mikä siis koskee molempia: valkea alkaa, musta vastaa sitä pidemmällä, valkea sitten sitä pidemmällä jne. Ehto pätee loppuun asti, joten satumatit ja -patit ovat mahdollisia.

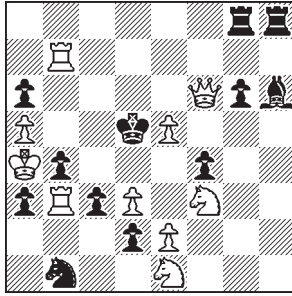
To our foreign readers: *Selfmates 2826-2828; Maximum selfmate 2829; Helpmate with grasshoppers 2830; Selfmate with royal grasshoppers 2831; Serieshelpmate with kangaroos 2832; Serieshelpmate with circe 2833; 2# with circe 2834; 2# with locusts 2835; Helpmate with Andernach 2836; Helpstalemate. 2837 Each move must be geometrically longer than the immediately preceding move (Gesamtlängenzüger).*

2826. Frank Richter
DEU

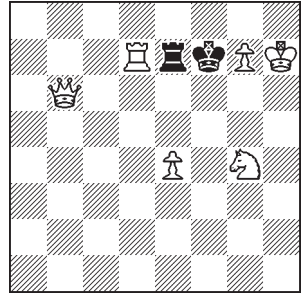
i#2 5+16

2827. Hannu Sokka
Turku

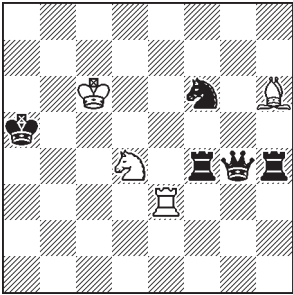
i#4 h 10+12

2828. Andrei Selivanov
RUS

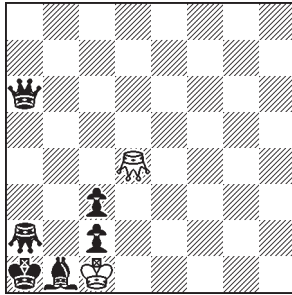
i#12 6+2

2829. Stefano Galletti
ITA

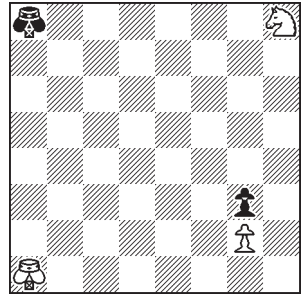
i#3 pisinsiirtoinen 4+5

2830. C.J. Feather
GBR

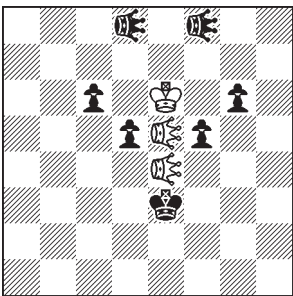
a#6 2.1... 2+6
heinäsirkat

2831. Neal Turner
Helsinki
Omistus: Henry Tanner 50

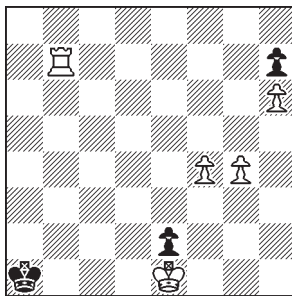
i#10 3+2
kuninkaalliset heinäsirkat

2832. Teppo Mänttä
Pori

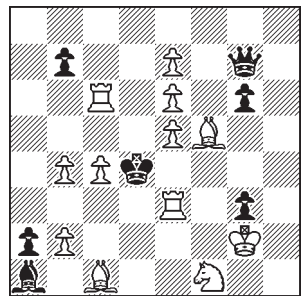
sa#12 kengurut 3+7

2833. Zoltán Laborczi
HUN

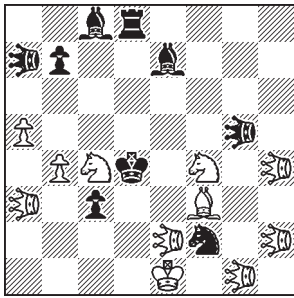
sa#27 kirke 5+3

2834. Unto Heinonen
Helsinki

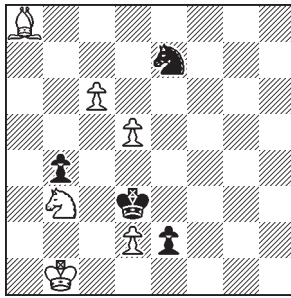
2# hhh 12+7
kirke

2835. Franz Pacht
DEU

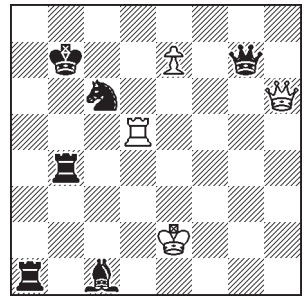
2# hhh 11+9
kulkusirkat

2836. Unto Heinonen
Helsinki

a#2* b) mse2→c4 6+4
andernachshakki

2837. Hannu Sokka
Turku

a=7½ 4+6
kokonaispidempisiirtoinen

ITSEMATTI-JA SATUSHAKKIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 6/2004

2754. Sokka *1.-Lxd3/Rxd3 2.De4+/De5+. 1.Df8? (2.Td4+) L/Rxd3 2.Dxb4+, mutta 1.-Txh4! 1.Dd7! (2.Td4+) Lxd3/Rxd3 2.Df5+/Dxc7+. Matinmuutoksissa harmitanee houkutuksen epäerottelevuus (JN). Kauniit matinmuutokset ja kaksisiirtoiseksi vaikeahko (AH). Tuhottomasti nappulaa oikealla, mutta kiva kokonaisuus esipeleinen (OV).

2755. Kostadinov 1.Kf1! (2.Rb3+ Kxf3 3.Rxd2+Lxd2#)d1L2.Te3+Lxe3 3.f3+Lxf3#; 1.-d1R2.Rg4+Lf4 3.Te3+Rxe3#. Transformations of black battery (laatija). Vähästä materiaalista saatu sangen vaikea tehtävä (AH).

2756. Iwanow a) 1.Tc1+! Kxb3 2.Dc2+ Ka3 3.Dxa2+ Dxa2# b) 1.b4+! Db3 2.b5 Dxa3 3.Tc4+ Kb3 4.Dxa2+ Dxa2# c) 1.Dxe3+! Kc2 2.Dd2+ Kxb3 3.Tb4+ Ka3 4.Dc3+ Db3 5.Tf4 Dxc3#. Hauska mansubi-tyyppinen tehtävä, johon saatu pari hiljaistakin siirtoa (AH)!

2757. Garoufalidis a) 1.a8T+! Kxb7 (1.-Kb6 2.b8D+ Kc6 3.d8R+ Kd7 4.Dc8+ Ke7 5.f8L+ Ke8 6.Te5+ Kf8 7.Te8+ Kxe8 8.De6+ Kf8 9.Rc6+ Tb8 10.Dg8+ Dxc8#) 2.c8D+ Kb6 3.Da6+ Kc7 4.d8L+ Kd7 5.f8R+ Ke8 6.Te5+ dxe5 (6.-Kxf8 7.Dxd6+ Kf7 8.De6+ Kf8 9.Lc7+ 10.Dg8+, tai 6.-Kf7 7.Dc4+ vastaavasti) 7.Dg6+ Kxf8 8.Lxa5+ Ke7 (8.-Tb8 9.Txb8+ Ke7 10.Tb7+ 11.Dg8+) 9.Ta7+ Kf8 10.Lb4+ Txb4 11.Dg8+ Dxc8#. b) 1.a8D+! Kb6 2.b8T+ Kxc7 3.d8L+ Kd7 4.f8R+ Ke8

5.Te5+ Kxf8 (5.-Kf7 6.Dd5+ 7.Lc7+ 8.Dg8+, tai 5.-dxe5 6.Dc6 7.Df6 8.De6 9.Lf6 10.Le7 11.Lxd8 12.Lf6 13.Dg8+) 6.Lb6+ Kf7 7.Tf8+ Kg6 8.De4+ Kh6 9.Df4+ Kg6 10.Tg5+ Kh6 11.Tg3+ Kh5 12.Dg4+ Kh6 13.Th3+ Txh3 14.Dg6+ Kxc7#. Täyskorotukset TDLR ja DTLR (ja vielä TDRL, jos a):n lyhytmuunnelma lasketaan), ja valkean peli on täysin erilaista eri muodoissa (laatija).

2758. Spinelli 1.La1! Kxa1 2.Kb3 b4 3.Tf3 (3.Td3/g3/h3?) b5 4.Tf7 b6 5.Tc7 Hb8 6.Tc5 bxc5 7.Lc2 c4#. Vanhuus ei tule yksinään. Ratkaisin erehdyksessä pisin siirtoisena ja se onnistui jo kuudessa siirrossa. Kun sitten näin oikean ratkaisun en voinut olla ihastelematta tehtävää (OH).

2759. Pitkänen 1.Ke4! Dh7 2.Kf5 Dxd1 3.g7+ Kxg7 4.Dg1+ Tg3 5.Da1+ Dxa1 6.Le4 Df6#. Hirveen työläs. Kuriositeetit 4-nurkkaan häpeämään (HS)!

2760. Mänttä a) 1.Hg3! Hbg2 2.Hce3 Hbf2 3.Hc3 Hb2 4.Hh3 Ha2 5.Hf1 Hh2 6.Hg1 Hb2 7.Ha1 (He3?) Hf2 8.Hc4 Hd5# b) 1.Ha7 Hg2 2.Hf7 Hg1 3.Hg7 Ha7 4.Hf5 Hh7 5.Hg1 Hb2 6.Hc2+ Kxc2 7.Hb1 (Hb3?) Hxb1 8.Ha7 Hb7#. A-muodossa nappulat pakautuvat laudan alaosaan ja pelataan altaassa tilassa. B-muodossa otetaan isompi tila hallintaan ja tehdään näyttäviä siirtoja. A-muodon 7.Ha1! on tekeleeni kohokohdia, varsinkin kun b-muodossa on samantyyppinen siirto 7.Hb1! Kaivetaan vielä a-muodosta pieni yksityiskohta. Mustalla on

7. siirrossa valittavana kaksi saman pituis-
ta siirtoa. Näistä Hc2 ei käy itseshakin takia.
Paradoksaalista, että tässä on vertailtava-
na heinäsirkan kaksi lyhintä siirtoa. A-muo-
dossa vHd3 toimii pukkinappulana, mutta
ei siirry kertaakaan, ja tuli todistettua, että
kyseinen H ei ole vesseli, nimenomaan
heinäsirkkaominaisuus esti mustan puo-
lustuksen (laayija). Tuntuu toivottomalta
edes yrittää (OH). Ei ihmisen ratkaistavak-
si. Komea asemalöytö Tepolta (HS)!! Oli-
han vaikea (HK), ainoa ratkaisija.

2761. Sokka 1.Th7 2.Te7 3.Te5 4.Lg7
5.Kf8 6.Te8+ lxx7#; 1.Rf6 2.Lg7 3.0-0 4.Te8
5.Kf8 6.Rg8+ hxx7#; 1.Re7 2.Rf5 3.Rd4
4.Lg7 5.0-0 6.Lh8 h7#.

2762. Lindstedt 1.Rd2 2.Rxf3 3.Kd4
4.Kc3 5.Rd4 6.Rxd7 7.Rc5+ Txc5#. HS huoma-
uttaa kevennyksestä vsa4=ms ja -mLe6
ja ehdottaa lisäksi seuraavaa muotoa: Kc5
Te7 Re5 sb3 g6 h7 - Ka6 Tg5 h2 Lg7 Rb6
f3 sa5 d2 d7 e4, si#11, 1.h8R 2.Rf7 3.Rd6
4.Rc4 5.Rxd2... Kevennyksessä täytyy kui-
tenkin huomata, että nyt valkealla ratsulla
on kaksi syytä mennä d4:ään (JN).

2763. Foster a) 1.g6 2.Rg5 3.h7 4.h8D
5.Dh6 6.Kh7 7.Lg8 8.Rf7 9.Rh8 10.Tf7
11.Dg7 12.h6 = b) 1.Kh8 2.Lg8 3.f7 4.Rf6
5.Th7 6.Lg7 7.f7T 8.Tf7 9.Lf8 10.Thg7
11.Rh7 12.f6 =. Huipunhyvä (HK). Aikani
näperreltyäni sanoin itselleni, että "älä Olli
luovuta, olisi häpeällistä kutsua naapurin
pikkupoika avukseksi", ja onnistuihan se
sitten (OH).

2764. Ylijoki 1.cxd2 Oc2 2.d1L Oe4 3.Lc2
Og2# ja 1.b2+ Kxa2 2.bxc1L Oe3 3.Kh1
Og1#. Zilahi (laatija). Mitenköhän 1. rivin
sotilaat liikkuvat shakkipelissä? Tapaus-
ja laatijakohtaisesti, on minulle sanottu, ja
tässä sitten tällainen tapaus ja laatija (OH).
Mutta edellinen Kodex-tulkinta mainitsee,
että perusriville joutunut sotilas on liikunta-
ja vaikutuskyvytön (HS)!! Asiasta löytyy eri
lähteistä eri näkemyksiä, "arvovaltaisim-
pien" mukaan Markon tehtävä on korrekti.
Laatijat, laatikaa niin, ettei kysymys ole olen-
nainen (JN)! Koska orvon (ja ystävän) liik-
kumisesta on ollut epäselvyyttä ratkaisijoi-
den keskuudessa, on syytä ehkä esittää
muutama seikka. Aluksi on huomattava,
että esimerkiksi tehtävä 2764 ei ole "shak-
kipeliä", se ei ole itse asiassa peliä lain-

kaan, vaan satushakkitehtävä, jonka idean
toteuttamiseksi on käytetty shakkilautaa ja
satushakkinappuloiden lisäksi joitakin shak-
kipelistä tuttuja nappuloita. Mitä orvon ja
ystävän määritelmiin ST-lehdissä 6/2003 ja
6/2004 tulee, ne olivat ns. suppeata laatua.
Toisaalta esimerkiksi Ylikarjalan *Satusha-
kin sanakirja* on vielä lyhytsanaisempi. Mitä
esimerkiksi orvon määritelmään sitten olisi
tullut lisätä? Tärkeää on ymmärtää, että vaika
orpo saakin sitä uhkaavan nappulan siirto-
ja lyöntimahdollisuudet, ei se kuitenkaan
muutu samaksi nappulaksi kuin sitä uhkaava
nappula. Tämän vuoksi nappuloiden keksi-
jä David Brown ei salli orvolla tai ystävällä
tehtävän seuraavia shakin erikoissiirtoja:
linnoitus, korotus tai ohestalyönti. Tämän
kanssa täysin loogista siis on, että tässä
tehtävässä 1. rivillä oleva valkea orpo siirtyy
1.cxd2:n jälkeen Oc2. Sitä vastoin erikoinen
poikkeama kuitenkin on, että asetelmassa
vOc6-msb7 valkea orpo ei pystykään teke-
mään kaksoisaskelta! Monien satushakki-
nappuloiden liikkumisesta on erimielisyyk-
siä eikä niihin vastauksia ainakaan koodek-
sia tutkimalla löydy (MY).

2765. Loustau 1.TLf8! (A) sp. g3 2.TLa6#
(B); 1.TLa6! (B) sp. g3 2.LLg1# (C); 1.LLg1!
(C) sp. g3 2.TLf8# (A). Ceriani theme, with
only 10 units and fairy units of the same
family (laatija). Ruusuleijonan ja kuninkaan
välissä on neljä nappulaa (d1-f2-g4-f6-d7-
b6-a4-b2), joista kolmen poistuttua on päällä
shakki. Valkea siirtää yhtä alkusiirrossaan,
mustan on pakko siirtää toista, ja alkusiir-
ron seurauksena on enää yksi pukki paikal-
laan, joten valkealla on vain yksi mattisiirto.
Valkean nappuloilla on vain yksi laillinen
toloruutu eikä niillä ole tehtäviä siellä. Yk-
sinkertaisen nerokasta vai toivottoman kaa-
vamaista? Ja onko tämä shakkitehtävä?
(JN)

2766. Heinonen 1.Leb4! Ha3 2.Leb5
Hh3 3.Ve5 Hc8 4.Pf7 Hc1 5.Vg7 Hh6
6.Lea6+ Hxa6 7.Pb8 Hf1 8.Pg8 Hf8#. The
first "Bethlehem star" without maximummer
(laatija). Ja lähes ilman shakkeja, vain siir-
topakolla, aika maagista. Mutta valitetta-
vasti ennakkotarkastus kompuroi tässä:
1.Pb8 Ha8 2.Led4 Hc8 3.Pg7 Ha8 (3.-Hc1
4.Pg8 Hh6 5.Eg1Hf8#) 4.Lea7+ Ha6 5.Lef7
Hf1 6.Pg8 Hf8#.

RATKAISUPISTEET		ST 6/2004: 2726-2766					
	#	+=	a#	i#, satu	6/04	2004	YHT
Ratkaisija	15	20	51	60	146	389	
Antero Harju	10	2	46	9	67	232	4692
Olli Heimo		6		38	44	90	4142
Arto Heimonen	15	12	49	10	86	296	531
Unto Heinonen			51		51	184	3692
Erkki Helminen	9		23		32	137	1679
Yrjö Hiltunen			44		44	171	3957
Hannu Kettunen	15	5	46	50	116	339	5649
Romuald Lazowski			51		51	282	1229
Petteri Paronen	9		27		36	163	503
Hannu Sokka	15		51	33	99	266	2918
Carl-Erik Spåre			45		45	66	678
Kari Valtonen			51		51	75	257
Pentti Vähämäki			33		33	164	3853
Olli Välikangas				6	6	20	2601

Lisäksi Hannu Sokalle 12 pistettä ST 4-5/2004:n ja Romuald Lazowskille 25 pistettä ST 3 ja 4-5/2004:n mattitehtävistä. Nämä on lisätty yhteispisteisiin.

ST:N RATKAISIJOLLE / DEAR SOLVERS

ST-lehden ensipainosten ratkaisijat saavat jokaisesta 500 pisteen ylityksestä pienehkön tehtäväopuksen. Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite Vanha Hämeen kyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).

Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact our librarian: Neal Turner (address above).

Nelinurkkaprojekti XI

The Four Corner Project XI

Nelinurkkaprojekti jatkuu. Tällä kertaa mukana on uusi 4-n-laatiija Italiasta. Jos ensimmäinen nelinurkkatehtäväsi on vielä laatimatta, niin mikäpä estää aloittamasta nyt?

Palstan 21 tehtävästä "puhtaita" nelinurkkatehtäviä on 5, loput 16 ovat 4-n-ekstroja, eli 5-8-nappulaisia. Mukana on vaihteeksi yksi lopputehtäväkin.

Satuerikoisuudet on selitetty alla, mutta todettakoon tehtävän 11 lisäehdosta, että

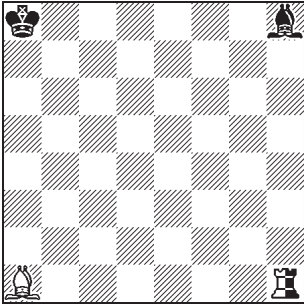
päämääränä on siis ihannematti (ks. määritelmä), tavallisia (ei-ihanne-) matteja syntyy nopeammin.

Lähetätkää nelinurkka(ekstra)tehtävänne osoitteeseen: **Henry Tanner, Laivalahdenkaari 9 B 37, 00810 Helsinki** tai sähköpostilla: **henry.tanner@mbnet.fi**.

Foreign readers

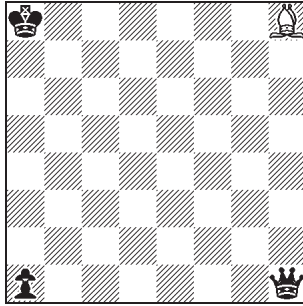
See p. 111 for explanations of stipulations, fairy conditions etc.

1. Enzo Minerva
Lesa – ITA

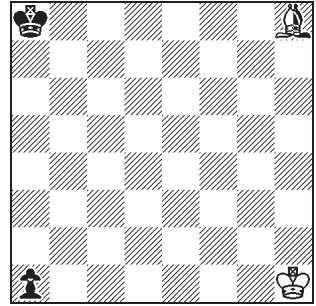
a#2 1 + 2 + 1
Einstein-shakki
vartiosotilasshakki

2. Enzo Minerva
Lesa – ITA

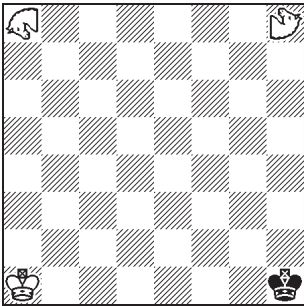
a#3 1 + 3
Einstein-shakki
vartiosotilasshakki

3. Henry Tanner
Helsinki

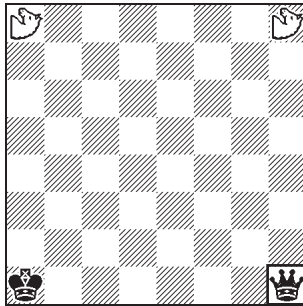
a#4 1 + 2 + 1
Einstein-shakki
vartiosotilasshakki

4. Henry Tanner

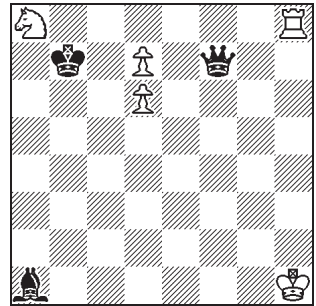
sa#12 PWC 3 + 1
v. gnu a8
v. biisoni h8

5. Henry Tanner

sa#27 PWC 2 + 2
pisisiirtoinen
v. biisonit a8, h8
m. D-kameleontti h1

6. Jorma Pitkänen
Lahti

sa#12 PWC 5 + 3

Satuehdot, -nappulat ym.

biisoni = kamelin ja seepran yhdistelmänappula eli 1,3- & 2,3-juoksija; tehtävän 4 alkuasemassa biisoni h8 voisi siirtyä ruutuihin e6, e7, f5 ja g5

Einstein-shakki = siirtyvä nappula, joka ei lyö, menettää siirryttyään voimaansa sarjassa D-T-L-R-s (s, joka ei lyö, pysyy sotilaana); lyönnin suorittava nappula voimistuu sarjassa s-R-L-T-D (lyövä D pysyy D:nä); satuehto ei koske kuninkaita; sotilaat eivät voi korottaa perinteisesti; peräville joutunut sotilas (ms 1. rivillä) on liikumatton; omalla alarivillä oleva s (ms 8.

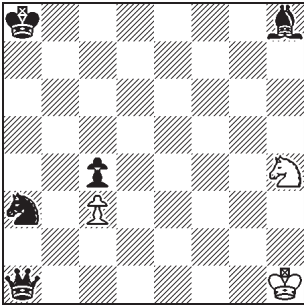
rivillä) voi ottaa tavallisen, kaksois- tai kolmoisaskelen (ja voi tulla ohestalyödyksi); linnoituksen jälkeen T muuttuu L:ksi

gnu = ratsun (1,2-juoksija) ja kamelin (1,3-juoksija) yhdistelmänappula; tehtävän 4 gnu a8 voi siirtyä ruutuihin b5, b6, c7 ja d7

heinäsirkka = liikkuu (ja lyö) D:n linjoilla olevan nappulan takaiseen ruutuun; symboli: ylösalainen D

ihannematti = tehtävässä 11 mattiasemaa koskeva lisäehto: kukin mK:n ympärystyruutu sekä mattiruutu on otettu vain yhdellä tavalla ja kaikki nappulat (myös vK) osallistuvat matin tekoon

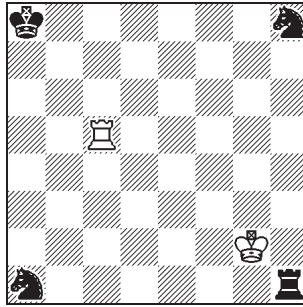
7. Jorma Pitkänen

a#6½

3 + 5

8. Jorma Pitkänen

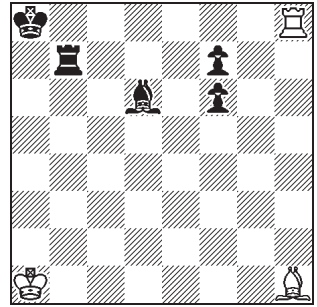

a#7

2 + 4

v. lyhinsiirtoinen
m. pisinsiirtoinen

9. Jorma Pitkänen

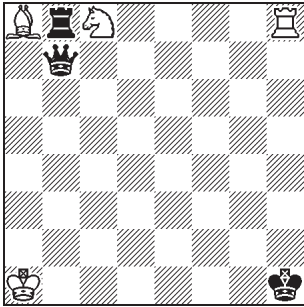

a#7

3 + 5

v. lyhinsiirtoinen
m. pisinsiirtoinen

10. Jorma Pitkänen

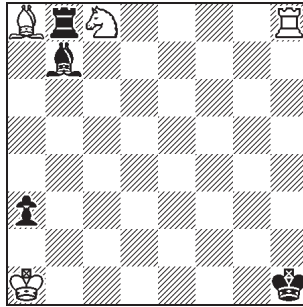

a#9

4 + 3

v. lyhinsiirtoinen
m. pisinsiirtoinen

11. Jorma Pitkänen

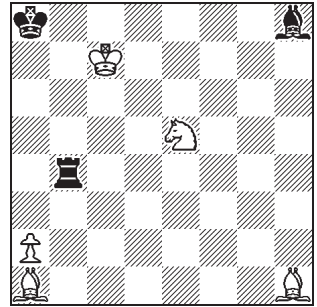

a#11

ihanne-# 4 + 4

v. lyhinsiirtoinen
m. pisinsiirtoinen

12. Jorma Pitkänen

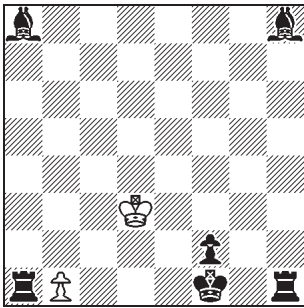

a#13

5 + 3

v. lyhinsiirtoinen
m. pisinsiirtoinen

13. Ilpo Mahrberg
Espoo

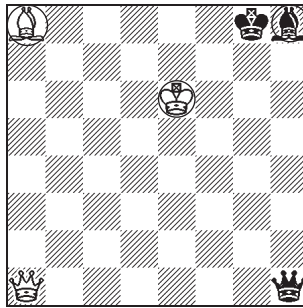
a#4

3.1...

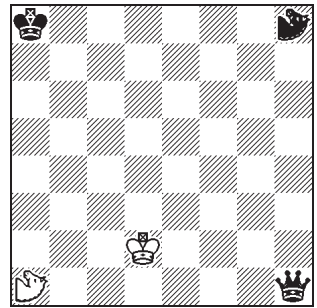
2 + 6

Einstein-shakki

14. Henry Tanner

15. Henry Tanner

i#7

pisinsiirtoinen 2 + 3
v. ja m. biisoni

imitaattori = neutraali nappula, joka varjon omaisesti jäljittelee siirtyvän nappulan siirron pituutta ja suuntaa; imitaattori ei voi joutua miehityllyle ruudulle eikä laudan reunojen yli eikä se voi kulkea miehityllyen ruudun kautta; se ei voi shakata eikä lyödä eikä joutua itse lyödyksi; imitaattorin liike on osa toisten nappuloiden siirtoa, ei itsenäinen siirto

kameleontti muuttaa välittömästi siirtymään muotoa sarjassa -R-L-T-D-R-

kiittäjät (kuten L, T ja D) ovat linjanappuloita; aitori eli linjaratsu on linjanappula, jonka linja koostuu perättäisistä samansuuntaisista ratsunloikista; vastaavasti moakiittäjän siirtolinjat ovat perättäisiä samansuuntaisia moanloikkia

Liisa-shakissa (*Alice Chess*) pelataan kahdella laudalla, A ja B. Siirrot tehdään aina laudalta toiselle; siirron on oltava laillinen sillä laudalla, jolla se tehdään. Lyönti suoritetaan sillä laudalla, jolla lyövä ja lyötävä nappula ovat; vastustajan miehittämälle toisen laudan ruudulle ei siis voi siirtyä.

lyhinsiirtoinen eli minimummeri = sen, jota tämä lisäehto koskee, on tehtävä geometrisesti lyhimmat lailliset siirrot

mao ja moa = mao eli kiinalainen ratsu siirtyy muutoin kuin tavallinen ratsu, mutta ensin suoraan, sitten vinosti; moa taas siirtyy ensin vinosti sitten suoraan; moan reitin katkaisee nappula, joka sijaitsee moan viereisessä viistoruudussa; asemassa valkea moa a1, musta Kc2, musta Tb2 torni on kiinnitetty

moakiittäjä pystyy tekemään perättäisiä, samansuuntaisia moanloikkia; ks. yllä moa ja kiittäjät

neutraalit nappulat kuuluvat yhtä aikaa sekä valkealle että mustalle, joten molemmat voivat siirtää niitä siirtovuorollaan; normaalit nappulat voivat lyödä neutraaleja, neutraalit voivat lyödä toisiaan ja vastapuolen ei-neutraaleja nappuloita

pisinsiirtoinen eli maksimummeri = mustan täytyy tehdä pisin laillinen siirtonsa mitattuna lähtöruudun keskipisteestä tulo-ruudun keskipisteeseen; mustan shakit ovat normaaleja, eli myös pisintä siirtoa lyhyemmät siirrot shakkaavat

PWC = **paikanvaihtokirke** = lyövä ja

lyöty nappula vaihtavat paikkaa

sarjasiirtoiset = siirtovuorossa oleva tekee vaatimuksen osoittaman määrän siirtoja perättäin; ns. suorassa s-matissa (s#n, tehtävät 17 ja 18) vain valkea siirtää; s-apumatissa (sa#) mustan siirtosarjan jälkeen valkea tekee ainoalla siirroltaan matin; vain siirtosarjan viimeinen siirto saa olla shakki

tuke (*block*) = nappula, joka ei siirry ja jota ei voi lyödä

vartiosotilasshakki (*echecs sentinel*) = upseeri jättää siirtyessään jälkeensä lähtöruudulle omanvärisansä sotilaan; sotilaita voi syntyä vain riveille 2-7, eikä kummallakaan (valkealla/mustalla) voi olla laudalla yhtä aikaa enempää kuin 8 sotilasta; kun neutraali upseeri liikkuu valkean siirtovuorolla, lähtöruutuun syntyy vs, kun mustan siirtovuorolla, ms

Ratkaisut:

1. EM 1.nTg1nL nLa7nR 2.nRc6ns (+msa7) Lxh8T# ja 1.Kb7 nTg1nL 2.Ka8 (+msb7) Lxh8T#

2. EM 1.Db7T Lxa1T 2.Ta7L (+msb7) Ta5L 3.Lb8R (+msa7) Lc7R (+vsa5)# ja 1.Ka7 Lxa1T+ 2.Kb7 (+msa7) Txb1D+ 3.Ka8 (+msb7) Dh8T# Siirrot kaikista nurkista ja kaikkiin nurkkiin. *Moves from and to all corners.*

3. HT 1.Kb7 Kg2 2.Ka7 (+msb7) nLxa1nT+ 3.nTa6nL nLxb7nT+ (+vsa6) 4.Ka8 (+msa7) nTc7nL (+vsa7)#

4. HT 1.-6.Kb7 7.Kxa8 (Gb7) 8.Ka7 9.Kb6 10.Kxb7 (Gb6) 11.Kc7 12.Kd8 Bf5#

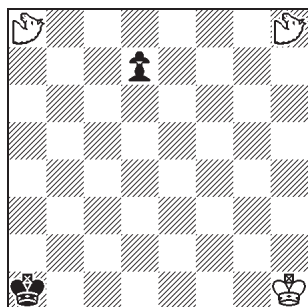
5. HT 1.Dxa8R (Bh1) 2.Rc7L 3.Lh2T Ta2D 5.Dg8R 6.Rf6L 7.Lb2T 8.Th2D 9.Db8R 10.Rc6L 11.Lxh1T (Bc6) 12.Txb8D (Bh1) 13.Db2R 14.Rc4L 15.Lg8T 16.Tg1D 17.Da7R 18.Rxc6L (Ba7) 19.Lxh1T (Bc6) 20.Th8D 21.Db2R 22.Ra4L 23.Ld1T 24.Td8D 25.Dd1R 26.Re3L 27.Lxa7T (Be3) Bd3#

6. JPI 1.d8R+ Kxa8 2.Rxf7+ Lxh8 3.Rxh8 Kb7 4.Rf7 Kc6 5.Kg2 Kd7 6.Kf3 Ke6 7.Ke4 Kxf7 8.Kd5 Kf8! 9.Kc6! Ke8 10.Kc7 voittaa.

7. JPI 1.-Kg2 2.Db1 Rf5 3.Db4 cxb4 4.Le5 b5 5.Lb8 b6 6.Rb5 Rd6 7.Ra7 b7#

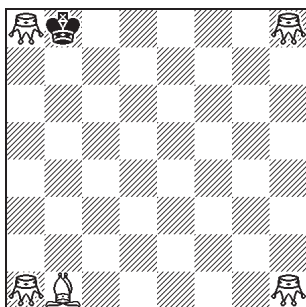
8. JPI 1.Th7 Tb5 2.Ta7 Ta5 3.Rb3 Ta6

16. Henry Tanner

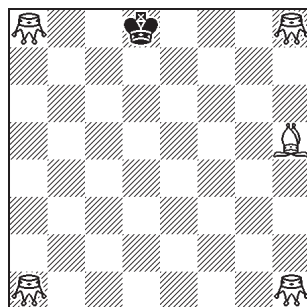
sa#11 PWC 3 + 2
 valkeat biisonit
 b) m. moakiittäjä d7 sa#10
 c) tuke d7 sa#15

17. Henry Tanner

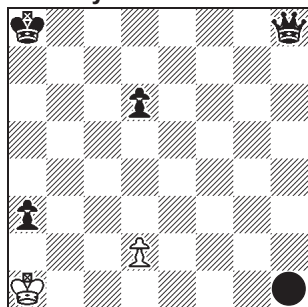
s#9 5 + 1
 valkeat heinäsiirkat

18. Henry Tanner

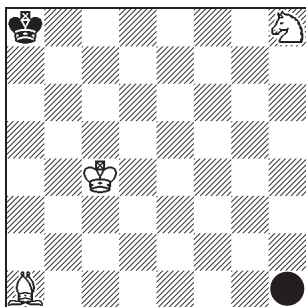
s#10 5 + 1
 valkeat heinäsiirkat

19. Michael Grushko Kiryat Bialik – ISR

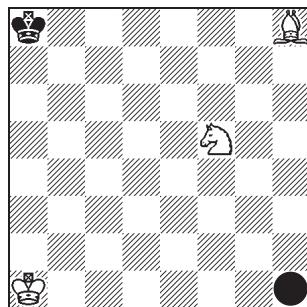
i#7 2 + 4 + 1
 pisinsiirtoinen
 imitaattori h1

20. Henry Tanner

i#10 3 + 1 + 1
 pisinsiirtoinen
 imitaattori h1

21. Henry Tanner

i#11 3 + 1 + 1
 pisinsiirtoinen
 imitaattori h1

4.Ra5 Tb6 5.Th7 Tc6 6.Ta7 Tc7 7.Rb7 Tc8#

9. JPI 1.Lb8 Ka2 2.f5 Ka3 3.f4! (ei 3.f6?)
 Ka4 4.f5 Th7 5.Le5 Ka5 6.La1 Ka6 7.Lh8
 Txb8# Houkutus: 1.Lf8 Ka2 2.f5 Th7 3.La3
 Kxa3 4.f6 Ka4 5.f4 Ka5 6.f5 Ka6 7. ? Th8#
 Myös alkusiirtojen 1.Lb8 Ka2 2.f5 Ka3 3.f4
 Ka4 jälkeen voitaisiin yrittää mL:n tuomis-
 ta a1:een: 4.f6? Th7 5.Le5 Ka5 6.La1 Ka6,
 mutta mL joutuu palaamaan e5:een, jol-
 loin Th8+ ei enää ole matti. Tehtävästä voi
 esittää version (HT): mLd6 -> c7, msf7 -
 > e2, -msf6, jolloin alku menee: 1.Lb8 2.e1-
 R 3.Rd3! 4.Rf4 Th7 5.Le5 jne.; houkutus
 3.Rg2?; yksi nappula säästyy, mutta tehtä-

västä katoaa tuo tempon puutteeseen pe-
 rustuva houkutus.

10. JPI 1.Kg2 Tg8+ 2.Kf3 Tf8+ 3.Ke4
 Te8+ 4.Kd5 Ka2 5.Kc6 a3 6.Kd5 Ka4 7.Kc6
 Ka5 8.Dxa8+ Ra7+ 9. Kb7 Te7#

11. JPI 1.Kg2 Tg8+ 2.Kf3 Tf8+ 3.Ke4
 Te8+ 4.Kd5 Te7 5.Kc6 Te6+ 6.Kb5 Te5+
 7.Ld5 Te4 8.La2 Kxa2 9.Tb6 Kxa3 10.Th6
 Kb3 11.Ta6 Te5#

12. JPI 1.Tb7+ Kc6 2.Th7 a3 3.Ta7 a4
 4.Th7 a5 5.Ta7 Kb6+ 6.Tb7+ Ka6 7.Lxe5
 Lb2 8.Lh2 Lg2 9.-11.Lb8 Ld5 12.Lh2 Lc6
 13.Lb8 Lxb7#

13. IM 1.Th7L+ Ke3 2.Lc2R+ bxc2R

3.Ld4R Rxd4L 4.Ke1 Lxa1T#; 1.Ta4L Kd2
2.Lc2R bxc2R 3.Ld4R Rxd4L 4.Tg1L
Le3R#; 1.Ta2L bxa2R 2.Lc3R Rxc3L
3.Th8L Lxh8T 4.Lh1R Txh1D#. Matit kol-
mella eri upseerilla.

14. HT 1.Df6! (B) Db7 (B) 2.Ke5 (A) Dh1
(A) 3.Ld5+ (A) Dxd5 (B) 4.Df4 (A) La1 (A)#
Mattiasemassa ei 5.Dd4??., koska vD siir-
tyisi B-laudalle; toisaalta A-laudan vK ei voi
lyödä B-laudan Dd5:tä.

15. HT 1.Kc3 Db7 2.Bd2 Dh1 3.Bc5+
Kb7 4.Bf3 Da1+ 5.Kb4 Dg7 6.Be6+ Bxe6+
7.Ka5 Da1#

16. HT a) 1.-5.d1B 6.Ba2 7.Bc5 8.Bxa8
(Bc5) 9.Bb5 10.Be7 11.Bxh8 (Be7) Bc4# b)
1.Mkf3 2.Mkb5 3.Mkxh8 (Bb5) 4.Mke2
5.Mkd4 6.Mkxb5 (Mkd4) 7.Mkc7 8.Mkxa8
(Bc7) 9.Mkc4 10.Mkb2 Bb4# Huom! Jos
d7:ssä on joko musta aitari tai maokiittäjä,
tehtävässä on sivuratkaisuja. c) 1.-6.Kg7
7.Kxh8 (Bg7) 8.Kh7 9.Kg6 10.Kxg7 (Bg6)
11.Kh6 12.Kh5 13.Kxg6 (Bh5) 15.Ke8 Bc5#

17. HT 1.Hc1 2.Lh7 3.Hh6 4.Le4 5.Lb7
6.Hc6 7.Hc7 8.Hc5 9.Hb6#

18. HT 1.Hh4 2.Lf3 3.He4 4.Hd4 5.He5
6.He6 7.Lc6 8.Hd5 9.Hd6 10.Ld7#. Heinäsir-
kat kerääntyvät nurkista neliöön d5-d6-e6-
e5.

19. MG 1. d3 (Ih2) Db8 (Ib2) 2.Ka2 (Ib3)
Db6 (Ib1) 3.Kb3 (Ic2) Db8 (Ic4) 4.Kc4 (Id5)
Df8 (Ih5) 5.Kb5 (Ig6) Df3 (Ig1) 6.Kc5 (Ih1)
Qb7 (Id5) 7.Kd4 (Ie4) De4 (Ih1)#

20. HT 1.Kb5 (Ig2) Kb7 (Ih1) 2.Ka5 (Ig1)
Ka8 (If2) 3.Rf7 (Id1) Kb8 (Ie1) 4.Lc3 (Ig3)
Ka7 (If2) 5.Lb4 (Ie3) Kb8 (If4) 6.Ld6+ (Ih6)
Ka7 (Ig5) 7.Lb8+ (Ie7) Kxb8 (If8) 8.Rh6
(Ih7) Ka7 (Ig6) 9.Kb6+ (Ih7) Ka8 (Ih8)
10.Ka6 (Ig8) Kb7 (Ih7)#; 4...Kc7 (Ih2) 5.Lb4
(Ig3) Kb8 (If4) 6.Ld6+ (Ih6) jne.; 2...Kc8
(Ih2) 3.Rf7 (If1) Kb8 (Ie1) 4.Lc3 (Ig3) jne.

21. HT 1.Ka2 (Ih2) Ka7 (Ih1) 2.Ka3 (Ih2)
Ka8 (Ih3) 3.Ka4 (Ih4) Ka7 (Ih3) 4.Ka5 (Ih4)
Ka8 (Ih5) 5.Ld4 (Id1) Kb8 (Ie1) 6.Ka6 (Ie2)
Kc7 (If1) 7.Ka7 (If2) Kd8 (Ig3) 8.Ka8 (Ig4)
Kc7 (If3) 9.Re3 (Ie1) Kd8 (If2) 10.Rg2 (Ih1)
Kc8 (Ig1) 11.Le5 (Ih2) Kb7(Ig1)#; 2...Ka6
(Ih1) 3.Ka4 (Ih2) Ka7 (Ih3) jne.

Notes for foreign readers

Welcome our new four-corner compos-
ers, **Enzo Minerva** and **Michael Grus-
hko!** Other foreign composers are wel-
come, too! Please send your contri-
butions to Henry Tanner, whose
address is in the beginning of this ar-
ticle. Note that for "four-corner extras"
the maximum amount of men is eight.

In problem **No. 11** there is an extra
condition: ideal mate; without it there
would be shorter solutions. In Alice
Chess two boards are used; in the
diagram of problem **No. 14** the circled
pieces are on the board B.

Pieces:

KDTLRs = **KDLSB** (in FIDE notation)

Abbreviations & some terms:

a# = helpmate

if# = selfmate

s = series-mover (not selfmate!)

sa# = series-helpmate

max. = maximummer

min. = minimummer

m. = musta = black

v. = valkea = white

n. = neutral

biisoni = bison

Einstein-shakki = Einstein Chess

gnu = gnu

heinäsirkka = grasshopper

ihannematti = idealmate

imitaattori = imitator

kameleontti = chameleon

Liisa-shakki = Alice Chess

lyhinsiirtoinen = minimummer

moakiittäjä = moarider

neutraalit = neutrals

pisinsiirtoinen = maximummer

PWC = Platzwechsel-Circe

sarjasiirtoiset = seriesmovers

tuke = block

vartiosotilasshakki = sentinelles

Summary

Jan Hannelius, the Honorary President of PCCC passed away on 7th of March 2005. He was internationally known for his PCCC presidency in 1974-1986. The title of International Judge was granted to him in 1957 and the title of International Master for Chess Composition in 1977. The number of his FIDE Album points is 46 and his composing career was exceptionally long: his debut problem was published in 1932 and the last problems during this year.

The Hannelius theme, named after Jan's 2# from *Die Schwalbe* in 1950, remains a popular theme especially among twomovers. He was the Honorary Member of the Finnish Chess Problem Society since 1985. Kauko Virtanen and Barry Barnes both recall their old friend, see pp. 56-57. 12 problems from a total output of more than a thousand problems are on the next two pages. In the next issue of ST we will publish several dedication problems for Jan.

The annual meeting of ST took place in the end of February. For our subscribers abroad it is useful to know that the subscription fee for abroad stays at 23 EUR also during this year. Please, remember to renew your subscriptions!

The Finnish Championship in solving was organised for the first time in WCSC format, during two days with six rounds. The tournament director Neal Turner had done excellent job in selecting appropriate problems, which were of high standard as works of art and at the same time offered challenging solving. Disappointingly, only nine solvers participated, though it was hoped that even solvers from abroad would have been interested. Also for most Finnish solvers the competition would have been the best way of experiencing the format of international solving competitions.

After a very close competition at the top, four solvers were separated by very small margins. Any of them could have won, this time Jorma Paavilainen was the luckiest one. See pp. 65-68 for results, problems and solutions.

The top results of the International Solving Competition are announced on p. 68.

Only three solvers scored maximum points, and it is a pleasure to see that Kari Karhunen is one of them.

Henry Tanner is surely a known for most of our foreign readers. Henry has been - and still is! - successful as a player, but his main interest in chess has always been chess composition. Henry turns 50 on April 20, 2004 (not on April 30, as erroneously stated in some sources). GM solver Kari Valtonen writes on pp. 69-70 on his long-time friend. Henry Tanner 50 JT is for fairy helpmates of at least 4½ moves, see pp. 70-71 for details. Dedication problems for Henry are on pp. 70-72.

Neal Turner's *Hard Nut to Crack* provides enjoyment or suffering on p. 73, and Harri Hurme continues his reconstruction column with another 2# on p. 74.

Kari Valtonen initiates his series of articles of themes and terms with the keymove (in Finnish: *alkusiirto*), see pp. 76-82. Marko Ylijoki presents Finnish helpmates starting from the year 1940 in *Selected Helpmates* on pp. 84-87.

The composing match Finland-Switzerland has reached its conclusion with a win for us, see 88-96. The match was held in three sections, all of which have now been judged. We wish to thank the Director of the match, Hans Gruber, the judges Hans Peter Rehm, Christopher Jones and Michel Caillaud, and of course our opponents for a memorable match!

The originals columns and the Four Corner Project XI close this issue.

Seuraava lehti

ilmestyy juhlanumerona ennen kesää!